

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Catalunya Cristiana

"Heus ací la base, teològica i mística alhora, de la doctrina de la no violència: mostrar un amor tan gran a aquell qui ve a mi com a enemic, que el foc i l'escalfor d'aquest amor consumeixin el seu egoisme i abrindin finalment en ell la flama de l'amor que hi jeu amagada".

Henri Le Saux

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

Any V N.º 230

Setmana del 19 al 25 de febrer del 1984

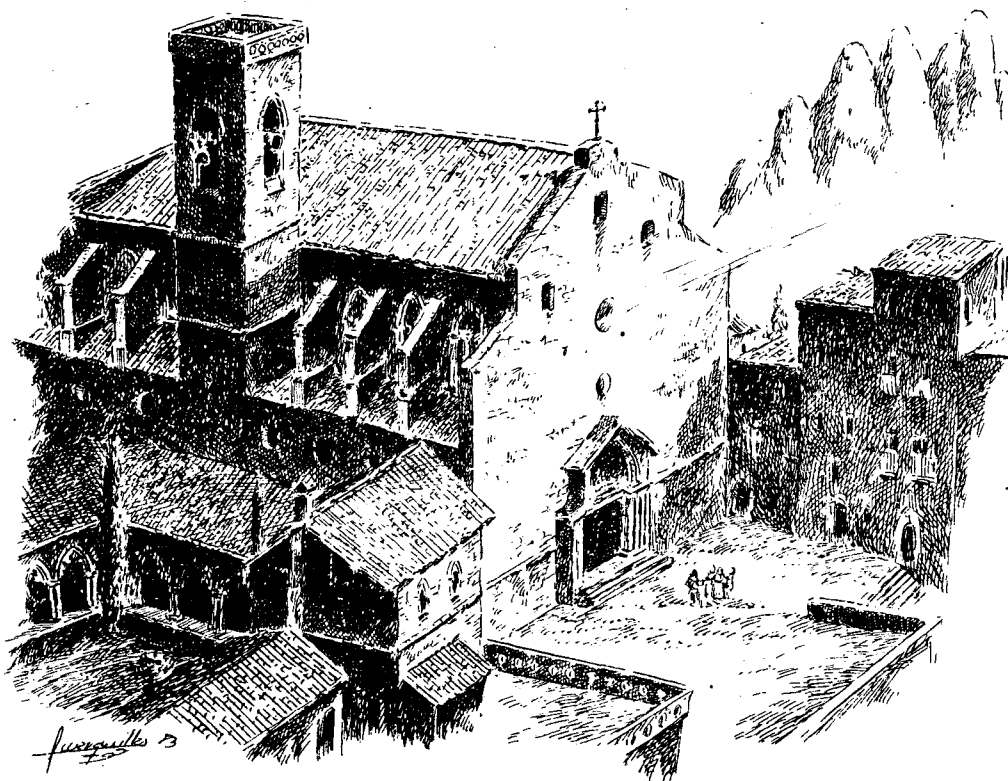
50 Ptes.

Se celebra, dimarts, a Manresa

La Festa de la Llum, una tradició que perdura

Dimarts propinent, Manresa celebra la Festa de la Misteriosa Llum. El lema d'enguany es: **Reconciliació, Convivència i Pau**, tres paraules que s'han de tenir ben presents si es volen entendre els fets que es commemoren.

La Festa de la Llum commemora l'aparició d'una flama o senyal blanc i resplendent a l'església del Carme, el 21 de març de 1344. L'any següent, 80 persones que presenciaren aquest fet miraculós varen fer declaració davant de notari d'allò que havien vist. Amb el temps, la tradició popular i altres narracions han ampliat aquesta primera història.

Afinant

El dolor salvador

El cristianisme seria la religió del sofriment?

Enguany estem celebrant el 1950 aniversari de la redempció assolida per una crucifixió. El Papa acaba de publicar una carta apostòlica sobre el valor de la sofrència. La penitència, ultra ésser un sacrament, és una virtut cristiana. I el cristià és exhortat no sols a viure amb austeritat sinó a practicar la mortificació; la nostra "carta magna", les benaurances, proclamen feliços els que ploren, els que pateixen persecució... No tenim escapatòria. Res no hi ha d'estrany si ens titllen de masoquistes!

Ara bé, la qüestió rau en posar-nos d'acord sobre si la vida humana és de color de rosa o si és una vall de llàgrimes.

L'altre dia se'ns recordava que dos terços de la humanitat passen fam, que cada dia moren 100.000 persones de fam i no cal pas anar a cercar-lo amb una llàntia, com Diògenes, l'home d'avui afeixugat pel dolor, físic o moral, propi o d'aquells que estima. I a aquesta realitat ben humana i inesquivable sols el cristianisme hi aporta una resposta positiva i, per tant, consoladora. ¿Caldrà recordar a més d'un que no s'hi val a acusar el baròmetre quan llampega?

Joan E. Jarque i Jutglar

Presa de posició de la Comissió Diocesana de Migració

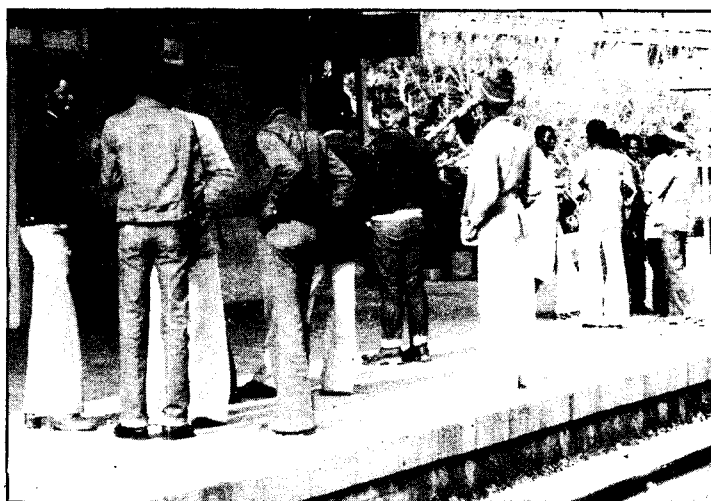
Immigrants clandestins: Les mesures policials no solucionaran el problema

BARCELONA.— Davant dels nombrosos controls policials d'estrangers i del fet d'haver-se produït algunes detencions, la Comissió Diocesana de Migració s'ha vist en la necessitat d'informar l'opinió pública dels següents punts:

La incoherència que suposa la continuada i fàcil entrada a través de les fronteres espanyoles, d'estrangers amb visat de trànsit cap a altres països que no els accepten. En conseqüència, aquestes persones es queden a Espanya sense recursos personals per tornar als seus països d'origen per mitjans propis i al cap de pocs dies passen a una situació d'il·legalitat.

L'adopció de mesures repressives envers emigrants en situació d'il·legalitat, mentre el Govern Civil manté l'oferta de repatriació voluntària cap als seus països d'origen.

El temor i l'ansietat que

suposa per a aquestes persones la possibilitat de sotmeses a controls continus, fins i tot en les seves pensions a altes hores de la nit.

La Comissió Diocesana de Migració pensa que en cap cas les mesures policials contribuiran a solucionar el problema. L'experiència de més de mil emigrants

atesos pel Servei al llarg de l'any revela la situació d'extrema marginació en què es troben i la incapacitat que tenen per resoldre per si mateixos el problema.

La Comissió Diocesana de Migració ha fet una crida perquè es doni una resposta digna a aquest col·lectiu sense oblidar la dimensió humana del problema.

Mossèn Manuel Pla, sacerdot del bisbat d'Urgell, publica la seva obra poètica en dos volums.

Pàg. 11

Els sacerdots de Huelva assumeixen una sèrie de compromisos pastorals per renovar l'activitat sacerdotal.

Pàg. 14

Doctor Lluís Folch i Camarasa: "Ser vell no és viure una existència absurda".

Pàg. 23

Pere Codinachs, en el desè aniversari d'HORA-3: "Hem consolidat un estil nou d'educació integral del jovent".

Centrals

BANCA CATALANA
BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA
BANC INDUSTRIAL DEL MEDITERRANI
BANC DE BARCELONA

Si té més de
60 ANYS
té molt de guanyat.

Fins el
13%
d'interès anual.

Si és jubilat
li complementem
la pensió.

VIATGES
GRATIS

No es tracta de cap rifa! Ni tampoc no els haurà de pagar a terminis. Es tracta de viatges segurs, de franc i de seguida. L'Estalvi Tercera Edat li permet de realitzar el somni de la seva vida: viatjar de franc, fins i tot a l'estranger. Sense despendre els seus estalvis.

Per a nosaltres, la Tercera Edat
es la primera.
I ho demostrem cada dia.

D'una bicicleta i dels cinc peus del gat

El col·lega gironí "Punt Diari" ens dedica un article, reproduït per l'"Avui" en la seva secció "retalls", fent càbales sobre el significat de l'obsequi que ens féu el Papa en regalar-nos la seva bicicleta. Agraïm de tot cor l'atenció que ens dediquen i que trobem sincerament ben intencionada. Però l'articulista es fa un munt de preguntes sobre el sentit d'aquest gest que mereixen una resposta dialogant i fraternal.

"El gest, en si, es presta a moltes interpretacions, diu 'Punt Diari'. Tots els gestos es presten a múltiples interpretacions, però quan n'hi ha una d'autèntica —de 'fonts molt properes' als interessats— la millor manera d'informar els lectors és reproduir-les. ¿Oí? No sabem d'on va treure el diari gironí la informació, però si s'hagués pres la molèstia de fullejar les nostres pàgines hi hauria trobat la ressenya fidel del fet i el sentit clar que hi va voler donar el Sant Pare. Hauria estat poc original. Però hauria estat un bon periodisme. Joan Pau II ens va obsequiar amb aquella bicicleta per manifestar el seu coneixement de la tasca d'informació i de cultura religioses que fem amb el nostre setmanari a tots els bisbats de Catalunya, i per aportar-hi el seu suport, certament simbòlic, estimulador d'altres suports més concrets que ell vol que hi aportin els cristians catalans. Heus ací la resposta clara i entenedora d'aquell gest. La resta és... buscar cinc peus al gat. I a fe que els busca el nostre col·lega. No hi falta pas imaginació i, quasi sempre, ben intencionada. Ara, la cosa és tal com és i no dona seriosament per més elucubracions. Així, per exemple, quan assenyala que "per uns, és símbol d'una solidaritat del papa Wojtyla envers les cultures i llengües minoritàries d'Europa". Tant de bo! Però honestament hem de dir que no és el cas. Passem per alt el "gest propagandístic" que és el que més s'apropa a la realitat, sols que està més ben pensat que ben dit. És de mal gust insinuar que el Papa ens volgués contraposar, subratllant la nostra "catolicitat", a un setmanari evangèlic, de recent aparició, titulat "Espanya cristiana"; els nostres germans protestants, amb els quals estem en molt bones relacions, no s'ho han pres pas així, i els ho agraïm. El periodista gironí diu encara que "pels més mal pensats... fora la constatació que dita publicació no funciona ni 'amb rodes'" (una errada d'impremta, suposem, els feu escriure 'ni rodes!'). L'acudit té gràcia, i prou! És veritat que passem moltes dificultats econòmiques —qui no les passa en el nostre ram?— però, si bé és veritat que no naveguem amb el vent de popa, dues-centes trenta setmanes de sortida ininterrompuda demostren que funcionem "sobre rodes"... ni que les haguem d'apedegar i d'inflar de tant en tant.

Ara bé, quan es passa de rosca el nostre col·lega és quan diu que li fa por que el gest del Papa "no passi de ser una cortina de fum... davant d'una situació d'injustícia com la que es troba l'Església Catòlica a Catalunya, que no gaudeix, col·lectivament, de cap reconeixement". El tema és interessant i ens preocupa a bisbes i fidels —en aquestes pàgines n'hem parlat més d'una vegada— ara bé, és un tema massa important per tractar-lo de passada en ocasió d'un gest prou clar i simpàtic sense segones intencions.

Què és ser progressista

"Progressista": heus ací un qualificatiu seductor i amb encantament. ¿A qui no afalaga que l'adornin amb aquesta corona de roses? El mot emana un embriagador tuf d'encens. Un professor, un escriptor, un pare de família, sobretot un polític escolta que li apliquin aquest apel·latiu i tot seguit s'experimenta a si mateix com tractat de jove, de futurista, de renovador i fins i tot d'esquerres. Perquè l'esquerra política espanyola està convençuda d'haver obtingut el monopoli del "progressisme". Ha assolit que se senti en totes direccions el "sonorós" rumor. Si no ets d'esquerres no ets amic del "progrés".

Un jubilat professor espanyol d'esquerres fa poc va cometre la ingenuïtat d'afirmar que "per ser intel·lectual cal ser d'esquerres".

El cas és que el mot "progressista", com tants d'altres, arriba a les nostres oïdes a pesar de les innombrables càrregues afectives que ha anat destil·lant damunt d'ell la llarga marxa de dos segles. Si buidem d'aquestes tares visceralment el concepte de progrés, si li treiem les cometes i per una elemental anàlisi del llenguatge deixem que es transparenti el seu contingut real, sembla que cal concloure el següent:

Per progrés s'ha d'entendre, en primer lloc, el continuat descobriment dels secrets de la Naturalesa per dominar-la i posar-la al servei de l'home, de tots els homes. En segon lloc és progrés tot el que contribueix a una creixent hominització o humanització. L'home de debò progressa a mesura que s'allibera de l'animal del qual prové somàticament, i en els brutals instints del qual està encara arrelat i quan aprèn a dirigir els seus comportaments pels valors de l'esperit que en ell féu brollar el Creador. L'esperit és el constituent diferenciador i específic de l'home. Per això un és tant més home com més assoleix que l'esperit sigui el que orienti tots els actes de la seva vida. Theilhard de Chardin anomenà el procés d'hominització "pujada de consciència", o sigui, desenvolupament del psiquisme vers més veritat i més bé i, també, vers més veritable llibertat. Enrique Menéndez Ureña, un

dels joves i prometedors valors del cristianisme espanyol, comenta en el seu llibre "El ímite del cristianisme socialista": "L'home progressa en la mesura que assoleix alliberar-se tant dels lligams de la ignorància científico-tècnica que permet a la Naturalesa externa subjugar-lo, com dels lligams de la seva brutalitat moral, psicològica i política, que és la causa que l'home sigui subjugat pel mateix home. Com més hagi progressat l'home en aquesta doble alliberació, més s'haurà diferenciat dels animals, més s'haurà humanitzat" (p. 35).

Aquest és el sentit originari, realista i profund de la paraula progrés. I és evident que en aquest sentit tots hem de ser progressistes.

Una contemplació de llarga perspectiva de la Història ens ensenya que ella és dinàmica, evolutiva i ascendent. Més encara, que la seva marxa i el seu real progrés són imparables. Només els que ho ignoren o volen ignorar-ho, o aquells que estan dominats per un excessiu afany psicològic de seguretat, voldrien aturar el corrent de l'evolució humana i fer sempre "el que sempre s'ha fet". Com els arbres o com els gossos que no tenen història, sinó solament naturalesa. Són els integristes. Però l'esforç d'aquests retardataris és en va. ¿Heu pogut aturar les aigües d'un riu estenent els braços?

La Humanitat progressa i cal que progressi i és missió i tasca indeclinable de tot home que vulgui ser-ho, col·laborar en aquest progrés. Impedir-lo o retardar-lo és immoral.

Amb això, que molts que políticament no som d'esquerres també som progressistes en el més recte i noble sentit de la paraula, en el sentit explicat abans. I no pocs que políticament estan a l'esquerra són certament retardataris i retrògrads.

Per a major expressivitat podem avançar algunes proposicions a títol d'exemple: És progrés haver descobert l'energia atòmica, però és una regressió utilitzar-la per a la destrucció i el terror. És progrés crear béns de consum, però és retrocés alienar-se en la seva possessió i el seu culte. És progrés

distribuir equitativament aquests béns i el treball que els produeix; és involució acaparar amb egoisme diner o treball. No cal ser d'esquerres per afirmar això; n'hi ha prou essent progressista. És progrés defensar la família monògama i retorn al Neolític la poligàmia simultània o successiva (divorci). És progrés la decència i el pudor que protegeixen les persones dels estímuls passionals i és animalitat —i res més— la pornografia. És progrés rebre amb alegria els fills; i és un costum bàrbar desfer-se d'ells perquè seran molestos. És progressista —sense cometes— la literatura, la pintura, el teatre, el cine que en representar la realitat, o la bellesa de les formes, eleven, equilibren i asserenen; i és inhumà qualsevol art que excita i provoca el desequilibri dels instints, sigui qui sigui l'artista. Els d'esquerra que no afirmen això, no són progressistes. En suma, és progrés la sincera recerca de tota la veritat i la pràctica de tot el bé moral i és retrocés la mentida o la mitja veritat i la immoralitat sigui del tipus que sigui. Caldrà escriure altra vegada les taules del progrés.

Convindria, doncs, no mixtificar ni manipular més el llenguatge. Però ja que es continuarà manipulant com a esquer d'incants i d'ignorants, és hora que aprenguem a discernir amb profunditat, claredat i llibertat els vocables i el llenguatge dels sofistes per defensar-nos i defensar el nostre poble contra la política i la incultura materialista, positivista i relativista, que amb disfressa de "progressista" ens estira cap avall per enfonsar-nos altra vegada en l'animalitat de la qual han emergit des de fa tres milions d'anys.

Maurice Blondel escrivia en el seu "Diari íntim": "La matèria és allò que és vivificable. La vida és el que és espiritualitzable. L'esperit el que és deificable". L'home que tendeix a allò que és espiritual i d'aquí al que és diví, aquest és el progressista. I el que no, no ho és. I si voleu un últim pensament: Només és progressiu i humanitzador tot el que es fa en la direcció de l'Evangeli. Això sí, que ho faci qui ho faci.

Carlos Valverde
(De "YA")

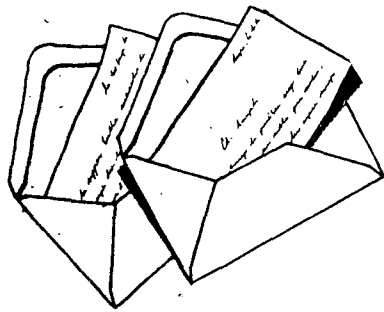
Catalunya
Cristiana

Edita: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Redacció i Administració C/. València, 244, 2.º Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2805 - 2433
Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Subscripció anual: 2.500 pts.

Impressió: Promotora de Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L. Dipòsit Legal: B-14387-1979

Difusió
controlada
per O.J.D.

Rèplica del senyor Francisco Soto

En el seu moment li vaig trame-
tre una respectuosa carta de pro-
testa pel desafortunat reportatge
que dedicaren a Leonard Boff.
Encara que la meua carta no va
merèixer els honors de ser publi-
cada, vaig tenir la satisfacció de
veure publicada la del senyor
Tarrasó sobre el mateix tema.

Si tot hagués acabat aquí, mal-
grat tot, encara hauria guardat si-
lenci. Però la rèplica-justificació
del P. Gamissans m'ha disgustat
seriosament. Aquesta desigualtat
de tracte no em sembla pas que
s'ajusti als principis de l'ètica
informativa.

Comprenc que tinguin molt en
compte l'opinió de persones que,
com la senyora Recasens, sugge-
reixin veladament la possibilitat
d'anul·lar la seva subscripció, però
reconeixerà com jo ho faig, que
també són dignes de considerar
les opinions dels que compren
C.C. als llocs de venda.

Aprofito l'ocasió per felicitar-lo i
felicitar el Sr. J. Carrera Planas pel

seu article "Cristians marxistes en
crisi" (C.C. 21-1-84).

Francisco Soto

N. de la R.— Tal com diu el nostre
estimat comunicant, el tema de la
seua carta no publicada és el ma-
teix que la del senyor Tarrasó.
Aquesta fou la raó de no haver-la
publicada, tenint en compte la
quantitat de cartes que rebem; no
hi hagué, doncs, cap ànim discrimi-
natori.

☆☆☆

La "grossa" de Nadal

Ja ha passat un altre Nadal.
Se'ns ha recordat una vegada més,
que el Nadal es despeneniment en-
vers els altres, i que hem de fugir
de tota mena de riqueses mate-
rials, i no caure en aquest món de
consum, i que el Nadal ha de durar
tot l'any. Bé, tot això se'ns anirà
puntualitzant en el decurs dels
dies, i matisant les temptacions
amb que podem caure.

Unes d'elles, seran el voler tenir
el millor cotxe, el vídeo de moda,
l'aparell més sofisticat del mo-
ment, etc., i també es posarà espe-
cial èmfasi en els jocs d'atzar, es a
dir, en les cartes, en el bingo, en
les loteries, etc., malgrat que en
molts d'aquests treballs hi viuen
moltes famílies.

Es gasten molts diners, —però
també es fan córrer, tot val a dir-
ho—, i la gent més necessitada es
la que malgasta més en les rifes, ja
que hi veu la seva "sortida". Confia
en la sort, en el destí, i practica-
ment aquesta és la seva meta per a
molta gent, i s'obliden que hi ha un
Déu misericordiós, que vetlla per
ells i per tots, i a tot hora, des del
principi de la creació.

Totes les persones, pel sol fet
de ser humans, tenim les nostres
febleses, i per tant no ens hem
d'escandalitzar, i sí d'esmenar-
nos.

Esperem que el Nadal vinent, hi

hagi menys talonaris de parròquies
de la "grossa" de Nadal.

Baldri Capdevila

☆☆☆

Més sobre mossèn Joan Alsina

En parlar de mossèn Joan Al-
sina, la nostra gent, a deu anys de
distància del seu martiri, no ha
perdut la capacitat d'admirar com
ell, essent estranger a Xile, va
encarnar-se tant en la realitat xi-
lena, com va ser conscient del seu
deure i de la seva responsabilitat,
com, podent exiliar-se, o fugir, no
ho va fer —com ho van fer tants
d'altres—, sinó que es va lliurar a la
mort, donant la seva sang.

S'han fet milers de còpies del
"testament" que en Joan va es-
criure la nit abans del seu martiri.
Un escrit que té un valor immens,
que commou, i d'un valor profètic
en el sentit que interpreta la reali-
tat a la llum de la fe i en la
perspectiva bíblica.

En Joan era Cap del personal de
l'hospital de Sant Joan de Déu a la
capital de Santiago. Després del
cop, els militars anaren eliminant
tot el personal dirigent. En mata-
ren quatre els primers dies i pre-
guntaven per un tal Joan Alsina. El
director de l'Hospital li digué:
"Joan, fugi, amaga't que et bus-
quen per afusellar-te". Ell, aquella
nit, en comptes d'anar a dormir,
reflexiona i determina quedar-se a
l'hospital, dient a tothom: "El de-
ber me reclama y cumpliré con él.
Quien nada hace nada teme".

Però es detingut, aculatat, es
desmaia pels cops i al mateix
vespre és afusellat i el seu cos
llençat a les aigües del riu Ma-
pocho. En Joan va ser honrat,

Racó d'amics de Catalunya Cristiana

De la revista, VIDA, d'Igualada, en el seu número 1.500
hi trobem aquesta referència al nostre setmanari, de la que
en destaquem els següents punts:

L'insistència amb què ha demanat ajut econòmic el setmanari
"Catalunya Cristiana", és un fet que fa pensar en la poca
militància dels que ens diem catòlics catalans.

Posa en evidència la poca importància que estem donant a un
setmanari tan ben fet, amb tan bona col·laboració per part dels
que la fan possible, setmana rera setmana.

Ultimament, s'ha trobat una possible solució perquè no hagi
de desaparèixer de les nostres llars: la creació de grups d'"Amics
de Catalunya Cristiana", que intentarà ajudar a finançar el seu
cost.

Llavors sorgeix tot seguit una pregunta: és que som tan pocs
els catòlics que volem protegir i sostenir una revista netament
cristiana i catalana? O bé potser és la poca responsabilitat que
estem demostrant sobre la necessitat que tenim de sostenir la
bona premsa?

Quan estem veient continuament, com ens gastem els diners
per coses, si no supèrflues, que no són de primera necessitat;
que estem veient que alguns periòdics diaris venen el seu
exemplar dominical a seixanta pessetes, llavors ens donem
compte de la poca estima que tenim "Catalunya Cristiana".
Falten subscriptors.

Sense anar gaire lluny, hem sabut una dada que ens ha
sorrès. Sabeu quantes subscripcions a "Catalunya Cristiana"
tenim a la nostra ciutat? No us espanteu: n'hi ha seixanta sis
(66).

La nostra ciutat, que sap correspondre econòmicament a
tantes obres bones, té necessitat d'ajudar "Catalunya Cris-
tiana". No podem creure que aquest nombre de subscripcions
correspongui al de catòlics practicants. Què esperem per donar
aquest petit pas, tan a l'abast de molts dels nostres conciutadans?

Josep Llansana i Torrents

honest amb si mateix, conseqüent
amb aquella frase que escrivia en
una carta adreçada a la seva famí-
lia: "Només podrem col·laborar a
la transformació del món, en la
mesura en què hi estiguem ficats".

Agraeixo a "Catalunya Cris-
tiana" per haver-se fet ressò d'aques-
tes ratlles.

Miquel Jordà

N. de R. Es publicaran, pre-
ferentment, les cartes escrites
a màquina a doble espai i d'una
extensió, màxim, d'un foli. La
Redacció no es compromet a
retornar les cartes no publica-
des ni a contestar-les particu-
larment.

COSTUMS I TRADICIONS

Parlar del temps i mentir

El mes de febrer té fama de
boig. Ho diuen perquè és volu-
ble pel que fa a la meteorologia.
Com si els altres fossin més
bon minyons! El mateix gener
ens va estafar la setmana dels
barbuts, tradicionalment la
més freda de l'hivern.

I és que en qüestió del
temps que fa, o del que farà,
ningú no n'encerta ni una. Ni
els especialistes. Recordo un
acudit francès on es veia un
poble amb xemeneies fume-
jants. D'una d'elles, el fum tira-
va en sentit contrari a les altres.
Dos homes en parlen i un acl-
reix: —És que hi viu el director
del Servei Meteorològic.

Un refrany diu: "Vols mentir?
parla del temps". És cosa difícil
d'encertar. Com en les traves-
ses. Per això, la filosofia popu-
lar afegeix: "Quin temps farà
mariner? —Demà t'ho diré".

Els qui no solen errar són els
gats. "Quan el gat es passa la
pota per l'orella, farà nevada
bella; quan es passa la pota per
la testa, aviat farà tempesta".
Tot el refranyer sobre el temps,
és ple d'interpretacions popu-
lars i, d'animals, n'hi ha una
pila: ocells, granotes, gripaus,

formigues i d'altres indiquen
els canvis meteorològics se-
gons fan o deixen de fer; se-
gons es mouen o s'estan quiets.
I alguns són tan insòlits com
aquest: "Quan canten els gri-
paus assenyalen pluja". M'agra-
daria saber qui ha sentit cantar
algun d'aquests amfibis. Rau-
car sí, però ja és una altra cosa.

Tot això ens porta a parlar
dels pronòstics. Els pagesos
d'alguns indrets en deien "pa-
renòstics". D'ençà de temps
immemorial hi ha hagut pro-
nòstics dels canvis de cli-
ma. Alguns tan saberuts com
Ptolomeo, Nebrija o el Zarago-
zano. Sí, Zaragozano en ma-
júsula i en castellà.

Aquest és féu tan famós que
a desgrat d'haver publicat el
seu llibre i discurs del temps,
l'any 1592 a Saragossa, encara
avui s'edita un calendari amb el
seu nom. Si el tal Victoriano
Zaragozano tornés i reclamés
els drets d'autor, els editors
tindrien feina.

Per l'estil d'aital pronòstic,
ací tenim el "Calendari dels
Pagesos", que enguany ha arri-
bat al 123 de la seva publica-
ció. Els pagesos i molta gent

que no n'és el comprador per
saber, tant com consells per
els agricultors, com pels mer-
cats i fires, santoral, festes ma-
jors i altres dades d'interès. "El
ermitaño de los Pirineos" és un
seu germà, però de parla caste-
llana.

Els pronòstics d'aquests ca-
lendaris són breus i no com-
prometen massa: variable, boi-
res, pluja i neu i bon temps,
són, respectivament, els cor-
responents a les quatre setma-
nes d'aquest mes. Comproveu
si ho ha encertat. És clar que no
diu on...

Diguem, encara, que un savi
àrab barceloní, Abraham Ben
Chita, o Ben Jiyah, ja en el
segle XI va escriure un tractat o
calendari amb dades meteoro-
lògiques, observacions mèdi-
ques i agrícoles. Si és cert el
què assegura el refrany citat al
començament, no em negareu
que en el món hi ha hagut,
d'ençà de temps molt reculats,
solemnes, cautelosos i astuts
mentiders.

Esteve Busquets i Molas

San PABLO FILMS Lloguers i venda de

VIDEO

**Temes: Bíblics, religiosos,
socials, cinema familiar i
temes humans**

Avda. Catedral, 4. Tel.: 310 12 54. Barcelona-2

Catalunya

La Unió de Pagesos fa reivindicacions

S'acabà el III Congrés de la Unió de Pagesos, que s'ha celebrat en la població de l'Estarç, amb la presència d'uns 130 delegats de les diferents comarques catalanes. Hi foren presents, com a invitats, representants d'altres sindicats agrícoles de Balears, País Valencià, Rosselló, Itàlia, etc.

L'acte de cloenda, fou presidit pel conseller d'Agricultura, Agustí Carol, el qual donà el seu suport a les conclusions i peticions elaborades pel congrés. Entre les quals cal destacar les referents a una ordenació urgent dels cultius de cada comarca, d'acord amb les peculiaritats dels seus terrenys, segons siguin de secà o de regadiu.

Per altra banda, es demana també al Govern de Madrid, que planifiqui una política global agrícola a curt, mitjà i llarg termini, ja que entenen que fins avui, no ha existit cap planificació coherent. En aquest sentit, un portaveu de la Unió de Pagesos, indicà que el Congrés ha estudiat els resultats de les recents movilitzacions. Els pagesos estan disposats a continuar-les, si no s'aconsegueixen les millores sol·licitades.

També s'estudiaren altres problemes, "greus" del camp, com és el del cooperativisme, el dels efectes de l'entrada d'Espanya al Mercat Comú, etc.

El portaveu afegí que "hem assolit constituir un sindicat unitari i independent de qual-sevol partit, integrat per diferents forces del camp català".

☆☆☆

Discussió a l'Ajuntament de Manresa pel tancament del dipòsit de detinguts

El dipòsit municipal de detinguts serà tancat aviat, segons l'acord pres pel ple del consistori de Manresa a proposta de l'equip de govern socialista, CiU i AP, però, s'hi van oposar per motius humanitaris.

Les raons de l'equip de govern socialista per a tancar aquest dipòsit de detinguts són bàsicament econòmiques, ja que el seu manteniment comporta unes despeses de deu milions anuals i són molts pocs els detinguts que hi són tancats.

A partir del tancament d'aquest dipòsit, tots els detinguts hauran de ser traslladats a la presó Model i això, des del punt de vista de l'oposició municipal, dificultarà la rehabilitació dels delinqüents. En el debat el portaveu de CiU, va responsabilitzar el batlle de Manresa, el socialista Joan Cornet, dels delinqüents que no es rehabilitin per aquesta causa.

També el Col·legi d'Advocats de Manresa ha fet pública la seva opinió contrària al tancament del dipòsit de detinguts. Segons aquest Col·legi, no s'ha de caure "en l'observància del principi estricte de la rendibilitat econòmica" i lamenta que no s'hagi fet "un estudi seriós per a buscar unes altres alternatives que disminuïssin el cost de l'actual dipòsit de detinguts".

Espanya

17 municipis administrativament aragonesos, fomentaran el català

Disset alcaldes i consellers d'altres tants municipis de la franja oriental aragonesa, sota la presidència del conseller de Cultura de la Diputació General d'Aragó (DGA), han aprovat per unanimitat un manifest, en el qual s'accepta com a norma bàsica per a la normalització lingüística, la gramàtica catalana, "sense menysvalorar de les peculiaritats existents en cada poble o comarca".

Els firmants de la "declaració de Mequinzenza" reclamen l'urgent desenvolupament de l'Estatut d'Autonomia d'Aragó, pel que fa a la conservació i estudi de les diferents modalitats lingüístiques de la regió.

Per això, proposen que la DGA doni suport i fomenti la creació literària autòctona de la franja i, que tant aquest organisme com la Universitat de Saragossa, promoguin l'estudi i la investigació sobre la problemàtica socio-lingüística de la zona.

Per la seva part, els alcaldes i consellers assistents, es comprometen a fomentar l'ús públic del català en els seus municipis, així com la retolació bilingüe de carrers i places.

Pel que fa a l'ensenyança del català en les escoles, plantejada recentment pels alcaldes de la Ribagorça oriental, decidiren sol·licitar sengles entrevistes amb el ministeri d'Educació i el director general d'Ensenyança Mitjana, perquè el català pugui ésser ensenyat "com a assignatura optativa i, de moment, en fase experimental, en els col·legis dels municipis de la zona oriental que ho sol·licitin.

Món

Autonomia per a la petita regió de parla alemanya a Bèlgica

Els tres cantons de parla alemanya de l'est de Bèlgica formen des d'ara la tercera comunitat autònoma del país, amb les mateixes competències que les regions autònomes de Flandes (de llengua neerlandesa) i Valònia (francoparlants). La nova regió està formada per vuit ajuntaments (Bullange,

Reuland, Butgenbach, Eupen, Kelme, Lontzen, Rearen i Sankt Vith), amb capital a Eupen, té seixanta mil habitants, disposa d'un executiu de tres ministres (Ensenyament, Cultura i Afers Socials) i una assemblea de vint-i-cinc membres. I té una superfície lleugerament superior a la de l'àrea metropolitana de Barcelona.

L'executiu autònom té poder per a elaborar decrets sobre els afers culturals i la política sanitària, hospitalària i d'ajut social.

Aquesta petita regió de parla alemanya fou annexada a Bèlgica després de ser derrotada Alemanya a la primera guerra mundial.

ARA MATEIX

Per una civilització de l'amor

Ara que el plaer ha esdevingut per a molts més important que la felicitat, el papa Joan Pau ens adreça una carta sobre el sofriment, la "Salvifici doloris". Ens agafa de sorpresa: la nostra civilització hedonista tendeix a col·locar-nos d'esquena al dolor i a la mort. La consigna és gaudir, i tots la seguim d'una manera o altra. I no és pas que el plaer sigui dolent. L'error és fer-ne un valor suprem, o empetitir les nostres aspiracions a la manera de l'infant que s'atura en la llaminadura i no arriba a l'aliment. L'error és, sobretot, oblidar que el sofriment existeix o fer-nos els distrets quan el trobem pel camí de la nostra vida. Per això ens cal pensar que l'aparent inoportunitat d'aquest document del Papa és aquella a què es referia Sant Pau quan exhortava Titus a predicar l'Evangeli a tort i a dret. No ens vol aigualir la festa sinó fer-la veritable i amb participació de tothom. Heus aquí cinc idees de la "Salvifici doloris", a manera de primer tast.

1. Tanmateix el món pateix molt... "La segona meitat del nostre segle —en proporció amb els errors i les transgressions de la nostra civilització contemporània— porta en si mateixa una tan terrible amenaça de guerra nuclear, que no podem pensar en aquest període més que com una acumulació de sofriments que poden arribar a l'autodestrucció de la humanitat." El sofriment, tan el físic com el moral, "suscita compassió i respecte i, en certa manera, ens fa por..."

2. Per què el dolor i el dolor innocent? Per què el mal? "Aquesta és una pregunta que toca fins i tot el contingut del sofriment, allò que fa que el dolor sigui pròpiament un dolor humà. Només l'home, quan pateix, sap que pateix i pregunta per què... Pregunta difícil quan la fa l'home a

l'home i quan la fa l'home a Déu. Pel fil d'aquesta pregunta s'arriba no solament a múltiples frustracions i conflictes en la relació de l'home amb Déu sinó que fins i tot s'arriba a la negació de Déu..."

3. "Es necessita temps, àdhuc molt de temps, perquè la resposta a aquella pregunta comenci a fer-se perceptible interiorment. L'home percep la seva resposta salvífica, a mesura que ell mateix es converteix en partícip dels sofriments de Crist. És més que una simple resposta abstracta: és, abans que res, una crida. A mesura que l'home pren la seva creu, unit espiritualment a la creu de Crist, li és revelat el sentit salvador de la soferença. Aleshores hi troba la pau interior i fins i tot alegria espiritual..."

4. També pertany a l'Evangeli del dolor la paràbola del bon samarità. Una paràbola que ens indica quina ha de ser la relació de cadascú de nosaltres amb el proïsme que pateix. És bon samarità tot home que s'atura al costat del dolor d'un altre home... Podríem dir que el món de la soferença humana invoca contínuament un altre món: el de l'amor humà."

5. L'activitat a favor dels qui pateixen ha pres al llarg dels segles formes institucionals organitzades i és el camp de treball de les diverses professions. La concepció cristiana del dolor no s'identifica, de cap manera amb la passivitat. L'Evangeli és la negació de la passivitat davant el sofriment. Les institucions són molt importants i indispensables; ara bé, cap institució no pot suplir el cor humà. El sofriment és present al món per tal de despertar amor... per a transformar tota civilització humana en civilització de l'amor".

J. Carrera Planas

Desitjo subscriure'm / renovar la meua subscripció a:

Catalunya Cristiana

Nom i cognoms

Adreça

Població D.P.

Remetre aquesta butlleta a:

Redacció i administració:

C/. València, 244. 2on. Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2784 - 2805

☐ Trameto les 2.500 ptes. per gir postal.

☐ Incloc un taló barrat per aquest import.

☐ Prego al Banc / Caixa

Agència

que se serveixi domiciliat aquest pagament anual, fins a nova ordre, en la meua llibreta / compte n.º

Lloc Data

Signatura

Discurs de Joan Pau II al Cos Diplomàtic davant la Santa Seu (I)

“La lliure sobirania d'un poble és un progrés”

El discurs que cada any, pel mes de gener, el Papa adreça al Cos Diplomàtic acreditat davant la Santa Seu, es considera dels

més importants: És una anàlisi global i profunda del món actual, amb els seus problemes, progressos i fracassos. Publi-

quem íntegre el d'enguany, en tres apartats successius.

Excel·lències.

Senyores, senyors.

El vostre portaveu, el degà del Cos Diplomàtic i per primera vegada representant d'un país africà, acaba d'interpretar

els vostres sentiments i els vostres desigs de manera que ens emociona a tots i que arriba al meu cor. Amb delicadesa i lucidesa, les quals li agraeixo vivament, ha evocat un cert nombre de problemes importants de justícia i de pau que

interessen als governs i a tota la comunitat internacional i són l'objecte de la constant sol·licitud de la Santa Seu. La meua gratitud s'adreça igualment a tots els aquí presents i s'associen al gest de sa excel·lència el senyor José Amichia.

1

La Santa Seu acull per igual a totes les nacions representades

Dintre de breus moments espero poder saludar cada un de vosaltres. Des d'ara us faig arribar els meus vots cordials amb motiu de l'any nou a cada una de les vostres persones, les necessitats, profundes aspiracions i, eventualment, les proves secretes de les quals Déu solament coneix; a cada una de les vostres famílies, a tot el personal de cada una de les vostres ambaixades que se sacrifica amb vosaltres per representar dignament els vostres països, a cada una de les vostres nacions.

En el moment d'implorar de Déu un any de felicitat i de pau

sobre tot el món, jo també li demano que us concedeixi a vosaltres mateixos, a les vostres consciències, la seva llum i la seva pau, fonts de coratge i d'esperança.

En aquesta reunió tradicional ens considerem invitats a mirar junts l'escena internacional per descobrir-hi els aspectes consoladors o preocupants que requereixen un compromís de tots els homes de bona voluntat i particularment dels que tenen la missió, com vosaltres, d'establir relacions de pau gràcies als mitjans de la diplomàcia.

3

Avui ja són 198 els països que mantenen relacions diplomàtiques amb la Santa Seu

Després de l'intercanvi de vots de l'any passat correspongué el torn a Belice, a Nepal, i aquesta setmana s'ha pogut anunciar l'establiment de relacions diplomàtiques amb els Estats Units d'Amèrica, esdeveniment l'abast del qual cadascú pot valorar fàcilment. I, com vaig dir en rebre la primera vegada el Cos Diplomàtic el 12 de gener del 1979, la Santa Seu es consideraria feliç veient aquí altres ambaixadors, procedents especialment de nacions que tingueren en aquest aspecte una tradició secular, sobretot d'aquelles que es poden considerar com a catòliques.

A més del cas de l'Orde Sobirà i Militar de Malta, la missió del qual ha estat elevada al rang d'ambaixada, rebérem amb particular alegria als embaixadors de Noruega, de Suècia, de Belice, de Fidji i de Cabo Verde, els governs de les quals, per primera vegada, són representats en aquesta solemne reunió del Cos Diplomà-

tic. Donem també la benvinguda als 24 ambaixadors que durant l'any passat han presentat llurs cartes credencials.

Entre els vostres països, vosaltres podeu constatar una gran diversitat de dimensió geogràfica, de cultura, d'història i de filiació religiosa; hi ha països en els quals la comunitat catòlica es confón gairebé amb la totalitat de la població; en altres, aquesta comunitat hi és present en una proporció més o menys forta, fins i tot a vegades en reduïda minoria. Però la Santa Seu tracta de considerar amb tots els problemes humans de justícia, de pau i desenvolupament, totes les qüestions d'ordre moral internacional que es plantegen per a ells, per al seu entorn i pel conjunt de la comunitat humana. Per a la Santa Seu hi ha la mateixa acollida, existeix la mateixa estima per a cada una de les nacions representades i les mateixes atencions pels estats sobirans que assegurin llur govern.

2

Tota població, com a condició de la pau i la justícia ha de disposar d'una pàtria.

L'any 1950, solament 25 països estaven representats davant la Santa Seu per un ambaixador extraordinari i plenipotenciari i 21 per un ministre. L'augment tan considerable en nombre, mereix una reflexió. Sembla significar que la Santa Seu, en la seva posició totalment singular d'autoritat espiritual i moral al servei de la pau de tots, segons l'esperit de l'Evangeli de Crist, sense interessos materials propis per defensar, ha pogut inspirar confiança a un nombre creixent de nacions incloses aquelles, la majoria de membres de les quals comparteixen la fe cristiana segons una o altra confessió ortodoxa o protestant, o professen altra religió o altres creences. En això la Santa Seu hi veu, sobretot, una responsabilitat major, que desitjaria exercir de la millor manera possible.

Però aquesta situació també prové del fet que els Estats sobirans s'han multiplicat d'uns trenta anys ençà. L'Organització de les Nacions Unides ho sap prou bé, ja que ells els

rep solemnement en el seu si. Es tracta principalment d'un procés de descolonització que ha permès a nombrosos pobles accedir a la plena sobirania, a la lliure gestió dels seus afers públics per ciutadans sortits dels seus rengles. En si, i qualsevol que sigui el passat més o menys feliç, més o menys marcat per un progrés a diferents nivells —que no jutjarem aquí—, es tracta d'una situació corresponent a l'evolució històrica i que vol expressar la dignitat, la responsabilitat, la maduresa dels pobles en una igualtat de drets i de deures amb els altres i amb correspondència a les seves tradicions. L'Església accepta de bon grat semblant evolució; és fins i tot anticipadament aliada en allò que l'afecta. Contempla aquesta situació amb esperança i aquestes relacions diplomàtiques són una dels seus senyals.

Aquest procés de naixement i de reconeixement dels estats sobirans té límits? Certament, no s'ha acabat. Però es tracta d'una qüestió delicada de re-

soldre, en la qual entren en joc aspectes jurídics, polítics, històrics, que han de sospesar-se prudentment en funció, en tot cas, de les poblacions afectades i de la seva voluntat realment expressada. Sempre s'ha de desitjar que el trànsit s'efectuï sense violències i respectant els drets de tots.

Alguns pobles esperen impacientment accedir a la independència i ser reconeguts com a tals en el si de les Nacions Unides. Compartim la seva esperança. Entre aquests podem almenys esmentar Namíbia, la marxa lenta i treballosa de la qual, en aquest aspecte, no ha aconseguit el seu objectiu.

Per altra banda, es desitja que altres poblacions, com el poble palestí, disposin d'una pàtria. Això sempre ens ha semblat com una condició de la pau i de la justícia, a l'Orient Mitjà, tan turmentat, amb la condició que es garanteixi al mateix temps la seguretat de tots els pobles de la regió, àdhuc Israel.

Existeixen, finalment, en els nostres dies, formes noves i més subtils de dependència, per les quals s'ha evitat amb molta cura la paraula "colonialisme".

4

Les fórmules polítiques han de respectar les peculiaritats culturals, ètniques, religioses i els drets de les minories

Contràriament, països sobirans, independents des de fa molt de temps o recentment, es veuen amenaçats a vegades en la seva integritat per la contestació interior d'una fracció que arriba fins a contemplar o reclamar una secessió. Els casos són complexos i molt diferents, i cada un exigiria un judici diferent d'acord amb una ètica que tingui en compte, a la vegada, els drets de les nacions, basats sobre la cultura homogènia dels pobles (cfr. El meu discurs a la Unesco, 2 de juny del 1980, n.º 15), i el dret

dels Estats a la seva integritat i sobirania. Desitgem que, al marge de les passions —i evitant la violència costi el que costi—, s'arribi a fórmules polítiques ben articulades, equilibrades, que sàpiguen respectar les particularitats culturals, ètniques, religioses i, en general, els drets de les minories.

De totes maneres, el sòlid fonament de la sobirania dels Estats i el progrés que representa no impedeixen a aquests sinó que els apressen més aviat a establir acords, agrupacions distintes, "comunitats",

organitzacions regionals o continentals, permetent actuar millor enfront al conjunt dels enormes problemes, que no perdonen pràcticament cap país a l'hora de la crisi econòmica, canvis tecnològics i les seves repercussions en la vida quotidiana; concretament en les condicions d'ocupació. En la mesura en què no compromet el benefici de la sobirania i quan és lliurement permesa, la nova solidaritat és també un progrés.

(Continuarà)

Vaticà dia a dia

Visita del Papa a un campament gitano

Aquesta visita s'ha realitzat a la perifèria de Roma. "Tu saps que t'estimem com els altres", li va dir el cap gitano, Francesco. El Papa parlà amb els dos sacerdots de la comunitat de Sant Egidi, dedicats al món nòmada, els quals declararen que els 5.000 gitanos de Roma i els 70.000 d'Itàlia, sofreixen una veritable persecució i el seu nivell de vida és de persones del tercer món.

La diplomàcia vaticana cerca sempre la pau

El Vaticà, mitjancer de pau entre Xile i Argentina, amb la seva autoritat moral, ha aconseguit allò que els homes del poder desitgen per mitjà de la violència i les armes.

Una gran lliçó, la de la diplomàcia de la Santa Seu, i un gran alt en el seu prestigi davant les nacions: el Vaticà pot evitar la guerra.

L'altra mediació no oficial però efectiva, que el Vaticà està duent a terme entre els dos grans senyors de la guerra, per convèncer-los a asseure's de nou a la taula de les negociacions per a la reducció de les armes nuclears: "l'operació confiança mútua" entre USA i URSS.

Amb els bisbes de Costa Rica

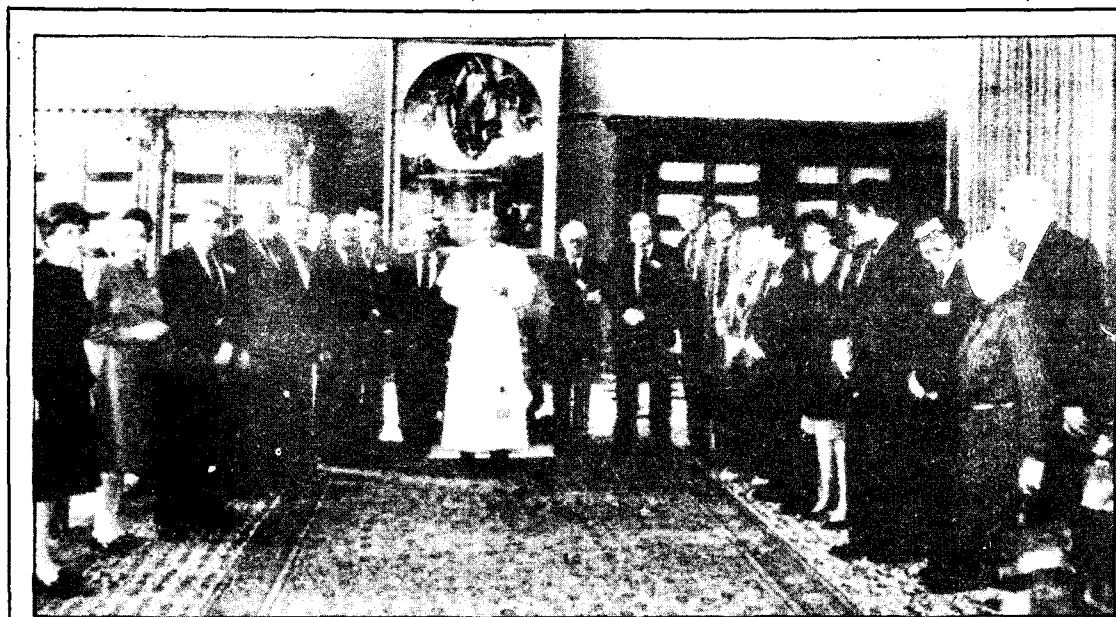
Rebent els bisbes de Costa Rica, Joan Pau II ha fet un balanç de la situació d'aquella Església en les circumstàncies que li toquen viure.

Ha començat sobre un tema que el Papa considera decisiu per al futur de l'Església: les vocacions i la seva formació. L'abundància de vocacions a Costa Rica portava al Papa a demanar seminaris capaços d'atendre totes les peticions i a demanar la col·laboració de totes les forces vives de l'Església en aquesta tasca especial.

Continua a Roma el Capítol General dels Salesians

El pare Alfred Roca i Serra, anterior provincial dels salesians de Catalunya i ex-president de la URC (Unió de Religiosos de Catalunya), ha estat elegit moderador del Capítol General que s'està celebrant des de primers de gener a Roma.

Els moderadors, la funció dels quals consisteix en la conducció dels debats en l'aula capítular, són tres i, formen part de la Presidència del Capítol. Són elegits en votació secreta per tots els capítulars entre quinze pressupostos pel

Joan Pau II posa amb els més cèlebres científics del món.

Joan Pau II posa amb els més insignes científics dels Estats Units, de la Unió Soviètica i d'altres cinc països, que s'han reunit en el Vaticà, convocats per l'Acadèmia Pontifícia de Ciències, per tractar de conjurar el perill d'una guerra nuclear. La situació del món i l'amenaça nuclear preocupen greument el Papa i la Santa Seu, que últimament, en les converses d'Estocolm, està fent un considerable esforç a favor del desarmament bilateral.

Rector Major de la Congregació.

L'elecció del pare Roca reforça els comentaris i suposicions que l'indiquen com a ferm candidat a membre del Consell Superior, com a conseller regional de la Regió Ibèrica.

Joan Pau II a la Rota Romana

"L'Església —va dir el Papa entre altres coses— tracta de

posar una barrera als abusos y a la lleugeresa que es lamenten en aquesta matèria: per això no es pot prescindir dels reals progressos de les ciències biològiques, psicològiques, psiquiàtriques i socials. Contràriament, s'aniria contra el valor mateix que es tracta de tutelar, és a dir, el matrimoni realment existent, i no l'aparent però que en realitat és nul des del seu començament.

Cal la recerca de l'equilibri,

entre la necessitat de defensar el vincle existent del matrimoni i els resultats de les ciències humanes que manifesten la complexa realitat de cada persona.

I aquest equilibri "ha d'ésser lliure —diu el Papa— de tota instrumentalització, tant en usar la sentència per corregir els abusos, com prescindir de les lleis de l'Església per una mal entesa exigència pastoral".

Un moment feliç per a la religió catòlica a Suècia

Dels seus cent deu mil fidels, almenys quinze mil són convertits del protestantisme, entre ells en provenen del clergat protestant.

L'entrevista celebrada a la Ciutat del Vaticà fa poques setmanes entre Joan Pau II i el cap del Govern de Suècia, Olof Palme, ha estat descrita amb desacostumada amplitud pels mass-mèdia suecs, que han parlat de "trobadura històrica" subratllant la "represa oficial" de contactes entre la Santa Seu i Suècia, interrompudes, almenys des del punt de vista religiós, en el segle XVI, durant el regnat de Gustav I Vasa.

Des de la passada primavera, Suècia té amb Gunnar Ljungdahl un ambaixador prop del Vaticà.

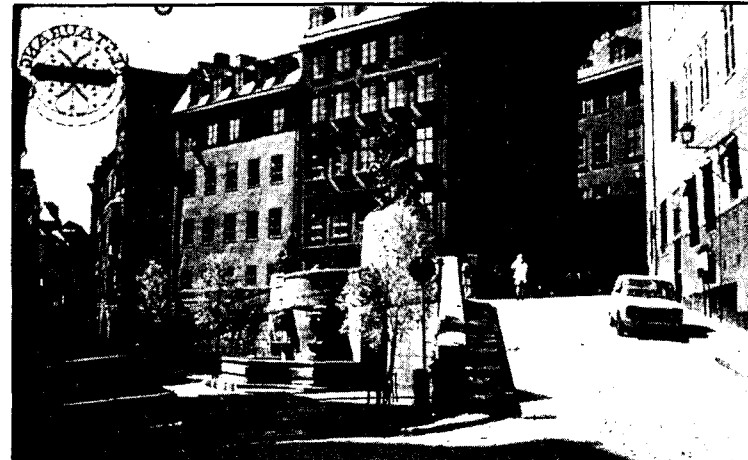
Malgrat que Palme en les seves declaracions després de l'entrevista volgué treure caràcter religiós a la seva visita descrivint-la més aviat com un "gest de cortesia", hi ha el fet innegable que el catolicisme gaudeix avui uns moments de gran popularitat a Suècia, impensable fins fa uns lustres, i ara ja és per la seva importància i per nombre de prosèlits, la segona Església del país, després de l'Església luterana de l'Estat, a la qual pertanyen automàticament tots els suecs des del seu naixement, a menys que explícitament renunciïn a pertànyer-hi, cosa per altra banda força complicada.

Els catòlics suecs són uns cent deu mil

Un xifra considerable si se considera que després del cis-

ma fet per Gustav I Vasa, l'any 1593, hagueren de passar prop de dos segles fins que el rei Gustav III dictà, l'any 1771, un decret de tolerància per garantir una certa llibertat de fe als ciutadans estrangers no luterans residents a Suècia. Pocs anys després, la Santa Seu creava un Vicariat a Suècia que fins l'any 1953 no seria transformat en seu episcopal. A l'època de Gustav III els catòlics residents a Suècia eren uns tres mil.

Durant el segle actual, el catolicisme s'ha nodrit, a Suècia, de la immigració: italians, hongaresos, polonesos, sud-americans, austríacs, etc., i això comporta problemes notables als sacerdots catòlics que han de moure's entre creients de cinquanta nacionalitats i provinents d'una quinzena d'àrees lingüístiques. "Cal dir la missa en llatí almenys una vegada al mes —observa Hubertus Brandenburg, el bisbe catòlic d'Estocolm—, sobretot pels fills dels immigrants que sovint per-

Suècia. Vista parcial de la ciutat vella d'Estocolm.

den llur fe quan s'adapten a la societat sueca. Per això el llatí de l'Església pot servir de lligam entre la tradició catòlica i la comunitat que cerquen. L'Església sent una gran responsabilitat per aquests joves i per tots els immigrants que no tenen arrels a Suècia".

Una gran força del catolicisme a Suècia ha vingut d'alguns escriptors suecs

Alguns escriptors són notables en el país, i es convertiren durant els anys cinquanta, com a resultat de l'aprofundiment gairebé obsessiu i desesperat de certs dubtes religiosos, fet per escriptors de fe protestant com Pär Lagerkvist, premi Nobel. Sobresurt la figura del gairebé octogenari Sven Stolpe, expert en història i literatura,

catòlic fervent des de la seva conversió l'any 1947, i que durant trenta anys, en centenars d'escrits crítics ha presentat als seus conterrànies el retorn a la religió catòlica.

El que és sorprenent a propòsit d'aquestes conversions, és que almenys quinze mil dels cent deu mil catòlics suecs, són convertits, afegint que entre ells hi ha ex-pastors protestants que han deixat la religió luterana de l'Estat (i un treball segur) per abraçar la religió catòlica.

"Convertir-se comporta un gran sacrifici per un prevere suec —observa el bisbe Brandenburg—. El pastor protestant deixa la seguretat econòmica sense poder comptar amb un treball en el si de l'Església catòlica, ja que la diferència d'estudis teològics és profunda entre el prevere catòlic i el pastor protestant".

La inseguretat i dubtes dels pastors protestants suecs

Pot influir l'aspre debat sobre el dret de la dona a exercir les funcions de pastor en l'Església luterana de l'Estat. Aquest dret existeix des del 1958 i ha estat sancionat per la corresponent llei de l'Estat suec. Però alguns bisbes, que tenen l'última paraula per tot el que es refereix a l'assignació del pastorat, deixen banda la llei preferint pastors de sexe masculí. El debat és espinós, perquè els arguments religiosos es barregen contínuament amb els basats en la paritat dels sexes en la vida laboral, generant confusions, irritació i esverament entre els creients. "En cap part de la Bíblia no està escrit clarament que a les dones els estigui privat el sacerdoci —observa el bisbe Brandenburg—, però això és una tradició de dos mil anys que indica clarament que el magisteri sacerdotal és reservat als homes. Això no té res a veure amb l'emancipació de la dona ja que no es tracta d'una qüestió sociològica, sinó teològica. Certament que home i dona tenen el mateix valor, però això no significa que no existeixen diferents competències per a un i per a l'altre. La qüestió del sexe del pastor és una qüestió interna de l'Església sueca, i no em correspon fer-ne la crítica".

Curset per a acollidors de promesos.— L'organitza el Secretariat Diocesà de Pastoral Familiar, per a les parròquies de Barcelona-Ciutat. Es farà els dies 6, 8, 13, 15 i 20 de març. Per informació: Secretariat, tel. 253 86 59, de 4 a 8 de la tarda.

Dia Mundial de Pregària Eumènica.— Se celebrarà una reunió de pregària, sota el lema: "Esperança en Crist, font de la vida". Data: 2 de març. Lloc: Comunitat Evangèlica Alemanyana, c/ Brusi, 94. Hora: a les 7.30 de la tarda.

Sabadell. Curs sobre problemàtica i Pedagogia Familiars.— L'organitzen l'Acadèmia Catòlica, AA.PP. del Centre d'Estudis "Vidal i Barraquer, Equips de matrimonis i la Unió de Mares. Dirigir a matrimonis i promesos, a educadors i catequistes, i a tothom qui vulgui reflexionar sobre "La problemàtica actual que viuen els esposos, els pares, els fills..." Les sessions són de 10 a 11 de la nit, els dies 20 i 27 de febrer, i el 5 de març, a la Sala d'Actes de l'Acadèmia Catòlica.

IX Curs de Gerontologia en Ciències mèdiques i socials.— L'organitza ISPA (Institut de Sociologia i Psicologia Aplicades). Estudis de nivell universitari, dirigits a metges, infermiers, assistents socials, sociòlegs, psicòlegs; responsables, administratius i altre personal d'institucions i serveis a la vellesa. Dirigeix: Rogeli Duocastella; El primer Curs s'inaugura el 27 de febrer i continua fins a juny; i el segon comença el novembre i acaba el juny del 1985. Lloc: Escola Universitària d'Infermeria de Santa Madrona, c/ Escorial, 117. Per informació i inscripcions: ISPA, c/ Amigó, 19, tel. 209 77 46, Barcelona-21, de 4 a 8 de la tarda.

Federació de Cristians de Catalunya. Unió Comarcal del Baix Llobregat.— Cicle de Conferències anyals, amb motiu de "L'Any Sant de la Redempció". Tema: "Creat, Estimat i Redimit per JESUCRIST". 1.ª Conferència: Dia 23 de gener. Hora: 9 de la nit. Lloc: Casal parroquial de Santa Maria de Cornellà. Conferenciant: Mn. Albert Tortens. 2.ª Conferència: Dia 17 de febrer. Hora: 9 de la nit. Lloc: Temple parroquial de Sant Fe-

liu. Conferenciant: Mn. Antoni Oriol. 3.ª Conferència: Dia 12 de març. Hora: 2/4 de 10 de la nit. Lloc: Temple parroquial de St. Vicenç dels Horts. Conferenciant: Mn. Joan E. Jarque. Dia: 9 d'abril, a les 9 de la nit, a la Parròquia de Maria Auxiliadora (Salesians), Sant Boi, Cloenda pel nostre Sr. Bisbe Dr. Narcís Jubany.

Centre d'Estudis Pastoral.— Per a aquesta Quaresma, ha programat els següents Cursets: **Pecati i culpabilitat**, pel P. Antoni Gomis, director de l'Escola de Psicologia Religiosa, de 3/4 de 6 a 3/4 de 7 de la tarda. **Pastoral del sagrament de la Penitència**, a càrrec de Jesús Huguet, pastoralista, professor de la Facultat de Teologia, de 2/4 de 5 a 2/4 de 6 de la tarda. **Perdó i Confessió**, per Mn. Ramon Sala i Mn. Jesús Huguet, de la Facultat de Teologia, de 2/4 de 8 a 2/4 de 9 del vespre. Tots tres Cursets es faran durant set dijous, de l'1 de març al 12 d'abril. Informació: Secretaria del Centre, c/ Rivadeneyra, 6, 3.ª planta, Barcelona-2, tel. 317 48 58.

Exercicis Espirituals mixtes i interns.— Se celebraran al Centre d'Espiritualitat "Mater Salvatoris", del Tibidabo. Des de les 7.30 de la tarda del dia 22 de març, a les 7.30 del diumenge, dia 25. Per informació i inscripcions: PP. Carmelites, c/ Diagonal, 424, tel. 217 42 14.

Recés per a Religioses.— Se celebrarà el dia 26 de febrer, de les 10 del matí a les 6 de la tarda, a la Casa d'Exercicis de Sant Ignasi, c/ Carrasco i Formiguera, 32. Dirigirà: P. Josep Lluís Corrons S.J.

Fraternitats de Betànica de Carles de Foucauld.— Us invitem a compartir un dia de Desert (Recés), el proper dia 26 de febrer, a partir de les 10 h. Seguint el desig del Sant Pare, el tema serà: "VIURE RECONCILIATS". Lloc: c/ Trafalgar, 70, 1er: 1.ª. Tel. 302 71 77. Dirigirà: P. Marià Ronsanas, carmelita.

Cicle de Misses Polifòniques.— Parròquia de Ntra. Sra. de Jesús de Gràcia (Sant Pere Màrtir). Dia 25 de febrer. Hora: a les 7.30 de la tarda. Missa Brevis en Fa, de J. Haydn. Coral "Cantiga". Director: Jo-

sep Prats, amb Neal Cowly (orgue) i Grup instrumental.

El sagrament dels malalts i el món d'avui.— Jornades de Pastoral, organitzades per les Delegacions Diocesanes de Pastoral Sanitària de Catalunya i Balears, dirigides als responsables de comunitats parroquials, visitadors parroquials de malalts... Lloc: Residència "Mater Salvatoris", Tibidabo... Dies: 23 al 25 de febrer, de les 10 del matí a les 8 de la tarda.

Coordina: J.L. Redrado. Informació: Sta. Rosa, Hospital Sant Joan de Déu, tel. 203 40 00. Barcelona.

Trobades de Joves de Montserrat. Equip Tau.— Celebrarà la seva Trobada el proper Cap de setmana, dies 25 i 26 de febrer, al Monestir de Santa Cecília de Montserrat. Tema: "Pecati i Perdó". Per informació: Monestir de Montserrat, tel. 835 02 51 i a Llúria, 7, 3er. 1.ª, tel. 301 98 37.

Jubileu de l'Any Sant de la Redempció.— Divendres 2 de març, a les 7 del vespre, a la Catedral, organitzat per la CONFERÈNCIA DE LES ORGANITZACIONS CATÒLIQUES DIOCESANES —C.O.C.D.— per a totes les Associacions i Moviments d'Apostolat Seglar. Consistirà en una celebració penitencial i en l'Eucaristia. Hi poden participar totes les persones que desitgin agrair novament el benefici de la Redempció.

El sentit de l'aventura de la literatura de Folch i Torres

Dir que l'experiència cristiana és una aventura pot tenir el regust del tòpic o de la frase feta. És veritat. Però també ho és que massa sovint les vides "cristianes" presenten més aviat l'aire de la rutina que no pas el ritme de l'aventura.

Per això, acompanyar l'educació de la fe, sobretot en les generacions adolescents i preadolescents, amb la lectura dels llibres d'aventures de Josep M. Folch i Torres no sembla pas una tasca desencaminada. No es tracta, evidentment, de confondre la realitat de la fe amb la ficció de l'aventura literària. El que hom vol dir, senzillament, és que el desvetlla-

ment anímic que pot comportar la lectura dels llibres d'aventures no està gens renyit amb el tarannà que va bastint el creixement en la fe.

En definitiva, les millors pàgines de l'experiència de fe que narra la Bíblia i la mateixa experiència de Jesús, d'acord amb els textos dels Evangelis, hom pot llegir-les i mirar-les amb clau d'aventura.

En la vida de Josep M. Folch i Torres, l'aventura, no tan sols com a gènere literari, sinó com a fet de vida, no hi manca pas. El seu fill Ramon, recordant els tres anys d'exili que passà a França, del 1905 al 1908, escriu: "L'exili a França restà per

al pare la 'gran aventura' de la seva vida. Als fills, ja de gran, ens en parlava amb una mena d'enyorament, amb una mena de recança. Sospito que de vegades tenia por d'aparèixer als nostres ulls com l'escriptor aburguesat que podia semblar vist de fora, l'autor al qual tot havia anat de cara; llavors, els anys de l'exili li servien per fer constar que també n'havia passades de crespes i que no era només de paraula que havia sofert pel país" (vegeu **Bon dia, pare**, pàgines 60 i 61). I, segons, els records del seu fill, el mateix fet d'escriure llibres d'aventures fou per a Josep M. Folch i Torres una veritable aventura (vegeu el llibre citat, pàgines 68 i 69).

En la literatura d'aventures hi fan cap sempre un seguit de circumstàncies que esdevenen gairebé les constants de l'aventura: les dificultats cada cop més complexes que cal vèncer, els jocs de superació dels problemes, l'esdevenidor a perseguir permanentment...

L'experiència de fe —qui gosaria negar-ho?— no és pas aliena a les constants ara mateix esmentades: l'aparició successiva de noves dificultats o de noves crisis; l'èxode repetit que trenca amb el passat i permet de donar noves passes endavant; l'horitzó d'esperança, d'utopia, que el caminant creient ha de tenir sempre davant seu. El pelegrinatge vers l'Absolut que marca l'itinerari de la fe és ben bé una aventura, tan dura com apassionant.

H. del L.

Ideal per a una bona Calefacció

Clima confortable i ambient net i sa, tant si es tracta de calefacció Total com Modular (radiadors murals autònoms).

Instal·lació fàcil. Funcionament simple, segur i eficaç.

Si encara no heu resolt el vostre problema de Calefacció... informeu-vos! Telefoneu al 318 45 98

viure amb
Gas
de catalana de gas
és viure millor

TORTOSA

"L'Osservatore Romano" li dedica un article commemoratiu

El Vaticà es fa ressò del pare Manuel Domingo i Sol

TORTOSA.— En l'edició corresponent al propassat dia 29 de gener, "L'Osservatore Romano" publicà un article dedicat al pare Manuel Domingo i Sol, en el qual es recorda la vida del que fou fundador del Pontifici Col·legi Espanyol, de Roma. Per l'indiscutible ressò tortosí del fet, l'oferim íntegrament als nostres lectors.

El Pontifici Col·legi Espanyol de Roma ha dedicat un homenatge al seu fundador, el venerable Manuel Domingo i Sol, amb motiu del 75 aniversari de la seva mort, el 25 de gener del 1909.

En la sala d'ingrés de la seu del Centre (Via Torre Rossa) ha estat col·locat un bust de l'insigne sacerdot. L'obra, en bronze, és de l'artista romà Paolo Salomoni.

La cerimònia se celebrà el diumenge dia 22. El cardenal William Wakefield Baum, prefecte de la Sagrada Congregació per a l'Educació Catòlica, beneí l'estàtua. Hi eren presents el secretari de l'esmentat Dicasteri, arquebisbe monsenyor Antonio Maria Javierre Ortas, s.d.b.; el secretari de la Sagrada Congregació per al Clergat, arquebisbe monsenyor Maximino Romero de Lena; i don Lope Rubio, director general de la Germandat de Sacerdots Operaris Diocesans —també fundats per Manuel Domingo i Sol i a la qual és encomanada la direcció del col·legi—, amb nombrosos sacerdots, alumnes i antics alumnes del Centre. Hi era també present l'ambaixador d'Espanya prop de la Santa Seu senyor Nuño Aguirre de Carcer i López de Sagredo, així com alguns seglars, religiosos i religioses de la colònia espanyola de Roma. A tots els donà la benvinguda el rector del Col·legi, don Julio García.

El cardenal Baum en el seu discurs digué, entre altres coses: "El venerable Manuel Domingo i Sol, declarat per Sa Santedat el papa Pau VI 'Sant apòstol de les vocacions sacerdotals', mereixia una presència visible en aquest Col·legi, fruit del seu infatigable zel apostòlic, i que tanta influència ha tingut en la renovació espiritual i intel·lectual de la clerecia i dels seminaris espanyols, al llarg dels seus ja noranta-dos anys d'existència. El venerable 'Mossèn Sol', com popularment era conegut, deixà escrit que 'la formació de la clerecia és el que podríem anomenar clau de la collita de tots els camps de la glòria de Déu'. Al foment, sosteniment i cura de les vocacions lliurà el millor de la seva vida. Avui és una realitat el que va escriure fa cent anys: el foment de les vocacions 'forma i formarà el meu goig i la meua corona'. L'any 1873 funda a Tortosa el seu primer Col·legi de Sant Josep per a vocacions eclesiàstiques, al qual seguirem més tard altres col·legis a València, Múrcia, Oriola, Plasència, Almeria, Burgos, Lisboa i Toledo. Però una de les empreses més importants de la seva tasca apostòlica fou la fundació, l'any 1892, a Roma, del Pontifici Col·legi Espanyol de Sant Josep. Aquesta fundació la féu mogut pel seu profund afecte i adhesió a la Seu Apostòlica i al Summe Pontífex, sota la vigilància del qual establí el Col·legi. En la història del Col·legi i de la vida de mossèn Sol hi és enregistrat el gran interès amb que animà i afavorí aquesta obra el

Summe Pontífex d'aquella època, Sa Santedat Lleó XIII, que va cedir al Col·legi el famós Palau Altemps on tingué la seva seu durant els seus primers 75 anys, abans de passar a ocupar aquest nou edifici de via Torre Rossa. Segur d'interpretar el venerable fundador, em permeto en aquesta ocasió invitar els alumnes a estimar la proximitat amb el Sant Pare que els ofereix la seva estada a Roma i a estrènyer els vincles d'adhesió a la seva persona i al seu magisteri. Si el projecte d'aquest Col·legi fou tan estimat per mossèn Sol és sens dubte perquè, a més de profunds estudis, procurava als seus alumnes l'experiència viva de l'Església... 2.560 alumnes han passat ja pel Col·legi. D'entre ells, 72 han estat ordenats bisbes i altres molts han estat excel·lents professors i zelosos pastors. Aquest abundant fruit és la millor corona i honor del venerable fundador i dóna testimoni de la clara visió que el conduí a establir el seu Col·legi de Sant Josep a Roma".

El passat 29 d'octubre, Joan Pau II visità el Pontifici Col·legi Espanyol, i en aquella ocasió adreçà als alumnes un important discurs d'orientació eclesial.

Una noia de vint anys es consagra a Déu

El dia 5 del propassat mes de gener se celebrà, en el Monestir de Mares Agustines de Sant Mateu, un acte senzill, però enormement emotiu i transcendental per a una noia de vint anys, que anava a pronunciar un "Sí" a l'Amor, amb tot l'amor, com ella mateixa escrivia uns dies abans. Quatre sacerdots: J. F. Amela, V. Amela, J. Tomás i J. M.ª Roda, concelebraren l'Eucaristia. El reverend Joan F. Amela féu un breu repàs a LES CRIDES DE DÉU EN LA HISTÒRIA DE LA SALVACIÓ. Ressaltà l'apassionant d'una aventura, viscuda a la manera divina, en una consagració total a Déu i a l'Església en la vida contemplativa.

Subratllà també la paradoxa del que significa "allunyar-se del món per viure més i millor els problemes d'aquest món, en les seves llargues estones de sagrari i de pregària.

Animà a Maria Dolors perquè en la seva vida monàstica no oblidés el manament del Senyor "Pregueu el Senyor de les messes que envii operaris a la seva vinya". Aquest encàrrec és molt present en la Comunitat de les Agustines de Sant Mateu.

Felicita els pares de la postul·lant pel do tan generós al mateix temps dolorós, d'oferir la seva filla perquè amb tota llibertat pogués sentir "l'estrella de la seva vocació". Al mateix temps els comunica que segons les noves Constitu-

cions podrien entrar a la clausura i visitar tot el convent per conèixer personalment els llocs on es desenvoluparia la vida de la seva estimada filla.

Finalment tingué unes paraules de felicitació per a les religioses, a les quals digué que els Reis Mags el portaven un "obsequi d'inestimable valor", però que aquesta finesa dels Sants Reis era degut que les incessants oracions de la Comunitat demanant al Senyor noves vocacions estava donant fruits.

Per la seva especial participació en l'Eucaristia, les Agustines han quedat especialment agraïdes als seminaristes de Benicarló, Emili i Ramón, així com a les guitarristes Gemma i Maria Josep.

J. P.

PENSANT-HO BÉ

"Per fondo que es faci el foc, el fum sempre respira"

Definitivament el "crim perfecte" no existeix. Només és una il·lusió de la ment malaltissa i maquiavèlica dels seus autors. És el gran problema de totes les màfies. De la nostra màfia personal, també. El mal fa mal. Hom pot aconseguir evadir-se de la justícia institucional, que ja és difícil, però no d'aquella justícia inscrita en el cor de l'home, perquè és impossible. La veritat no es casa mai amb la mentida i el bé amb el mal, tampoc. Tirant-hi terra a sobre i posant-hi temps pel mig, no s'esborren ni s'ofeguen. Sempre suren. Generen una justícia immanent i el seu veredict no és negociable. El crim es revincla sempre en desprofit del seu autor, perquè ningú no és feliç encarat permanentment a la pròpia consciència.

"Els nostres pecats emmetzinen l'aire", diu Bernanos. I l'aire, la pols, la pudor, el fum, entren i surten i es fiquen pertot. No és fàcil fer un feix dels nostres disbarats, calar-hi foc com qui crema el cos del delictu, i aquí no ha passat res. Anar-se'n quelcom en fum, sovint complica les coses. Recordo de petit les peripècies i angoixes passades en l'intent de fumar d'amagatotis al lavabo, una trista cigarreta. Prou obria portes i finestres, però el fumerol olorós i traïdor s'havia arrapat a l'aire. Quan intentava dissimular xiulant i cantant i explicant la lliçó de la guerra de Lepanto, la mare, que generalment no tenia el nas tapat, continuava flairant l'endimoniat fum del tabac.

La ciència de la dissimulació, pel que es veu, és tan vella com l'home, i la tenim ben apresada. Però és una ciència fallaç. Prou ens escarrassem a dissimular les nostres malifetes, les nostres falles i ensopegades, però se'ns veu el llautó. La desgràcia i el ridícul és que sovint el veuen tots, menys nosaltres. L'Adam bíblic, vatua el món!, després de posar-se de peus a la galleda, prou es feia el desentès; però això mateix el delatava, perquè aquest tarannà no l'havia tingut mai. Agafar fums per amagar un altre fum acreix el fumerri.

"La boca parla d'allò que sobreix del cor", diu l'Evangeli. Gairebé sense adonar-nos-en, el fum del nostre viure dóna a conèixer què es cou i amb quina llenya en el fogar interior del nostre jo. De vegades malpensem de les enraonies dels altres, i no se'ns acut que cadascú de nosaltres és el propi delator. Tot el que la persona expressa amb la paraula, amb el gest, amb la mirada, "significa" quelcom, i així als ulls dels altres es fa "mite" vehiculant d'un pensament, d'un sentiment, d'una actitud. Amb el màxim d'aptesa intentem convertir paraula i gest en xarada mímica del què som i del què pensem. Però la gent acostuada a l'endevinalla coneix tan bé com nosaltres aquest artífici. I som nosaltres els qui restem contents i enganyats. Tot és relatiu, pensem, i ens quedem tots cofois. L'important, però, és amb què té relació.

Recordo l'impacte que va fer-me la lectura de "El retrat de Dorian Grey" d'Oscar Wilde, i el pensar que el mal deixa rastre en el rostre de l'esperit i de la vida, i així, nous adams, perdem absurdament la innocència primera i aquella juvenesa eterna amb què l'amor del Senyor ens havia agraïat. La fumera de les nostres bravates no amaga res. Ben al contrari, és una denúncia. La nostra irrenunciable vocació és la llum de la veritat i del bé, i no el fum de la mentida i de la dolenteria. Per això la persona que vol existencialitzar el seu viure amb fidelitat a la seva vocació autèntica, malda sense defallença per obrir-se sincerament a la pròpia veritat, reconèixer-la humilment i posar-hi mà perquè esdevingui lluminosa.

Els cristians, així és de fecunda la fe, tenim la certesa que el perdó del Senyor és sempre al nostre abast, com acció recreadora del nostre viure i potencial catalitzador dels nostres dinamismes personals més autèntics. I no perdem, mai per mai, l'esperança d'un "cor nou i d'un esperit nou" per fer més lluminós el nostre viure.

Xesc Soliu

*Finestral
de la
Caritat*

La pobresa callada

Molts cops resulta difícil descobrir la vertadera imatge de la pobresa. Sabem que existeix. Podem intuir-la al carrer, en les estacions del "metro", en alguna cantonada. És la pobresa que es veu, potser no sempre real i potser fins i tot utilitzada pels "professionals" de la mendicitat.

Hi ha, però, una pobresa callada; propera i no menys evident. És la pobresa que no surt al carrer per pudor. La que es viu en moltes famílies abocades per la vida a una situació límit. Homes i dones sense feina. Nens de mirada perduda i futur incert.

Davant d'aquesta realitat no podem tancar els ulls. Només la resposta generosa i el treball solidari podrà obrir les portes a l'esperança.

19.- Esposa separada del marit amb quatre fills, el gran 10 anys. Necessita 14.280 ptes. per pagar endarreriments del menjador escolar.

20.- Senyor de 64. anys, sol i malalt. Cobra mensualment 8.000 ptes. Necessita un audífon l'import del qual és: 30.720 ptes.

21.- Peó de la construcció en atur forçós. L'esposa està encinta. Tenen un fill d'5 anys. S'han endarrerit en el pagament del lloguer. Els calen 7.934 ptes.

22.- Família de quatre membres. El pare pensionista per invalidesa, l'esposa i un dels fills estan malalts. Tenen deutes de lloguer, llum i aigua. Necessiten 25.867 ptes.

23.- Viudo de 58 anys greument malalt. Té un fill de 16 anys, s'ha endarrerit en el pagament del lloguer. Evitaria el desnonament amb 36.000 ptes.

24.- Matrimoni amb cinc fills menors, el pare en atur forçós. El fill petit, d'un any, malalt. Per a despeses d'alimentació necessiten 25.000 ptes.

25.- Esposa abandonada amb una filla de 2 anys. Se n'aniria al seu poble en una altra regió, on té família. Per al trasllat: 30.000 ptes.

26.- Matrimoni amb sis fills, el gran de 12 anys, la petita de 5. Els cal liquidar endarreriments que pugen 20.000 ptes.

27.- Vídua de 79 anys, cobra una petita pensió. Té una filla de 49 anys malalta psíquica. S'ha endarrerit en lloguer del pis. Puja 29.126 ptes.

28.- Peó de la construcció en atur, amb cinc fills de 15 a 5 anys. L'esposa fa feines eventuais per les cases. S'ha endarrerit en el rebut de la llum; són 6.931 ptes.

Cristians marxistes: la validesa d'una opció

En un article d'aquest setmanari, intitulat "Cristians marxistes en crisi", es feia una ràpida i parcial valoració, com el propi autor reconeixia, del que ha estat la recent trobada Mundial de "Cristians en les lluites populars d'alliberament". En aquestes línies voldria aportar quins han estat els trets més característics d'aquest encontre i, a partir d'ells, respondre als interrogants plantejats per J. Carrera.

Pels cristians, catòlics i protestants, participants en aquesta assemblea mundial, malgrat la constatació de l'existència de diferents ritmes i formes en les lluites d'alliberament, les múltiples i constants agressions de l'imperialisme continuen essent els problemes fonamentals en què s'enfronten els països del Tercer i Primer Món. La prologada crisi econòmica, font permanent d'inflació, atur, empobriment i endeutament de molts països, gravita inexorablement damunt dels treballadors i de les classes populars. Mentre en el Tercer Món la fam és la nova plaga moderna, els països del Món desenvolupat, la reestructuració industrial, obligada per l'aplicació de les noves tecnologies, crea directament desocupació i fa aparèixer importants zones de pobresa i de marginació social. Però els principals beneficiaris d'aquesta crisi continuen essent els bancs i les empreses multinacionals que no deixen de veure augmentar el seu poder polític i econòmic.

¿Com aquesta realitat interpel·la la fe? Davant aquesta situació no és possible el neutralisme o l'ambigüetat. O s'està, com Jesús, clarament al costat dels pobres, o s'està contra ells, o es tolera, encara que sigui passivament el sosteniment de tal estat de coses. Davant de la urgent demanda de pa, treball,

vivenda, formulada diàriament per centenars de milions de persones, ¿com es pot, en aquestes condicions, creure que Déu, és el Déu de la vida sense prendre partit històricament per la vida? Aquesta és la dimensió profunda que aquests grups de cristians donen a la seva opció pel socialisme.

L'opció pel socialisme és un compromís clar per una societat sense explotadors ni explotats; per una societat en què els oprimits assumeixin el poder polític, econòmic i cultural. És un compromís viscut, en alguns casos fins a les darreres conseqüències del testimoniatge personal, per una societat nova en què es donin les condicions reals que facin possible la fraternitat, igualtat i solidaritat humanes. Valors socials tots ells d'importants ressonàncies evangèliques. Els pobres han d'esdevenir els protagonistes del seu futur. Des d'aquesta perspectiva el socialisme es dibuixa com un projecte històric, no com un mite o un assaig.

No és un camí fàcil. En la mateixa trobada foren sincerament indicades quines eren les dificultats, les contradiccions i els errors que sovint s'han manifestat en determinats models de transició i construcció del socialisme. La denúncia del poder imperialista no vol dir sacralitzar el socialisme i el procés revolucionari. L'anomenada "crisi del marxisme", per exemple, fou una qüestió àmpliament debatuda. Però a la fi el debat es coincidia plenament a reafirmar que, més enllà dels problemes que el marxisme té plantejats avui, les llacunes que poden haver-hi per interpretar determinats fenòmens socials, el marxisme continuava essent la teoria més fecunda i útil per analitzar i entendre la nostra realitat, i elaborar les estratè-

gies d'avenç cap el socialisme. El marxisme, lluny d'estar esgotat, és un element inseparable en la construcció d'una societat més justa i solidària.

La participació dels cristians en les lluites d'alliberament dels pobres i oprimits està trobant el seu millor testimoniatge en el compromís pres per moltes comunitats de base. A partir d'aquest compromís s'està construint un nou model d'Església, plenament identificada amb l'Església dels pobres, única referència eclesial fidel amb la praxis història de Jesús i amb l'horitzó de la seva Bona Nova. L'opció feta pels pobres és viscuda, desde la profunda experiència cristiana, com una mediació històrica d'accés a Jesús i al Déu de Jesús. L'opció militants per l'alliberament és, en si mateixa, una experiència de dimensió religiosa idònia per retrobar el Déu de la vida i de l'amor. És el camí per discernir quina és la voluntat del Pare. Des d'aquesta perspectiva la lluita pel socialisme no és només un imperatiu ètic o polític,

sinó que és, en si mateixa, un lloc privilegiat per la reflexió teològica i per resituar la nostra relació amb Déu.

Des dels pobres emergeix una nova vivència de la fe, una nova lectura de l'Evangeli, una nova sacramentalització, un nou culte i pastoral, tot esdevé creatiu i entenedor pels seus destinataris els pobres i oprimits. Des del marxisme la fe és purificada de les seves connivències amb els poderosos del món. Només situant-se en aquesta perspectiva evangèlica, en el lloc social dels pobres, és possible entendre la raó profètica i messiànica de la Bona Nova Evangèlica. Són els pobres els que ajuden al retrobament dels valors evangèlics. És la defensa històrica de la "causa dels pobres" on es realitza l'experiència de la fe. Després de molts anys s'ha invertit l'actitud missionera de l'Església: ara són els pobres, els humils, els oprimits els qui ens evangelitzen.

Jordi López Camps

Aclariment

En el meu esquemàtic article "Cristians marxistes en crisi" em proposava sobretot posar ordre en les idees, única manera d'entendre'ns. L'opció, que respecto i no comparteixo, d'aquests cristians és, en realitat, doble. La primera és a favor dels pobres. Jordi López l'explica quan es refereix al tercer món, a les bosses de pobresa creixent, a la demanda de pa, treball, habitatge, al desig de fer nostra l'actitud de Jesús —actitud, per cert, que cal acollir sense que ens traeixin els partits presos—, etc. D'aquesta primera actitud els cristians marxistes no poden pretendre'n l'exclusiva sense negar la realitat històrica i actual i sense inferir ofensa gratuïtament als altres cristians. La segona opció, en Jordi López la descriu quan afirma que el marxisme continua sent la teoria més fecunda i útil per a analitzar i entendre la nostra realitat, i que el marxisme és un element inseparable en la construcció d'una societat més justa i solidària, etc. Tot això han de discutir-ho i, si poden, demostrar-ho des de la realitat social, econòmica i política, sense implicar-hi la fe. Pretendre fer-ho passar sota la capa de la fidelitat a la praxi de Jesús de Natzaret i suposar que qui no ho veu així és que no comparteix la primera opció, em sembla francament abusiu i inadmissible. Una mena d'abús, val a dir-ho, que els cristians marxistes no han estat els únics ni els primers a cometre... (Expressament em mantinc en l'àmbit del marxisme com a possible compromís polític d'alguns cristians i no entro a considerar els aspectes filosòfics generals del pensament marxista.)

J. C. P.

LLIBRERIA SANT MIQUEL

Catequesi, revistes, estampes, goigs, rosaris, cromos, escapularis, medalles, etc.

Roger de Llúria, 100
Tel. 207 25 98
Barcelona-37

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

6 notícies que donen fe de la dinàmica eclesial lleidatana

1 Esperança González camí dels altars

La fundadora de les Esclaves de l'Immaculat Cor de Maria, la lleidatana Esperança González Puig, va camí dels altars. La causa del procés de beatificació de la Mare Esperança ha estat iniciada. Ha rebut el primer impuls amb l'aprovació, per part del bisbe de Lleida, monsenyor Ramon Malla i Call, i acceptació de la proposta de Postulador de la Causa. Essent anomenat postulador de la Causa, el reverend Llicenciat Ramiro Viola. El procés es troba actualment en la primera fase del seu desenvolupament, consistent en la recollida de dades i informes sobre la Mare Esperança.

2 La campanya contra la fam

Com cada any, i amb renovat impuls, amb ocasió de la celebració del XXV Aniversari de la Campanya contra la Fam, el Comitè Local de Lleida, organitzà una sèrie d'activitats orientades a sensibilitzar a l'opinió pública i recaptar fons per als fins de la Campanya. Els dies del 1 al 10 de febrer, se celebrà una exposició d'obres d'art i mercat en la Sala d'Exposició de Banca Catalana a la plaça de Sant Joan. El dia 3 a la catedral fou

oficiada pel senyor bisbe la Santa Missa, a les 8 del vespre. El dia 12 se celebrà la Col·lecta en les parròquies i centres de Culte a favor de la campanya i el dia 10 Dia del Dejuni Voluntari, se celebrà al mateix temps un Concurs Escolar de Dibuix.

3 Peregrinació Diocesana a Roma presidida pel senyor Bisbe

Amb la finalitat de participar en els actes del JUBILEU DE LES FAMÍLIES que se celebrarà a Roma el dia 25 de març, el bisbat de Lleida, organitzà un Pelegrinatge, amb autopullman, els dies del 23 de març a l'1 d'abril. Pelegrinatge que serà presidit pel senyor Bisbe.

També i per al mes de juny, dies 23-25, s'organitza una peregrinació amb malalts a Lourdes, juntament amb les Hospitalitats de Nostra Senyora de Lourdes, dels bisbats de Vic i Solsona. Per a informes i inscripcions: Delegació de Peregrinacions (reverend Josep Farré) carrer del Bisbe, 1 Lleida. Tel. (973) 27 18 26.

4 Les Carmelites descalces necessiten un nou monestir

La comunitat de Carmelites Descalces de Lleida, monges de clau-

sura deixebles de Santa Teresa de Jesús, fundadora caminadora i inquieta Doctora de l'Església, diuen que necessiten un nou Monestir.

Ho diuen en una carta que han escrit, les dificultats de tipus material d'obres i reparacions del Monestir que actualment ocupen, prop del mercat de Santa Teresa, a més de la manca d'espai i aire lliure, de silenci ambiental tan preciós i necessari per a la vida d'oració i contemplació a la qual han consagrat llurs vides com a religioses de clausura i carmelites. En la carta demanen de la generositat de tothom, que puguin fer realitat la seva esperança, ja que no disposen de diners. I la veritat és que si ho diuen és que és així, i també plenament creïble la precarietat de condicions en què viuen, segons manifesten.

En la carta també recorden que la seva principal missió i vocació és l'oració i la penitència que ofe-

reixen a Déu pel bé de tots els homes. I recorden que aviat, l'any 1986 es compliran els 300 anys de la seva presència a Lleida. Ocasí molt propícia per la celebració del tricentenari de la seva fundació a Lleida, perquè com a mostra de gratitud, els lleidatans i tothom manifestéssim el nostre agraïment, ajudant-les en la construcció del nou Monestir.

5 Va morir la mare del mossèn de Bell-lloch

Fa pocs dies, Bell-lloch va viure una jornada de dol i de manifestació de fe cristiana. Després d'una llarga malaltia moria la mare del mossèn José A. Lapena, rector de Bell-lloch. Tot Bell-lloch va donar

una prova de la seva estima per a mossèn José Antonio, participant amb profunda fe i esperança al funeral per la mare del mossèn, que fou presidit pel senyor Bisbe i concelebrat per més de quaranta sacerdots. La participació dels fidels viva i expressada en els cants, lectures i peticions posa de manifest el sentit litúrgic de la parròquia en la Resurrecció.

Bell-lloch donà una clara mostra de vivència comunitària que comparteix amb tots els moments alegres i durs de la vida, també els del seu rector, com aquest també comparteix els de totes les famílies.

6 Jornades d'estudi per a religiosos i religioses

L'11 de febrer començaren unes jornades d'Estudi per a Religiosos i Religioses. Les sessions se celebren en el col·legi de l'Ensenyaça amb un horari de 10 del matí a 7,30 de la tarda. Les jornades es continuaran els pròxims dissabtes dies 18 i 25 d'aquest mes.

En les Jornades també s'estudien temes propis d'espiritualitat de la vida religiosa, particularment el de l'Obediència i la Missió. Són ponents en aquestes jornades el reverend pare Pere Codina, claretà, el reverend pare José M. Rambla, jesuïta i el també reverend pare Víctor Codina.

Per a informació i inscripcions: Casa Diocesana d'Exercicis, Seu Vella, Lleida.

Urgell

La de mossèn Manuel Pal, una obra poètica delicada i tendra

AGRAMUNT.— Mossèn Manuel Pal i Casanoves és un sacerdot del bisbat d'Urgell, nascut a Artedó l'any 1932, ungit prevere el 1956 i actualment rector d'Agramunt. Acaba de publicar la seva obra poètica en dos volums.

En el primer dels dos volums recull 218 sonets escrits i agrupats en tres llibres: "Cants de la nit enllà", "Desvetllament de l'aurora" i "Densitat de record".

Mossèn Pal, amb esperit desvetllat i atent sap copsar el sentit d'un gest i el del mot més senzill. La vida per a ell és una profunda experiència que, mitjançant els versos, sap comunicar i compartir. La poesia no és sentiment, sinó experiència. Per això ell mateix escriu en el pròleg: "En el que dic, m'hi trobo condensat". La lectura dels sonets és un encontre viu amb el sacerdot poeta, amb la seva ànima —delicada i tendra— i amb la seva expressió agradable. Ultra el goig del diàleg, hom hi troba el camí d'una lectura profunda de la pròpia vida.

"Temps de cantar". Aquest és el títol del segon volum de l'obra poètica de mossèn Pal. És fruit de la necessitat sentida pel poeta d'expressar-se d'una forma més senzilla, sense lligar-se a normes del sonet. Els poemes van ser escrits del juny del 1979 al 1982 i estan aplegats en tres llibres: "Rou de versos lleus", "Interiors" i "Guspíres". L'autor confessa que viu una estranya paradoxa. Valora i gaudeix de la música moderna i dels avantguardistes de a

estranya paradoxa. Valora i gaudeix de la música moderna i dels avantguardistes de la pintura, de la literatura o del cinema, però ell sent la necessitat d'expressar en llenguatge senzill, directe, els seus sentiments i pensaments. Això per a ell té una explicació lògica. La cultura i la ciència li han donat una visió de l'art modern, però quan ell personalment ha volgut parlar, les arrels l'han lligat als seus orígens, a l'ansa del bressol. Artedó és un poble de l'Art Urgell on el silenci és melodia i el paisatge, inspirada pintura.

Els temes de la seva poesia no són el joc d'unes idees estranyes, ni tenen mai cap to de denúncia. És simplement l'expressió d'una contemplació. Uns ulls que miren i veuen, una persona que escriu i diu quelcom, s'expressa. Allò que és rutinari, la mirada del poeta camperol ho sap sublimar descobrint la seva autenticitat. El sentit de cada cosa, de cada mot, l'autenticitat de cada experiència. El poeta intenta i aconsegueix comunicar aquesta raó íntima de les seves experiències. És l'expressió de la profunditat de la vida de cada dia. El retrobament amb la identitat.

Això es fa palès particularment en el primer llibre, "Rou de Versos", en el qual el poeta ens deixa flairar "algunes herbes oloroses que haurem pogut collir al marge més humil". Són les "Petjades" pels camins de la vida. "Interiors" és el llibre en què cada paraula té tota la profunditat del seu sentit. El poeta va esgrinant la magrana de grans gràvids.

El darrer llibre és una mirada al pensament fugisser per a gaudir momentàniament de la seva contemplació i guardar el record del seu sentit. Són les "Guspíres" de la foguera que, vives i trèmols, s'eleva i desapareixen en el record.

L'Església de Santa M.ª de Baiaguer, monument històric-artístic

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, de data 27-XII-83, ha publicat el decret 531/1983, del Departament de Cultura, pel qual es declara monument històric-artístic de

caràcter nacional l'església de Santa Maria de Balaguer (La Noguera). Es defineix també un entorn de protecció del monument, i la defensa i tutela de l'obra seran a càrrec de la Direcció General del Patrimoni Artístic. L'església de Santa Maria és un edifici gòtic, d'una ampla nau amb absis poligonal. Té també un majestuós campanar poligonal amb una curiosa escala de cargol. La seva construcció s'inicià l'any 1455 i va ser consagrada el 1558.

Bellvís: homenatge al Sr. Tarragó

Més de 75 anys de dedicació al cant en la parròquia han merescut l'entranyable homenatge que el poble de Bellvís, el dia 21 de gener, ha ofert al Sr. Sebastià Tarragó i Gilabert. Actualment té 88 anys, quan en tenia 10 ja era tiple del cor parroquial i sempre més ha estat l'ànima dels diferents grups de cantaires. Amic i col·laborador de tots els sacerdots de la parròquia, de forma ininterrompuda, ha solemnitzat les funcions parroquials: festes, enterraments, novenaris... I ha donat dos fills a l'Església: mossèn Josep Maria i mossèn Jaume, rectors respectivament de Vallfogona i La Vansa. El poble de Bellvís ha volgut reconèixer els serveis del Sr. Sebastià i en la missa de la festa d'hivern li dedicà un homenatge. La Coral cantà la missa de Perosi i com sempre els solos a càrrec del Sr. Sebastià. En acabar la litúrgia, el Sr. Jaume Fabregat, president de la Coral, li adreçà unes paraules de felicitació i agraïment i els cantaires interpretaren dues peces. Mossèn Josep Cases, que havia estat 22 anys rector de Bellvís, en nom de la parròquia recordà els serveis del Sr. Sebastià a la música i a la litúrgia. Li fou lliurada una placa amb la següent inscripció: "El poble de Bellvís a en Sebastià Tarragó i Gilabert en prova d'agraïment a la constant dedicació al front del cor parroquial. Bellvís, 21 gener 1984". Acabà l'acte mossèn Cándid Cava, rector de la parròquia, llegint una carta del Sr. Bisbe en la qual subratlla la col·laboració del Sr. Tarragó en la missió de l'Església. Un acte de records en què tot un poble palesà joia i admiració per un home que ha cantat la seva fe.

Salgar: curs de monitors

S'està realitzant a Salgar un curs de formació de monitors. En total 42 joves entre 17 i 24 anys. Provenen dels centres d'Albesa, La Portella, Balaguer, Castellserà, Menarguens, Vallfogona, Salgar, Tartareu, Oliana i Organyà. El curs es fa en part intensiu (21-31 desembre) i en part els caps de setmana. Ha estat una pena no poder-hi assistir i participar tots els que s'havien inscrit, perquè la matrícula superava les possibilitats del curs. Els 42 participants formen un grup compacte, responsable, assenyat. Hi posen atenció i manifesten disponibilitat a ser i estar amb els infants en el temps lliure. Cal agrair als responsables dels centres que han tingut encert a escollir les persones per a una tasca educativa. Els nostres joves tenen encara ganes i il·lusió de ser útils i fer uns serveis a la societat i a l'Església. Són capaços d'engrescar-se per la fe. Així hom ho veu també en trobades i cursos com el que ara s'està portant a terme.

Antoni Mirabet

Girona

El bisbat es planteja les relacions amb els "mass media"

GIRONA.— El Consell Pastoral Diocesà de Girona ha dedicat una de les seves reunions a estudiar el tema de les relacions existents entre els mitjans d'informació i l'Església. En primer lloc es féu un balanç de les revistes que depenen directament del Bisbat, com són el Butlletí Oficial i el Full Parroquial, així com les parroquials: Vida Parroquial d'Arenys de Mar; Alimara d'Olot, Estela de Calella de la Costa, Llum i Guia de Cassà de la Selva i Revista de Banyoles.

També es recordaren les col·laboracions fixes als diaris "Los Sitios" i "Punt Diari", així com els espais radiofònics en diferents emissores de Girona, Olot i Figueres. A més, cada diumenge es transmet en directe la Santa Missa des de l'església del Mercadal, des del Santuari del Tura i des de la parròquia de Sant Pere de Figueres.

Després el Consell de Pastoral Diocesà va estudiar la reorganització de la Delegació dels Mitjans de Comunicació Social del Bisbat de Girona. Els membres del Consell feren diferents aportacions al respecte com la necessitat de crear un equip que tingui cura del seu funcionament.

També s'indicà la conveniència que la Delegació ha de potenciar els mitjans propis i buscar la mane-

Cal incidir sobre els mitjans informatius per tal de fer arribar a tothom el missatge evangèlic.

ra d'arribar als aliats. En aquest sentit es digué que cal buscar les col·laboracions dels professionals del periodisme o d'estudiants d'aquesta ciència. Per això seria necessari preveure un pressupost adequat i dedicar-hi el personal, religiós o laic, tècnic en la matèria. Per últim, el Consell de Pastoral acorda posar-se en contacte amb diferents persones que treballin en

els mitjans de comunicació social i amb alguns professionals per presentar altres propostes a la propera reunió que tindrà lloc el dia 10 del mes de març.

Retornada una altra peça de l'arqueta de Sant Martí de Banyoles

Representants de la Generalitat

de Catalunya han retornat al monestir de Banyoles una de les peces més importants de l'arqueta que guarda les relíquies del Patró de Banyoles, Sant Martí. Es tracta de la petita cúpula que corona la urna i que havia estat robada fa uns quatre anys, juntament amb les tapes laterals, per la famosa banda d'Erik, el Belgà.

El Delegat del Patrimoni Diocesa-

sa, mossèn Jesús Prat, va tenir cura de fer les gestions necessàries per a la recuperació d'aquestes peces de gran valor ja que l'arqueta és una bonica obra d'art gòtic, construïda en fusta i plaques de plata. Segons ha indicat el mateix mossèn Prat és probable que en un futur proper es recuperin encara altres peces importants, com és la creu que hi havia al cim de l'esmentada cúpula.

L'arqueta fou construïda al segle XV pel mestre Francesc Artau i és passejada cada any pels carrers de Banyoles en una brillant processó el dia 24 d'octubre, festa de Sant Martí. Per això, és tan estimada pels habitants de la ciutat del l'Estany, estimació que va més enllà del seu valor purament material.

L'alcalde ha manifestat el seu desig d'organitzar algun acte especial per a celebrar la recuperació de les parts més importants d'aquesta joia artística i religiosa. També es parla de realitzar una imitació fidel de l'arqueta a fi de tenir-ne una còpia i evitar futures expoliacions. Per últim, els responsables de la seva custòdia han assegurat que han pres totes les mesures necessàries per tal de mantenir-la fora de l'abast dels lladres.

M. Caballé

Visca el canvi?

Fins no fa pas gaires anys, la meta de les virtuts cíviques es concretava en ser honrat i treballador.

Amb aquests dos objectius hom procurava aplicar-se en la laboriositat fins aconseguir sentir i cultivar un autèntic amor al treball (signe de benestar i de progrés i de seguretat familiar), fins a arribar, moltes vegades, gairebé a semblar esclau. I tot això presidit sempre per una gran austeritat, un esperit de sacrifici, una abnegada fidelitat envers "l'amo", que moltes vegades més que fidelitat semblava servilisme.

Calia ser perfecte

Calia perfeccionar-se, fugir de temptacions, de luxes, de comoditats. Sempre a tercera, amb vocació de tercera (perquè no hi havia quarta), sempre amb sacrifici, amb el màxim interès a estalviar, a no malgastar, a guardar pel dia de demà... i pels fills.

L'extrem oposat a aquesta meta noble era el borbato i jugador. Un home era ben considerat mentre fos honrat i treballador perquè això significava que es preocupava de treballar i de la seva família; i no anhelava ni espectacles ni vicis, i era feliç amb el que tenia, feliç perquè s'hi havia conformat i s'hi trobava bé.

Dir d'algu que era borbato o jugador era desqualificar-lo definitivament; significava l'ésser viciós, significava que no s'hi podria confiar mai més per res.

Bons pastors, mals pastors

I això va durar molts anys, molts. I la gent era pobra però feliç. Vivíem amb senzillesa o pobrament, però feliços, i sense envejar els altres, ni les llurs comoditats o luxes.

Fa uns quants anys que les coses van canviant. Crec que tots ens alegrem que canviïn perquè el progrés mana impetuósment. Els pastors (capellans i governants) no es cansaven de pintar-nos les excel·lències de la vida honrada i laboriosa, i l'horror als vicis concretats principalment en l'estampa del borbato i del jugador.

Quan alguns pastors en lloc de donar llum, donaven fum, la saviesa popular ho resumia amb

la sàvia sentència "escolta i fes el que et diuen i no miris el que fan". I això no era, només, la meta dels catòlics alienats, retrògrads, beneïts i ignorants, sinó de tothom en general perquè eren uns principis bàsics que tots els pastors ensenyaven.

Temps de crisi

Des de fa un temps, les coses han canviat. Estic segur que tothom és partidari del canvi quan el canvi significa perfeccionament. Cal canviar per millorar, però no perquè sí. Ara, en molts terrenys no solament no es canvia, amb les modificacions que calgui per millorar, sinó que per canviar es comença per atacar a fons totes les virtuts personals, espirituals i cíviques, suprimint-les i ridiculitzant-les, i al mateix temps s'estan fomentant descaradament i insistentment, com a noves virtuts, el que fins ara era considerat vici.

A l'adolescent i al jove se li està causant un gran trastorn ja que l'actual societat està fomentant com a màxima virtut allò que la família havia estat condemnant com els més repugnants vicis.

Els fills perden la confiança en els seus pares i es troben sols i desorientats. Són seduïts per les intenses campanyes publicitàries i, en gran proporció, hi queden presos i es fan malbé potser per sempre.

Tant als periòdics com a la ràdio i, ara principalment i de forma intensa, a la televisió cada dia i amb forta insistència anuncis i més anuncis de begudes alcohòliques i de joc atabalen i tempten els joves.

Molt fum i poca llum

Són sense fi la quantitat de marques de begudes alcohòliques que pressionen la nostra joventut perquè és cosa d'homes, perquè denota fortaleza i virilitat, dona categoria d'adult, etc.

Esgarrifa la quantitat de milers de milions que cada setmana es despenen en un poble de milions de parats, de milers i milers de joves que encara no han pogut trobar la seva primera col·locació professional, fins i tot havent acabat brillantment uns estudis, una carrera, i que a poc a poc s'alcoholitzen i esdevenen ruïnes humanes, inca-

paços per sempre més de res de bo.

Per a què els ha servit el canvi?

Quan al joc, l'execrable vici que ha provocat la ruïna, en lloc de perseguir-lo fins a l'extinció, els mateixos pastors el recomanen, el protegeixen, gairebé l'imposen a una multitud incapaç de pensar, incapaç de sostreure's a la intensa campanya a què és sotmès, fins i tot en la intimitat de la llar, per mitjà de la televisió.

En efecte, el ciutadà que durant la jornada ha salvat totes les temptacions del vici, en arribant a casa, la visita que no truca a la porta sinó que surt per la finestra lluminosa l'acaba de pressionar perquè compri números, i s'incorpori a la legió de jugadors.

Diabòlic refinament

Abans, el jugador havia de sortir de casa i anar a la taverna, i gairebé se n'havia d'amagar. Els jugadors eren pocs. Ara els pastors ens pressionen pertot arreu, organitzant o tolerant tanta diversitat de formes de treure diners que han aconseguit que el joc sigui un vici oficial i tan extès com de difícil terapèutica. Ja som un poble de jugadors.

En efecte, hi ha algú capaç de calcular la quantitat de centenars de milions que es malversen en loteries, travesses de futbol, de canòdroms i d'hipòdroms, bingos i màquines escurabutxaques? Estic segur que si es podia saber, aquesta estadística ens semblaria mentida, perquè la quantitat ha de ser impressionant.

No tot està perdut

No puc creure que no hi hagi solució. N'hi ha d'haver. Algú disposa de mitjans per a organitzar una campanya que faci tornar els bons costums? És un disbarat que es toleri i que, a més, oficialment s'inciti al joc. No podem callar, cal sensibilitzar el poble contra el joc. No n'hi ha prou amb prohibir l'entrada als menors de 18 anys, el que s'ha de fer és, senzillament prohibir, senzillament prohibir!

Per mor d'una mal entesa llibertat, no solament no es prohibeix sinó que s'indueix al joc i a la beguda, i si no es para, això acabarà malament.

Antoni Munné i Tomàs

Trobada commemorativa a Montserrat

XXV anys de la Campanya contra la Fam al món

MONTSERRAT. — Com ja avançarem, a la portada del número anterior, amb motiu dels vint-i-cinc anys de la seva instauració, MANS UNIDES, Campanya contra la fam celebrà el dia 5 una trobada a Montserrat, que resultà multitudinària.

MANS UNIDES és la col·laboració de Catalunya al tercer món. Vol anar al seu ajut, no sota l'aspecte de beneficència, no amb donatius, sinó prestar eines perquè els homes aconseguixin allò que és de justícia i que tot ésser humà té dret d'exigir de la societat dels homes, els seus germans.

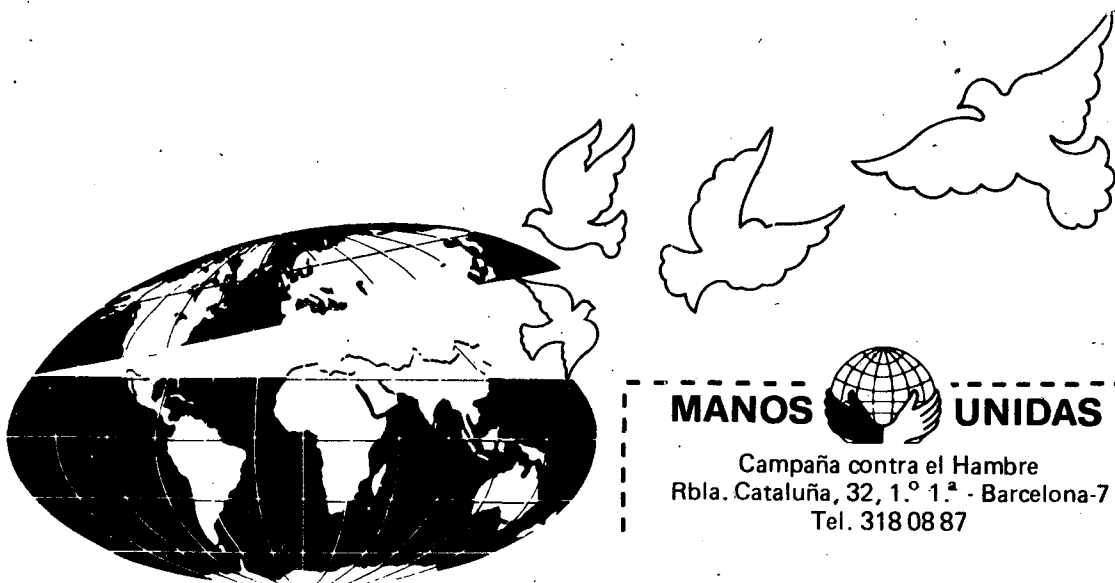
A les onze se celebrà l'Eucaristia, presidida per l'arquebisbe de Tarragona doctor Ramon Torrella. Al l'homilia considerà el cristià com la llum del món i sal de la terra, que participa en la política per tal de fer-hi la seva aportació de justícia, de pau i d'amor. Felicità i encoratjà l'obra de MANS UNIDES per la tasca acomplerta durant aquests anys passats.

En sortir de la missa conventual els components de la Trobada es van reunir a la sala de la façana del Monestir, la qual resultà petita per la multitud que s'havia aplegat per l'acte. Al vestíbul de la sala hi havia una Exposició-venda d'artesanía del Tercer Món.

Començà immediatament la Taula rodona, amb la presentació del tema general: "Catalunya i el tercer món", i dels que hi havien de prendre part: Arcadi Oliveras, economista, president de "Pax Christi"; Miquel Roca i Junyent, diputat de la Minoria catalana a les Corts i de monsenyor Ramon Torrella, president de la Conferència episcopal catalana, el qual presidia juntament amb el pare Abat Cassià M. Just. El moderador de la Taula rodona era Joan Gomis, president de "Justícia i Pau".

L'u per cent

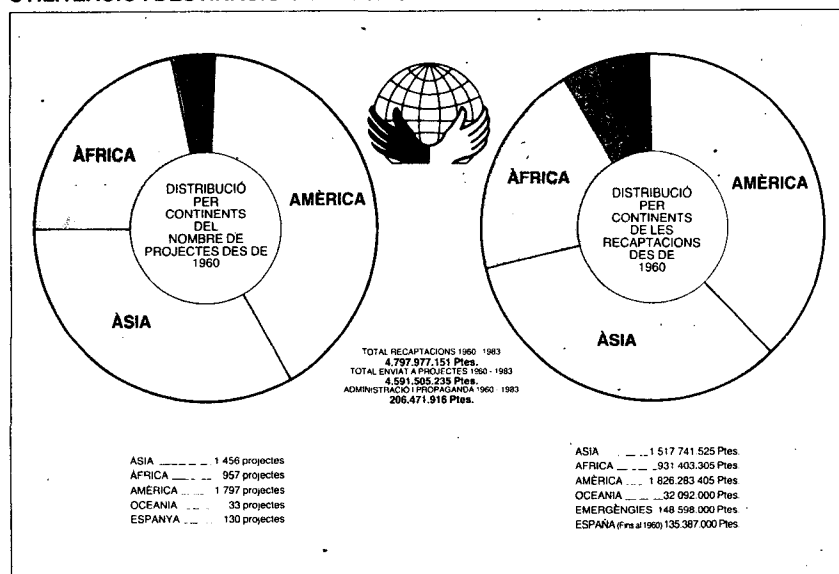
El senyor Oliveras presentà la qüestió d'ajuda al Tercer Món en la seva part econòmica, és a dir, on van les aportacions que es fan. Segons el que es va acordar a les Nacions Unides, l'any 1960, cada país havia d'aportar l'u per cent del producte nacional a favor dels països subdesenvolupats. Amb un ajut com aquest es calculava que

MANOS UNIDAS

Campanya contra el Hambre
Rbla. Cataluña, 32, 1.º 1.ª - Barcelona-7
Tel. 318 08 87

UTILITZACIÓ I DESTINACIÓ DE LES RECAPTACIONS DE MANS UNIDES DES DE 1960

aquests països, després de quaranta anys, podrien arribar a un equilibri. Això vindria a resultar com una aportació del 0'7 per cent. En la pràctica això no ha estat veritat: uns països s'han limitat al 0'5, i els països socialistes no arriben al 0'3. És de notar que les aportacions més altes no són pas dels països més rics. L'aportació de Catalunya no s'ha pogut contabilitzar, ja que s'ha fet junt amb tot l'Estat espanyol; i aquest presenta una aportació bastant baixa. El que podem constatar és que Catalunya ha tingut més moviment en orga-

nitzacions, associacions, en un mot, s'ha treballat més que altres parts de l'Estat. El que s'ha recollit ha estat destinat a la Guinea Equatorial, amb ajut tècnic; i a Mèxic, Egipte, Marroc i Sudan, amb ajut financer. Acabà demanant una més activa sensibilització per tal d'arribar a la meta assenyalada del 0'7.

A nivell polític s'ha fet molt poc

Sota l'aspecte polític parlà el

senyor Roca i Junyent. El nostre diputat reconeix que a nivell polític s'ha fet molt poc. Els qui governen es veuen ofegats pels seus treballs i interessos de primer pla, sense de vegades poder tenir una visió més ampla. Les ajudes al tercer món cal que es facin a través d'organismes internacionals, com la ONU o d'entitats privades, com des de l'Església. Observà que quan un país s'obre a les necessitats dels altres és un bell signe de maduració. Catalunya podria esdevenir model de nació oberta als problemes internacionals. Catalu-

nya ha de ser creativa. Creu que la Generalitat hauria de tenir pressupostos, amb tot l'esforç que calgui, de cara a l'ajuda del Tercer Món.

La "Populorum progressió"

La tercera intervenció fou la de monsenyor Ramon Torrella. Parla de la seva llarga permanència a Roma, que li van permetre comprendre molts d'aquests problemes internacionals. Parla, concretament del viratge que va produir en aquest camp de l'ajuda als altres, la publicació de l'encíclica del papa Pau VI "Populorum progressio", en la qual es defensa que el desenvolupament dels pobles és un dret i un deure de justícia. Insisteix en els egoismes de qualsevol ordre, i que són les grans dificultats que s'oposen a la solució d'aquests problemes. Els pobles tenen dret a no tenir dominació de cap mena; a ser ells mateixos; amb la seva cultura pròpia; a no ser dominats ni manipulats per altres més poderosos; i, positivament a aspirar al mateix nivell cultural, social i econòmic dels altres pobles.

Per dificultats de darrera hora, no va ser possible l'assistència de Josep Verde Aldea, que també hauria intervingut a l'acte.

Suggeriments valuosos

Després de les tres valuoses intervencions hi hagué alguns suggeriments d'alguns assistents d'entre el públic. Entre altres esmentem la que demanà la formació d'una comissió mixta formada per la Generalitat i les entitats privades que treballen en campanyes per a la fam del món. El senyor Roca i Junyent acceptà la proposta per tal de fer-se'n ressò. Una altra intervenció fou la que observà el poc que de tot això s'ha parlat des de l'Església. Contesta el senyor arquebisbe afirmant que l'Església n'havia parlat, i que sí s'havia de dir que uns bisbes ho havien fet més que d'altres.

A la tarda, molts dels assistents es van tornar a reunir per la projecció del film, molt reeixit, de "Projectes d'esperança", sobre la tasca de MANS UNIDES, Campanya contra la fam.

La Volta a Catalunya de la bicicleta papal

En la seva habitual secció "Bon dia" que el nostre col·laborador, senyor Esteve Busquets i Molas mena a les planes escrites en català del periòdic EL CORREO CATALAN tocà, amb l'encert que té de consuetud, el tema del regal que el Papa féu a CATALUNYA CRISTIANA consistent a atorgar-nos la seva bicicleta per tal que d'alguna manera pugui ajudar al rellaçament econòmic de la nostra publicació. Heus-lo ací.

Ho deien els diaris: el Pare Sant ha regalat al director de Catalunya Cristiana una bicicleta blanca, ofrenada a Joan Pau II pel diari esportiu italià que duu el títol del vehicle.

Per quines raons? Es sabut que el Pare Sant es preocupa per la premsa catòlica i quan va venir a Espanya, i doncs a Catalunya en viatge llampec, hom va exposar-li els maldecaps econòmics que sofrien els diaris confessionals. Per això, quan li lliuraren uns milions sobrants dels recaptats durant aquella visita, el Papa va fer-ne ofrena al Ya de Madrid.

Catalunya no té, dissortadament, cap diari catòlic. En temps de la República en tenia dos. També aleshores els catòlics contribuïen amb generositat al manteniment de l'Església. L'impost voluntari, dit del Culte i Clerical, suplia amb escreix la suprimida assignació

estatal. D'altra banda, les publicacions catòliques eren més nombroses i algunes força importants.

Ara, a nivell popular i mitjà, a la nostra comunitat només tenim Catalunya Cristiana que es manté —potser hauria de dir s'aguantà— amb penes i treballs. No hi hagué temps —i potser no hi hagué, tampoc, massa interès per part dels qui manejava els dessús dits milions— perquè Joan Pau II conegués la realitat catalana. Tots sabem com el feren passar —ajudats pel mal temps—, com un bufarut —i mai millor dit— per aquí.

Sigui com sigui, ara mossèn Jarque, director de Catalunya

Cristiana, ha pogut parlar amb ell un cop més i justament d'aquest setmanari i dels esforços que es fan per a sostenir-lo. I el Pare Sant li ha regalat la bicicleta perquè l'usi com vulgui per a recollir cabals.

La bicicleta, segons allò que se'n diu fonts autoritzades, no serà subhastada com deien els diaris, sinó rifada. Hom l'exhibirà en un establiment públic de Barcelona durant un temps; després passarà, d'una en una, per totes les diòcesis catalanes —igualment en llocs d'afluència de gent, especialment comerços—, perquè els cristians la puguin contemplar i adquirir butlletes per al sorteig que s'efectuarà —sempre segons les fonts autoritzades, que no

vol dir que m'hagin autoritzat —a dir-ho— cap a l'entrada d'estiu.

Potser quan es publiqui aquest paper la bicicleta blanca del Sant Pare ja haurà sortit de la redacció del setmanari i estarà en algun aparador important. D'aquesta manera començarà una única, singular i original Volta a Catalunya, amb l'al·licient que no tindrà competidors i sí —cal d'esperar-ho— una expectació extraordinària.

Quina serà l'etapa final? Qui guanyarà el preuat trofeu? Fóra bonic que la guanyés algún jove esportiu prou arriscat per anar fins al Vaticà a donar-li'n gràcies al Papa.

BIBLIOTECA FOLCH I TORRES

La Biblioteca FOLCH I TORRES està realitzant un gran esforç per recuperar aquelles novel·les tan boniques d'abans, d'avui i de sempre.

En Josep Maria Folch i Torres va fer passar molt bones estones als avis i als pares de la joventut actual. Avui, avis i pares poden tornar a viure aquelles delicioses estones i, al mateix temps, proporcionar a la nova generació l'ocasió de conèixer una literatura important que no pot ser oblidada.

AQUESTS SÓN ELS TÍTOLS PUBLICATS:

Amb totes les precioses il·lustracions originals
de Junceda i d'Abel

LA LLAR DEL LLIBRE

Bergara, 3 - Barcelona-2

es complau a fer-vos aquesta interessant oferta:

Podeu obtenir ARA els 8 llibres
i pagar-los a terminis!!!

No us la deixeu perdre!
Aproveiteu aquesta ocasió!!!

Envieu-me els 8 volums i pagaré 2.000 pessetes en rebre'ls per correu. La resta de 3.000 serà liquidada en 3 pagaments mensuals de MIL pessetes cada un.

Nom i cognoms

Adreça

Localitat

Firma

També podeu adquirir-los al COMPTAT, els 8 volums contra-reembossament de 5.000 pessetes. □

O bé, si ja en teniu algun, demaneu-nos els que us faltin:

1. Les aventures extraordinàries d'en Massagran	650	☐
2. La fortuna d'en Pere Virolet	600	☐
3. Aventures d'en Boi Delit	750	☐
4. La bella història d'en Tupinet	600	☐
5. En Bolavà, detectiu	600	☐
6. Formidables aventures d'en Pere Fi, 1a. Part	600	☐
7. Formidables aventures d'en Pere Fi, 2a. Part	600	☐
8. Les aventures del pobre Friquet	700	☐

Marqueu amb ☒ i envieu-lo a la LLAR DEL LLIBRE
Bergara, 3 - BARCELONA-2

Huelva: els sacerdots assumeixen una sèrie de compromisos pastorals

HUELVA.— S'està distribuint a tots els sacerdots de la diòcesi de Huelva el text definitiu, aprovat en recent reunió del Consell Presbiteral, en el qual s'hi contenen els compromisos pastorals assumits per tots els sacerdots en ordre a la renovació de l'activitat sacerdotal en aquest curs.

El passat mes de setembre va celebrar el Presbiteri Diocesà de Huelva, sota la presidència del Bisbe de la Diòcesi, don Rafael González Moralejo, una convivència sacerdotal de programació pastoral pel curs que s'iniciava. Es van presentar diverses ponències sobre la teologia i la pastoral dels sacraments de la penitència, del baptisme i del matrimoni i es va fer la presentació de l'Assemblea del Poble de Déu; a més a més de les ponències es va dedicar un temps ampli pel treball en grups, per arxiprestats, i a un diàleg obert amb tots els sacerdots en busca d'elaborar uns compromisos que fossin assumits per tots. La falta de temps va obligar a fer un compromís inicial sobre el tema referent a l'Assemblea del Poble de Déu deixant en mans del Consell Presbiteral, elaborar unes conclusions que tinguessin en compte, a més a més de la temàtica de les ponències, les aportacions dels grups de treball i del col·loqui general de tots els sacerdots. El Consell Presbiteral va elaborar aquests acords, van ser posteriorment encomanats, per la seva redacció definitiva, al col·legi d'Arxiprestos; i en l'última sessió del Consell Presbiteral s'ha aprovat aquesta redacció que en aquests dies ha estat enviada a tots els sacerdots en forma de compromisos que han de ser assumits per tots, d'acord en el que es va establir en l'esmentada convivència sacerdotal.

En el camp de l'evangelització

Els compromisos es refereixen en la seva primera part en el camp de l'evangelització i obliga als sacerdots a aquesta doble activitat:

1. Posar en pràctica tots els passos assenyalats en el calendari presentat en el Document "Directorio de los grupos de trabajo" per l'Assemblea del Poble de Déu: Anunci de la campanya, constitució de grups, treball d'aquests conforme a les etapes previstes pel directori, fins a culminar en la celebració de l'Assemblea.
2. Adoptar el pla diocesà de formació de joves presentat en la convivència que condueix a crear grups de joves cristians donada la importància que tots donen a la pastoral juvenil.

Un segon apartat mira cap a la litúrgia i la pastoral sacramental y a les vocacions, són aquestes:

1. Donar una atenció especial al foment de

vocacions sacerdotals i consagrades, en aquest camp de l'apostolat segle, tant en els grups de treball de l'Assemblea del Poble de Déu, com en els grups de joves.

2. La celebració de la penitència d'acord amb els aspectes comunitaris estudiats i una atenció màxima a la pastoral matrimonial aplicant, amb peculiar cura i atenció, allò que es recollí pel Directori Diocesà de Pastoral Familiar i les orientacions pastorals contingudes en l'Encíclica de Joan Pau II, "Familiaris consortio".

En el camp social

L'última part dels compromisos mira directament, en el moment actual de pobresa i angouxa pel que passen les nostres comunitats, i estableix, en concret, el següent:

La convivència sacerdotal, conscient de l'angoixós problema de l'atur, la situació de fam de molts germans nostres, la realitat difícilíssima de bastantes empreses, principalment mitjanes i petites, manifesta el desig i la necessitat de:

1. Fer una crida a la col·laboració econòmica de tots els cristians, invitant-los a donar part dels seus ingressos a Caritas, almenys perquè la situació de moltes famílies sigui menys tràgica i puguin alleugar-se de tantes necessitats.

2. En aquests moments difícils, potenciar per tots els mitjans les nostres Caritas parroquials, a fi que tots els membres i institucions de les nostres comunitats cristianes s'integrin a una resposta seriosa a la greu situació de tants germans.

3. Revitalitzar en la ciutat l'organització i la tasca del Fons Interparroquial, procurant la integració i assistència de totes les parròquies en les seves funcions i l'aportació obligada i econòmicament proporcionada als problemes en la col·lecta del primer diumenge de mes.

4. Despertar, en les Germandats i a més institucions eclesials, una preocupació cristiana pels problemes socials tan greus que vivim, cridant-los a la necessitat de donar resposta, a la mida de les seves possibilitats, a aquests problemes, exhortant-los, "oportune et importune", a canalitzar cap a aquesta assistència social part important dels seus ingressos, reduint proporcionalment les altres despeses de manifestacions externes.

5. Demanar al poble cristià que eviti malversar irresponsablement en coses superflues, principalment les que es fan amb motiu de celebracions familiars de caire religiós, com bateigs, primeres comunions, casaments, en que es fan moltes vegades despeses desfassades, perquè vivint aquests esdeveniments cristianament, podran atendre amb generositat creixent les necessitats dels més pobres.

Inauguració Oficial 18 de febrer 10 matí

PALAU CONGRESSOS MONTJUÏC. 17-28 FEBRER

EXPO CULTURA 1984

DEPARTAMENT DE CULTURA
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

EXPOPOESIA

Recital 1000

Celdoni Fonoll

17 de febrer, 10 h. nit.

Xarxa Cultural i l'Associació
d'Escriptors en llengua
catalana

Intervindran vint poetes

COL-LOQUI

D'ANIMACIÓ CÍVICA I DINAMITZACIÓ

CULTURAL

21-23 de febrer

Subdirecció General d'Acció
Cívica

LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ EN EL MÓN D'AVUI

II Jornades d'Estudi sobre Qüestions d'Actualitat

20-25 febrer

Club d'Amics de la Unesco

VI.^a SETMANA DE SALVAGUARDA DE LA NATURA

20-25 de febrer

Centre Català de Prospectiva
i DEPANA

JORNADES SOBRE LA PROBLEMÀTICA CULTURAL DE LA TERCERA EDAT

20-24 de febrer

FATEC

CONGRÉS DE CORS CLAVÉ

25-26 de febrer

Federació de Cors Clavé

I JORNADES ATENÍSTIQUES

Tots els dies

Debats i actuacions artístiques

Federació Catalana d'Ateneus

II.^a MOSTRA D'ESPECTACLES PER A NOIS

I NOIES Tots els dies
UNIMA, Ara va de bo, Drag
Màgic i Promotora de
l'Escola de Circ

CONVERSES DE VIDEO A CATALUNYA

Tots els dies

Servei de Promoció de les
Edicions Fonogràfiques
i Audiovisuals de la Generalitat

PER UNA JOVENTUT CREADORA

JORNADES DE JOVENTUT
I CULTURA

24-26 de febrer

Direcció General de Joventut

CINE CLUB EXPOCULTURA

Tots els dies

Federació Catalana de Cine-clubs
Projecció de films i debats

UNA MOSTRA DE CANÇÓ

20-24 de febrer

Espectacle audiovisual multi-visió,
dirigit per Salvador Escamilla, amb
les actuacions de Núria Feliu,
Jaume Escala, Jordi Tortosa, Pi de
la Serra, La Cucafera, Pere Tàpies,
Guillermina Motta, Partaka, Ovidi
Montllor, Tet i Alex, Maria del Mar
Bonet, i Soletat i Ricard.

MOSTRA DE MÚSICA POPULAR

Tots els dies

Concerts de: Grup OSKORRI,
cançó folk d'Euskadi; Banda
Municipal de Música de Barcelona,
La Lira Ampostina, la Unió
Filharmònica d'Amposta, la Cobla
Montgrins, la orquesta Amics de la
Música, del Poble Nou l'Esbart
Català de Dansaires, l'Esbart
Manresà i la Cobla Miramar; el
grup ITOIZ, de rock; BIG BAND de
l'Aula de Música de Barcelona

Demaneu programa
d'actes a l'oficina
d'informació
d'ExpoCultura

EXPOSICIONS I STANDS

• A.A. F.A.D. • Acció Cultural del País Valencià • Agrupació Cultural del Bagès • Alumnes de 5è Curs de la Facultat de Belles Arts • Ajuntament de Balsareny • Ajuntament de Barcelona • Amics de l'Alguer • Amics dels Gegants • Amics de la Història Gràfica • Assemblea Catalana de la Creu Roja • Associació d'Animadors Cívics de Catalunya • Associació Catalana de la Premsa Comarcal • Associació Catalana de Vexil·logia • Associació Cultural Arrels • Associació Cultural Riebaupia • Associació de Donants Voluntaris de Sang de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau • Associació Professional d'Il·lustradors • Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana • Asociación Hispánica Publicistas Filatélicos y Numismáticos • Associació Professional de Traductors, Interprets i Correctors • Auca • Diari Avui • Batik • Bonsaibana • Caixa d'Estalvis de Barcelona • Caixa d'Estalvis de Catalunya • Caixa d'Estalvis de Terrassa • Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis • Consell Alimentari de la Mediterrània • Cambra del Llibre de Catalunya • Campaña de Normalització de la Llengua • Càritas Diocesana • Casal de les Comarques Tarragonines • Castellans de Catalunya • Catalunya Ràdio • Centre Català de Prospectiva • Centre Comarcal Lleidatà • Centre Excursionista de Catalunya • Centro Cultural «García Lorca» • Cercles Culturals dels Països Catalans • Centre d'Estudis Tècnics • Ciemen • Ciència (Revista Catalana de Ciència i Tecnologia) • C.I.R.I.T. (Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica) • Club d'Amics de la UNESCO de Catalunya • Colla Vella de Sabadell • Col·lectiu Congrés 81 • Colectivo de Artes Plásticas Prosperitat • Col·lectiu Escat Gris • Col·lectiu Folklòric de Ciutadella • Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya • Comissió de Recerca i Promoció de la Cultura Popular de Vilanova • Comissió Promotora de l'Escola de Circ • Consell Català del Llibre per a Infants • Cultura Pirinenca • Departament de Gravats i Estampació de la Facultat de Belles Arts • Diari de Barcelona • Direcció General d'Acció Cívica • Direcció General del Cinema, Teatre i Música • Direcció General de Difusió Cultural • Direcció General de l'Esport • Direcció General de la Joventut • Direcció General del Patrimoni Artístic • Direcció General del Patrimoni Escrit i Documental • Direcció General de Política Lingüística • Direcció General de Seguretat Ciutadana • Direcció General de Serveis Socials • Direcció General de Turisme • Drac Màgic • EADA • El 9 Nou • Entitats Culturals del Prat • ESADE • Esbart Català de Dansaires • Escola d'Arts Aplicades • Oficis Artístics-Llotja • Escola d'Arts i Oficis de la Diputació de Barcelona • Escola Taller de Tints Naturals «Can Comes» • Escola Universitària «Jordi Rubió i Balaguer» de Biblioteconomia i Documentació • Escola Superior de Tècnics d'Animació Socio Cultural i Turística • Eusko Jauriaritza - Kultura Saila «Govern Basc-Departament de Cultura» • Expodiari • Facultat de Belles Arts • Fatec • Federació d'Ateneus de Catalunya • Federació Catalana de Cine-Clubs • Federació Catalana de Societats Filatèliques • Federació de Cors de Clavé • Festival Internacional de Música de Cantonigros • Filmoteca d'Art Català • Fundació Cidob • Fundació Enciclopèdia Catalana • Fundació Jaume Bofill • Fundació Joan Miró • Fundació Serveis de Cultura Popular • Govern d'Andorra • Gremi de Serrallers • Grup Cultural de la Joventut Catalana de la Catalunya Nord • Grups de Defensa de la Llengua • Hospital de Sant Joan de Déu • I.C.E.S.B. • Institut del Cinema Català • Institut Químic de Sarrià • I.S.P.A. • L'Avenç • La Franja de Ponent • La Passió d'Olesa de Montserrat • La Vanguardia • Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural • Medicus Mundi • Mostra d'Espectacles per a Nois i Noies • Escola de Circ • Rialles Ara va de bo • UNIMA • Museu de Juguines de Figueres • Obra Cultural Balear de Menorca • Observatori de l'Ebre • Omnium Cultural • ONA Cultural • O.N.C.E. • Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya • Paper de Gelida • Publicacions Infantils Catalanes • Punt Diari • Ràdio Antena 3 • Ràdio Avui • Ràdio Barcelona • Ràdio Cadena Espanyola • Ràdio Espanya de Barcelona • Cadena Catalana • Ràdio Minuto • Ràdio Miramar • Ràdio Nacional d'Espanya • Ràdio Sabadell • Ràdio Terrassa • Radio Aficionados de Catalunya • Regió 7 • Recerca i Coordinació Independent • Saba Poètica • Secretariat Memorial 1714 • Servei de Promoció d'Edicions Audiovisuals i Fonogràfiques • Servei de Promoció de la Premsa • Sindicat de Dibuixants Il·lustradors d'U.G.T. • Societat Catalana de Genealogia, Heràldica i Sigil·lografia • Som • Taller Traça • T.V.E. • TV3 • Temps de Lluna • Terra Verda • Titelles Naip • UNICEF • Unima Catalunya • Unió Excursionista de Catalunya • Universitat Autònoma de Barcelona • Universitat de Barcelona • Universitat Politècnica de Barcelona • Virac • Xarxa Cultural.

Pere Codinachs, en el de

"Hem consolidat d'educació integral"

Quan l'associacionisme, tant eclesial com social, passava per una mala època, ja a començaments de la dècada dels 70, sorgí un moviment educatiu i evangelitzador que volia ajudar els joves a analitzar críticament la vida: **HORA 3. Enguany es compleix el desè aniversari de la seva fundació.**

—Què signifiquen aquests deu anys?

—Hem cobert una primera etapa de tipus carismàtic vivencial i ara ens preparam per un altre període més estable i aprofundit. Aquest desè aniversari significa un esforç molt important per tal de participar en el redreçament de la joventut en uns moments difícils. Hem consolidat, mínimament, un estil, fins a cert punt nou, d'educació integral del noi i de la noia en el context d'un moviment.

—Quines dificultats heu tingut en aquesta primera etapa?

—Les pròpies de tot moviment nou. Hem hagut de crear una línia pedagògica, una concepció del moviment i hem format els dirigents. També hem hagut de superar no poques dificultats econòmiques.

Vosaltres seguiu unes directrius molt clares, que estan reflectides en els fulletons que heu editat. Quin ha estat el procés d'elaboració d'aquestes pauses que orienten la vostra actuació?

—Aquesta elaboració de què em parles s'ha fet a través d'un procés de reflexió pastoral i evangèlica i també estant en contacte permanent amb la gent jove d'arreu de Catalunya.

—Quants joves pertanyen actualment a HORA 3?

Hi ha un total de 2.500 joves, molt igualment repartits per la major part de comarques i bisbats.

—Quina ha estat la vostra evolució?

—Al començament privava l'engrescament i l'entusiasme. Amb el temps s'ha afegit a això l'aprofundiment i la maduració dels qui porten més anys a HORA 3.

—Com veus el futur?

—Estem cercant perspectives i prenent decisions per tal de seguir endavant. Aquestes decisions afectaran la línia pedagògica, la revisió de l'estructura del moviment, la renovació dels dirigents, el procés estatutari i el reconeixement civil i

eclesial. Totes aquestes accions es volen emprendre per tal d'assentar unes bases sòlides per al futur que ens permetin de complir molts més aniversaris.

La trobada d'enguany a Santa Cecília de Montserrat, que tindrà lloc el 2, 3 i 4 de maig, servirà per aprofundir les nostres arrels de moviment.

—HORA 3, organitza cada any, com saben els lectors de CATALUNYA CRISTIANA, la seva trobada anual, que enguany tindrà un relleu especial amb motiu de l'aniversari. Quin serà el tema?

—Volem aprofundir en les arrels del moviment: la farem a Santa Cecília de Montserrat. Aquest any també organitzem un pelegrinatge a Roma, durant l'estiu, per endinsar-nos en les arrels de la primitiva Església: la de les catacumbes del Coliseu, de Pere, Pau... D'altra banda la trobada de l'any passat a Ripoll, bressol del nostre país, que aplegà 1.200 joves, tingué com a objectiu l'aprofundiment en les arrels del nostre poble.

—Quin és el concepte d'Església que teniu?

—Entre una Església allunyada dels joves i una joventut que ha superat sense escrúpol tot contacte amb l'Església institucional, s'hi troben grups i moviments d'arrels cristiana que s'atreveixen a constituir-se en una difícil posició intermèdia. Aquests grups d'arrel cristiana i comunitària esdevenen ja una Església germinal que cal fer néixer, créixer i portar a plenitud fins a la militància. El projecte és pastoralment ambiciós. Estic con-

vençut que cal potenciar més la perspectiva de futur amb vista a un cristianisme i una Església realment del poble i per al poble sense renunciar mai a proclamar la paraula evangelitzadora i el missatge alliberador de Jesús de Natzaret.

—Com ho feu perquè es trobin aquests dos mons?

—Aquesta qüestió ens obliga primer a plantejar amb realisme el problema social, sense amagar-lo als joves, a fi que retrobin la capacitat crítica, esmorteïda o domesticada pel medi ambient. Segon,

Trobada general al santuari del Miracle a Solsona.

Pere Codinachs, coordinador general d'

Maig 1974: presentació de la idea d'un publicació juvenil.

Setembre, 74: publicació de la primera "fitxa Hora-3". 700 subscriptors.

Abril, 75: primera trobada de "subscriptors" a Sta. Cecília de Montserrat: 270 joves.

Julio, 75: primera idea de XARXA, o responsables adults dels primers grups Hora-3.

Octubre, 75: es publiquen Hora-3/adolescents i Hora-9/adults.

Maig, 76: segona trobada general, Sta. Cecília de Montserrat. 500 joves.

Setembre, 76: primer "informe Hora-3": PARES I FILLS. 1.000 exemplars.

Octubre, 76: reunió de XARXA: presentació de les primeres notes definitòries d'Hora-3.

Octubre, 76: es publiquen Hora-3/adolescents, Hora-6/joves i Hora-3/adults; total subscriptors: 3.000.

Octub.-desemb., 76: primeres "trobades comarcals".

Març, 77: aparició de la primera carta d'identitat.

Abril, 77: trobada general Hora-3 i Hora-6 a Castellnou de Bages: 450 joves.

Febrer-maig, 77: participació al Congrés de Cultura Catalana, àmbit 24: Joventut i Església. Dues monografies.

Juny, 77: separació entre inscrits al moviment i subscriptors a les fitxes.

Juny, 77: constitució del primer secretariat general.

Oct.-desemb., 77: constitució de dues zones Hora-3 per tot Catalunya i Andorra.

Febrer, 78: Reunió de XARXA (ara assemblea general

del Moviment) per a discutir l'esborrany de la segona carta d'identitat.

Maig, 78: trobada general al Molí de la Roda, St. Martí de Sesgueioles. 500 joves. Hora-6 fa trobada conjunta amb Minyons i Guies a Ciurana: "Ciurana de l'Esperit".

Juny, 78: "Festa Hora-3" a Artés, tot celebrant la revetlla de St. Joan. 230 joves.

Juny, 78: diverses temptatives per a entrar a la Taula de Joves independents de Catalunya.

Octubre, 78: comencen les "escoles de caps" de cada zona amb dossier propi.

Octubre, 78: apareix "Trozos de vida", fitxes Hora-3 traduïdes al castellà. 5.000 exemplars.

Febrer, 79: es crea un equip d'assessors del secretariat general.

Maig, 79: contactes amb Rosa M. Carrasco encaminades a entrar al C.N. de la J. de C.

Maig, 79: trobada general al Santuari del Miracle de Solsona: "Visquem el Miracle de l'Home". 900 joves.

Presidenteix el Bisbe Miquel Moncadas.

Maig, 79: presentació d'Hora-3 a l'Episcopat català, reunit a Mater Salvatoris.

Juny, 79: primer curset de caps Hora-3.

Juliol, 79: primer camp d'estiu a Arbúcies. 80 joves.

Setembre, 79: visiten alguns moviments juvenils d'Itàlia.

Febrer, 80: Hora-3 participa de la reunió constitutiva del C.N.J.C.

Febrer, 80: XARXA: es discuteixen i precisen elements constitutius de la identitat del moviment.

Maig, 80: sisena trobada general a Poblet: "Vers la

Crono

terra promesa per la ruta d'... participa el paré Maur Esteve

Juny, 80: curset de caps: cia de J.M. Rovira Belloso.

Juliol, 80: segon camp d'es joves Hora-6.

Agost-set., 80: Marsella, francesos. Redacció del pr ment: "HORA-3, UN MOVIM L'ESGLÉSIA, AVUI".

Desembre, 80: participació de joves de Taizé a Roma.

Març, 81: curset de caps: evangelització. Es presenta e ció "La petjada", "Festa i al

Maig, 81: trobada genera

esè aniversari d'HORA 3

at un estil nou gral del jovent"

s'han de crear així mateix espais humanitzadors i comunitaris que ajudin a consolidar una personalitat estable, forta i optimista i solidària. Finalment, s'ha de fer que els joves adquireixin progressivament compromisos puntuals i una militància activa per a poder ser presents de forma estable en les lluites a favor d'un canvi progressiu guiat per la utopia d'un món més just i humanitari?

—Per Codinachs és, ultra el responsable d'HORA 3, un sociòleg que coneix a fons el tema i els

problemes que afecten la gent jove. Aprofitant l'avinentsa d'aquesta conversa, li plantegem alguns temes d'actualitat. ¿Què en penses de l'heterogeneïtat del jovent d'avui dia?

—Per mi és fruit del trencament d'una generació que va contestar moltes coses. L'expressió culminant d'aquesta generació va ser el maig francès del 68. Difícilment tornarà a haver-hi la unitat d'aleshores. El fracàs d'aquesta revolució trencà la consciència juvenil generacional. Avui n'hem heretat els fragments, múltiples. Sobre el tema hem escrit el llibre "Joves entre els joves".

—Què en penses del moviment punk?

—Es tracta de minories atípiques que han trencat amb el món adult, que lluiten d'una manera testimonial. Els punks i d'altres joves que s'integren en aquests moviments marginals sorgeixen a causa d'un malestar interior, d'un desarrelament, d'una inseguretat existencial i d'una pèrdua de valors, exacta expressió i conseqüència del món confús en què viuen. Aquest malestar porta un enfrontament estrany i informal davant un món formalista. És difícil valorar la seva postura social.

—Com veus la "majoria silenciosa"?

—Molts joves estan "domesticats" per una estructura social fèrria o sotmesa inexorablement a les lleis d'una mentalitat productiva i consumista. Han perdut la capacitat de crítica, de contestació i de revolució. En darrer terme,

consideren que el que cal és subsistir, que s'han d'emmotllar si volen viure. Els criteris racionalistes i utilitaristes tenen maluradament l'última paraula.

—És possible trencar aquest dirigisme?

—Es manté per la llei del terror que molts tenen, a l'esfondrament econòmic-social de l'Occident. La solució és humanitzar i socialitzar progressivament la societat, amb la introducció de noves sensibilitats socials: drets humans, els nens i la fam, l'atur, desequilibris mundials, i l'obligació d'entesa entre blocs... De totes maneres, es produiran lentament.

—Creus que els universitaris passen avui de tot?

—Els falten incentius perquè manquen perspectives professionals i humanes mínimament vàlides en un futur. Hi ha diverses postures: els qui proven d'instal·lar-se aviat, els qui ho voldrien solucionar tot i de cop, i els qui no perden la utopia del canvi qualitatiu, proven de fer petites accions contestatàries per tal de no perdre la iniciativa del futur. D'aquí en neix la possibilitat d'un nou tipus de militant i de militància.

—Hi ha també un desencís polític?

—Els partits polítics, malauradament, han buscat només el vot del jovent i prou. Se l'ha utilitzat per accions de carrer i de propaganda. Nosaltres hem treballat molt seriosament en el tema "país" i hi ha nois i noies seriosament compromesos. Això és previ a l'ac-

ció. Caldrà sempre una acció política de preparació. En el passat a causa de la inexistència de partits, els grups de reflexió cristiana han estat llocs on s'han format molts dels dirigents d'avui. Cal només llegir el darrer número de FOESSA, en concret l'article sobre la prestació positiva de l'Església a favor del redreçament del nostre país, per adonar-se d'això. Caldrà estar molt atents a aquesta prestació eclesial i replantejar-la d'acord amb les coordenades socials i polítiques d'ara.

Tomàs Puntí

El coordinador general del moviment, Pere Codinachs, fa balanç d'aquest període, de les perspectives que s'obren per a un futur i aprofita l'avinentsa, com a sociòleg i persona preocupada pel tema, per a parlar del jovent d'avui, amb la seva problemàtica, les seves il·lusions i frustracions.

HORA 3 s'adreça als joves.

Trobada de Ripoll.

logia

el desert". 1.100 joves. Hi e, Abat de Poblet.

Joventut i Església. Ponèn-

tiu a Canòlich, Andorra. 120

estudi moviments juvenils mer estudi sobre el movi-
ENT AL SERVEI DEL PAÍS I

5 a la trobada internacional

aspectes socio-relacionals i
el primer volum de la col·lec-
liberament".

al a Sta. Maria del Collell,

Girona. 1.200 joves. Amb la participació del doctor Camprodon, bisbe de Girona, i del director general de la Joventut, Enric Puig.

Juny, 81: XARXA: discussió i definició d'alguns elements de la carta d'identitat.

Juliol, 81: 3er. camp d'estiu Hora-6. Mines d'Osor. Visita del president Pujol.

Juliol-agost, 81: es treballa el text de JOVES ENTRE ELS JOVES.

Octubre, 81: es treballa en un programa a "Ràdio Quatre" cada quinze dies, fins al juny del 82.

Desembre, 81: primer curs de monitors, conjuntament Hora-3 i Escola Esplai, de Barcelona.

Maig, 82: vuitena trobada general: "Fent camí...". St. Guim de Freixenet. 1.500 joves, amb la participació del doctor Montacades, del director general de la Joventut, Enric Puig, i del president del C.N.J., Narcís Castanyer.

Juny, 82: XARXA: discussió sobre alguns aspectes de l'estructura del moviment.

Juliol, 82: camps d'estiu Hora-6: La Mola d'Amunt. 160 joves.

Juliol, 82: primer curs de monitors Hora-3/Escola de l'Esplai de Barcelona, 2.ª part, publicació de JOVES ENTRE ELS JOVES, 2on. volum de "La petjada".

Octubre, 82: presentació a la Sala Claret de JOVES ENTRE ELS JOVES.

Desembre, 82: segon curs de monitors Hora-3/Escola Esplai de Lleida, 1.ª part.

Febrer, 83: comença estudi-sondeig caps de grup Hora-3.

Febrer, 83: compra nous locals per al secretariat general, C. Balmes, 23 (317 19 99).

Març, 83: curs de monitors Hora-3/Escola de l'Esplai, de Lleida, 2.ª part.

Abril, 83: inauguració dels nous locals del secretariat general.

Maig, 83: 9.ª trobada general: "Aprofundim les nostres arrels-Ripoll-83". 1.300 joves, amb la participació del doctor Masnou, bisbe de Vic, i el director general de la Joventut, Enric Puig.

Juny, 83: XARXA: estudi de qüestions sobre vida interna del moviment. Es decideix elaborar un "projecte educatiu".

Juliol, 83: camp d'estiu Hora-6: Riera de Ciuret. 150 joves.

Octubre, 83: publicació de "caps de grup Hora-3 - Sondeig-83".

Octubre, 83: es comença a treballar en el projecte educatiu del moviment.

Gener, 84: trobada grups Hora-9. 70 participants.

Febrer, 84: 1.ª trobada per a la "opció i el compromís de vida".

En programa pel desè aniversari:

Març, 84: trobada general de caps.

Maig, 84: trobada general a Sta. Cecília de Montserrat: "aprofundim les arrels del moviment". Invitat: pare Cassià Just, abat de Montserrat.

Juliol, 84: camps, Hora-3: Pel·ligrinatge a Roma: "aprofundim les nostres arrels esglesiàries".

Octubre, 84: acte conclusiu del desè aniversari.

Gerents interessats en algun candidat truqueu a l'Associació Cristiana de Dirigents. Tels. 319 77 21 - 318 79 77.
(De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANGUR"

O tenir cura d'ancians.
Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils.
Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes béns industrials.
INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador.
Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb gran experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu.
INEM 109.678.

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i francès.
Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i "aprestos".
INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa.
INEM 19.475.446

APARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap de magatzem.
INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTA

Administrativa.
INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departament, encarregada d'una botiga, relacions públiques, assistenta social.
INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràctiques matins.
INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magatzems.
INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar Construcció i Béns d'equip.
INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell.
Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb experiència. Contracte mercantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINYER SUPERIOR

Amb experiència en Direcció. INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes químics.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, caixa per transports, magatzems, etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu només matins.
Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material audiovisual.
Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica, planificació financera, costos, control de gestió i coneixedor temàtica fiscal.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA-

Recepcionista amb experiència.
INEM 17.448.822.

ESTUDIANT

Darrer curs lleis només matins.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA

Molt acostumada tracte amb públic.
INEM 20.758.352.

PROFESSORA CATALÀ

i/o administrativa.
INEM 17575270.

AUXILIAR

Administratiu només matins.
INEM 32.375

GERENT

Amb experiència. Contracte mercantil.

CAP ADMINT.

INEM 14.367.157.

ASPIRANT

Amb estudis administratius.
INEM 80923.

DEPENDENT BOTIGA TÈXTIL

O gestió carrer i despatx.
INEM 21.472.631.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA.

INEM 36 969 329.

CAP DE VENDES TÈXTIL I VENEDOR.

Amb molta experiència.
INEM 15.329.905

DIRECTOR COMERCIAL/ CAP COMPRES

Profund coneixedor processos tèxtils. Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC AGRÍCOLA.

INEM. 23.566.

VENEDOR RAM ELÈCTRIC

INEM 14.486.402.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I APRESTS.

INEM 49.769.

CAMBRER

Amb experiència. INEM - 87.738.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, comptable i financera. Contracte mercantil.

SECRETÀRIA

gerència i experta import-export. INEM 37.988.149.

ADMINISTRATIVA

amb experiència.
INEM 20.302.647.

SECRETÀRIA

De gerència o advocat.
INEM 111.496.

SECRETÀRIA

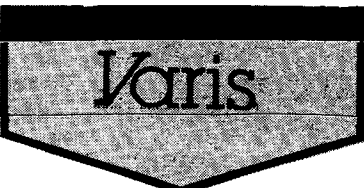
Gerència i experta export-import. INEM 37.988.149.

ADMINISTRATIVA

Amb experiència. INEM 20.302.647.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA

O dependenta. INEM 35.053.491.

AMB REFERÈNCIA

Cuiner per residència d'avis.

MATRIMONI

Jove busca masia de lloguer o venda per viure-hi tot l'any i per explotació avícola o agrícola. Tel. 204 48 01. Barcelona.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys

Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora

Cultura General

Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric i psicològic

Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

A PERSONA

Amb afanys literaris, que vulgui crear una original versió de la història de la nostra Ciutat Comptal, m'ofereixo per facilitar-li tota mena d'anècdotes locals, inèdites, i viscudes des dels anys 20. En altre ordre de coses, també estic disposada a tenir cura de malalts i persones majors que necessitin companyia. Interessats, escriure a CATALUNYA CRISTIANA.

CANET DE MAR

Vendo piso 4 habit. cara al mar, soleado. Tel. 794 17 16.

CRISPE

Residència per a noies treballadores, carrer Venero, 4-6. Barcelona-5. Tel. 300 52 22.

CLASSES

de Física, BUP i COU particulars o grup. Tel. 330 18 96. Prof. titulat amb experiència.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, INFIRMERS, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel. 245 37 58.

Vendes

✉ Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETES I APARTAMENTS en els millors indrets de L'Escala (Costa Brava). Preus interessants. FINQUES GUANTER (A.P.I.) - Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho, junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on. Barcelona-7.

NOM

ADREÇA

POBLACIO

Tel

PREU LÍNIA

50 ptes.

190 ptes.

150 ptes.

200 ptes.

250 ptes.

300 ptes.

350 ptes.

MES

SETMANES

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions. Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on., Barcelona-7.

DIUMENGE

VII DE DURANT L'ANY

A cura
dels monjos de Poblet

el pa de la paraula

FIDELITAT I SOLIDARITAT

Aquest text forma part de l'anomenada "Llei de Santedat" formulada en el Levític. La fidelitat a l'Aliança exigeix uns comportaments de vida coherents amb la fe, i una plena solidaritat amb la resta del poble creient. Per una banda caldrà separar-se de tot allò que pugui afeblir la comunió amb el Déu únic, Creador i Senyor de totes les coses; i per altra banda servir amb la màxima cura la comunió amb els germans en la fe.

Lectura del llibre del Levític (19:1-2,17-18)

El Senyor digué a Moisès: "Digues a tota la comunitat dels israelites: Sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant.

No tinguis malícia als teus germans dins el teu cor. Reprèn els altres, si cal; així no et faràs responsable del seu pecat. No et vengis ni guardis rancúnia contra ningú del teu poble. Estima els altres com a tu mateix. Jo sóc el Senyor".

LLOANÇA A L'AMOR DEL SENYOR

Lloança al Senyor per l'amor fins al perdó amb que agracia el pecador penedit. La tendresa de Déu no castiga, sinó que pacientment guareix l'home de l'angoixa del mal, del pecat i de la mort, i l'estima fidelment com a fill.

Salm 102:1-2,3-4,8 i 10,12-13 (R.:8a)

Beneeix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneeix el seu sant nom.
Beneeix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.

R. El Senyor és compassiu i benigne.

Ell et perdona les culpes
i et guareix de tota malaltia;
rescata de la mort la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. R.

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, ric en l'amor.
No ens castiga els pecats com mereixíem,
no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

Llença les nostres culpes lluny de nosaltres
com l'Orient és lluny de l'Occident.
Com un pare s'apiada dels fills
el Senyor s'apiada dels fidels. R.

"Qui estima l'enemic es deixa guiar per Déu i esdevé lliure".

Romano Guardini

Els amables enemics

Suposem —i és suposar molt!— que tinguéssim bons sentiments envers tothom. Suposem a més —i això potser és suposar massa— que ens desvisquéssim per tothom. Suposem encara —tant se val el disbarat— que haguéssim d'aprendre per l'experiència d'altri què vol dir ésser egoista. Tanmateix tindríem enemics, adversaris que ens afrontarien, bona gent a qui la nostra bondat exasperaria cosa de no dir. Perquè, ni que ningú fos bo del tot —pressuposició, sembla, altament improbable— la seva bondat no passaria d'ésser una mena de bondat. I de mena, inhi ha cada una!

Deixem-nos, ara, de romanços i toquem de peus a terra. Reconeguem —ni que només sigui amb un imperceptible cop de cap— que ens portem la sal i l'oli. Admetem que no podem veure més d'un contemporani. Confessem que no ens sabria massa greu si algun dels molts energúmens que circulen pel planeta s'extraviava un dia irremissiblement. Concedim que no ens estem de fer la llesca a qui creiem que la mereix. Siguem sincers, diguem-ho clar: som uns males peces, amics dels nostres amics —només faltaria!— i enemics dels nostres enemics —que bé s'ho mereixen—.

Aquesta és l'amarga experiència que humilment ha de fer la indefensa petita bondat que tots portem dins: la dolorosa constatació que la hostilitat entre els homes arrela al dessota la inescrutable tenebror del mal. No és qüestió de malentesos ni de desavinences; no és que ens manqui tacte ni que no tinguem prou bones maneres. Es tracta del mal, de l'horrible misteri de la dolenteria humana, de la pudent erupció del mal del món a la pell de l'home. Ningú no viu sense conivència. No hi ha convivència sense frec. No hi ha fricció que no espelli l'enveja. No hi ha ferida moral que no dolgui al fons de l'ànima. No hi ha dolor infligit que no susciti malvolença. No hi ha odi que no guardi rancor. I el ressentiment és un agre d'hostilitat.

És l'amarga experiència que van fer els primers germans de la família humana. A causa d'Abel, l'angelot, Caïn, l'endimoniat, es va indignar molt i anava amb el cap cot. Déu veié com el crim es congriava en el cor de Caïn i l'advertí: Si no obres bé, a la porta hi ha el pecat a l'aguait:

el seu desig l'impulsa cap a tu, però tu l'has de sotmetre. Debades, el fatal procés del mal era imparable: Caïn es llançà contra el seu germà i el va matar. Fou la tragèdia del malèvol funestament exasperat pel bonàs.

És l'amarga experiència que van fer els sofrents salmistes d'Israel. Pobres, deseparats, dissortats, els humils de la terra eren —ahir igual que avui— expoliats per tribunals que inventaven delictes en nom de la llei. Acusat sense motiu, el salmista, com un sàga poeta cubista, sap desentranyar el desagradable entrellat que sosté la garagara habitual, i es lamenta: Estic voltat de lleons capaços de devorar-me; les seves dents són llances i fletxes, la seva llengua una espasa esmolada. Les malediccions que li surten dels llavis no són malaventures imprecaes amb pèrfida intenció. Són gemecs d'un cor adolorit, que es treu justament del pap allò mateix que injustament hom li retreu. Que l'enemic sigui maleït, ja que li agrada maleir. Que ningú no el beneeixi, ja que no vol beneir. Portava malediccions com el propi vestit: doncs que li penetrin com aigua a les entranyes, i com oli al moll dels ossos.

És l'amarga experiència que va fer Jesús de Natzaret quan vingué per salvar els homes. Ell, el Fill de l'home, sofrí la traïció d'un home que ell havia triat per amic. Ell, el Servent disposat a morir pel seu poble, morí penjat com un enemic del poble. Ell, el Just; fou odiat fins a la mort per enemics pels qui va morir. Ell, que era la imatge de l'amor del Pare invisible, va morir pregant pels seus enemics: Pare, perdóneu-los que no saben pas el que fan. Fent-ho, confirmava amb la mort l'amor que havia inculcat als seus seguidors: Estimeu els enemics, pregueu pels qui us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel. Ell fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos.

De l'amor de Déu estant, no hi ha cap ésser que no sigui amable. Per això un cristià, quan topa amb un enemic, topa amb un amable enemic.

Maur Esteve,
Abat

TOT ÉS VOSTRE, PERÒ VOSALTRES SOU DE CRIST

Res ni ningú ha de tenir prou força per trencar la comunió dels cristians en la fe i en la gràcia. La comú-unitat del cos eclesial de Crist és obra de l'Esperit Sant. Per tant, cap saviesa humana, cap poder humà no pot tenir la pretensió de tòrcer o bloquejar el que l'Esperit uneix i reuneix. Tot està a l'abast de l'home, però l'home es deu al Crist, i el Crist en la seva totalitat, és do i obra de Déu.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (3:16-23)

Germans, ¿no sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres. Que ningú no s'enganyi ell mateix. Si entre vosaltres algú es té per savi segons la saviesa del món present, que es faci ignorant, per poder arribar a ser savi de veritat. Perquè, davant de Déu, la saviesa d'aquest món és ignorància. L'Escriptura diu: "Fa caure els savis en els seus propis paranyos". I també: "El Senyor sap què valen els pensaments dels savis: no s'aguanten més que el fum". Per tant, que ningú no es gloriï de ser seguidor de cap home. Tot és vostre. Pau, Apol·ló, Quèfes, el món, la vida, la mort, el present, el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu.

ESTIMAR COM DÉU ESTIMA

Jesús proclama fins a la utopia l'ideal evangèlic. No hi ha límit pel cristià en la fam i set de Déu i en el desig de veritat i d'amor. El cor del deixeble de Jesús ha d'estar obert a l'amor universal sense cap mena de discriminació ni de condició. La caritat de Déu que l'Esperit vessa en els nostres cors ha de portar-nos més enllà d'una solidaritat purament humana o filantròpica. Ha de portar-nos a estimar com Déu estima.

Lectura de l'Evangeli segons sant Mateu (5:38-48)

En aquell temps Jesús digué als seus deixebles: "Ja sabeu que, als antics, els van dir: 'Ull per ull, dent per dent'. Doncs jo us dic: No us hi torneu, contra els qui us fan mal. Si algú et pega a la galta dreta, para-li també l'altra. Si algú et vol posar un plet per quedar-se el teu vestit, dóna-li també el mantell. Si algú t'obliga a portar una càrrega un quart d'hora de camí, porta-li mitja hora. Dóna a tothom qui et demani, no et desentenguis del qui et vol manllevar. Ja sabeu que van dir: 'Estima els altres', però no els enemics. Doncs jo us dic: Estimeu els enemics, pregueu per aquells que us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel: ell fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos. Perquè si estimeu només els qui us estimen, ¿quina recompensa mereixeu? Els publicans, ¿no fan també el mateix? I si només saluteu els germans, ¿què feu d'extraordinari? Els pagans, ¿no fan també el mateix? Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial".

Calendari

Diumenge, 19 de febrer. VII del temps ordinari. Sant Alvar de Còrdova, dominic; sant Gabí, màrtir, sant Mansuet, bisbe i sant Conrad, ermità.

El sol surt a les 6,42 i es pon a les 5,29 (hora solar).

Dilluns, 20 de febrer. Sant Nemesi i Sant Potami, màrtirs. Santa Amada, religiosa.

Dimarts, 21 de febrer. Sant Pere Damià, bisbe doctor i sant Verul, màrtir. Festa de la Misteriosa Llum a Manresa.

Dimecres, 22 de febrer. La Catedral de Sant Pere Apòstol. Santa Elionor, reina.

Fira a Isona.

Dijous, 23 de febrer. Sant Policarp, bisbe i màrtir. Santa Maria d'Astorga, verge i màrtir.

Divendres, 24 de febrer. Dia afegit per ser any bixest.

Dissabte, 25 de febrer. Sant Modest, bisbe. San Edilbert, rei; Sant Sergi, màrtir i Santa Primitiva, màrtir.

Cada dia surt el sol

Cada dia surt el sol i tot recomença;
i la fosca de la nit amb força hem de vèncer:
Tots volem un món millor
ple de pau i de claror;
res no ens pot fer por.

Cançons d'ahir i d'avui

L'Església celebra

19 de febrer. VII Diumenge de durant l'any. Lectures: Primera, Lv 19,1-2.17-18, S 102, segona 1 C 3,16-23, tercera Mt 5,38-48.

20 de febrer. Dilluns de la VII setmana de durant l'any. Lectures: Primera, Jm 3,13-18, S 18, segona Mc 9,13-28.

21 de febrer. Dimarts de la VII setmana de durant l'any. Lectures: Primera, Jm 4,1-10, S 54, segona Mc 9,29-36.

22 de febrer. Dimecres de la VII setmana de durant l'any. La catedral de Sant Pere.

Lectures: Primera, 1P 5,1-4, S 22, segona Mt 16,13-19.

23 de febrer. Dijous de la VII setmana de durant l'any. Lectures: Primera, Jm 5,1-6, S 48, segona Mc 9,40-49.

24 de febrer. Divendres de la VII setmana de durant l'any. Lectures: Primera, Jm 5,9-12, S 102, segona Mc 10,1-12.

25 de febrer. Dissabte de la VII setmana de durant l'any. Lectures: Primera, Jm 5,13-20, S 140, segona Mc 10,13-16.

HOMES I INSTITUCIONS

En el transcurs d'un col·loqui sobre "Pompeu Fabra, abans i ara", d'esquerra a dreta Mossèn Serra Janer, Joan Oller i Rabassa, doctor Josep Ma. Massons, Robert Saldrigués i E. Corral. Foto d'Orzáez.

Josep Serra i Janer

"Si no hagués estat la decadència avui tindríem un català molt més desproveït de castellanismes, més ric de mots autòctons...", —deia aquell dia mossèn Serra i Janer als seus oients, recordant allò que havia escrit al respecte Josep Miracle en la seva recent biografia de mestre Fabra. Durant l'acte, que tenia lloc a l'auditori de la Germandat Sanitària dels sants Cosme i Damià, algun altre dels dissortats va especificar que ultra la disminució de castellanismes i l'augment de mots autòctons que per mor de la Decadència ens havíem perdut els catalans, també havíem d'agrair a la Decadència —vist des d'una filosofia optimista a ultrança, naturalment— l'aparició matemàtica i inevitable del Renaixement, gràcies al qual i gràcies en molta part a Pompeu Fabra, també cal dir-ho, comptem avui amb un gran esplet de poetes, hereus responsables i agraïts dels qui ja ens han deixat.

Un d'aquests responsables i agraïts hereus, amb dret a ocupar un lloc d'honor, és sense cap mena de dubte mossèn Josep Serra i Janer, bé que per raons prou sabudes i que ara no vénen al cas no gaudeixi de la popularitat que pertoca. Per no haver de citar algun dels seus nombrosos poemes, deixeu-me dir que no cal sinó donar un repàs a "Plètorà", que és el títol del llibre que acull tota la seva producció poètica fins al 1977, per adonar-se que el seu mestratge en gai saber després dels seus tres premis ordinaris (1973-74-75) als Jocs Florals de Barcelona no l'hi fou concedit graciosament.

Mossèn Serra i Janer, nascut a Castelladral, Bages, va

cantar la seva primera missa a Solsona pel juny del 1947. Fou Consiliari Diocesà de Nois i Noies d'Acció Catòlica a Solsona i al propi temps Arxiprest de Tarrega, Professor de Literatura al Seminari de Solsona i al 1964, després d'haver-li estat concedida la beca de periodisme Monsenyor Lisbón, pel diari "El Correo Catalán", passa a residir definitivament a Barcelona.

La seva intensa vida eclesial, però, sempre ha anat acompanyada —ell diu que "fins i tot ajudada"— per una dedicació autènticament vocacional a la literatura preferentment poètica.

Durant aquells anys en què escriure poesia en català equivalia pràcticament a condemnar-la a la carpeta dels records arcans en un calaix qualsevol, mossèn Serra no es donava fàcilment i ben sovint es valia d'un dels pocs recursos legals i viables que en aquelles circumstàncies es donaven, és a dir, concórrer a tots els certàmens i concursos dels quals tenia coneixement, obtenint d'aquesta manera i ben abundantment, premis que si bé alguns eren pròpiament honorífics, d'altres, crematístics, ajudaven, tan prosaïcament com vulgareu, a mantenir encesa la flama de la inspiració...

Però no aneu a creure que amb tot això li mancava temps per a conrear l'altra prosa, la literària, o el teatre. Justament per al teatre té estrenades i publicades tres obres, "Nosaltres pecadors", "Entre dos amors" i "Albes i crepuscles". I si com a poeta és Premi de Poesia Catalana "Ciutat de Barcelona" per citar un exemple, en novel·la ha obtingut el Premi "Narcís Oller" (1971)

amb "Història d'una infidelitat" i el "Maria Àngels Vayreda" amb "Pedrafosca". I ara mateix acaba de sortir al carrer el seu darrer llibre, "Un senescal del catorzè", la novel·la finalista del Premi "Josep Pla" del 1980, d'Editorial Destino.

Es tracta d'unes memòries imaginades en què l'autor ens emplaça en el marc fascinant d'un segle turbulent i contradictori: construcció de catedrals gòtiques, esplet de sants, Cisma d'Occident, persecució dels jueus, crema de bruixes... coincidint amb l'esplendor de la Corona catalano-aragonesa comanada per Joan I. M'he limitat, en aquesta exposició temàtica, a allò que en diu l'autor per tal de no embrancar-me en una crítica, favorable o adversa, que, per tractar-se d'una novetat bibliogràfica, pugui semblar interessada. Tot amb tot, no puc deixar d'assenyalar que els qui coneixen mossèn Serra i Janer poeta, el retrobaran en aquesta obra en prosa tan poeta, tan místic i tan somiador com sempre, amb els mateixos alts i baixos tan humans que podem observar en el conjunt de la seva copiosa obra poètica, distribuïts convenientment en les cent-vuitanta pàgines de la seva darra novel·la... De poeta se n'és o no se n'és, ja se sap.

Ernest Corral i

Coll del Ram

D'ACÍ I D'ALLÀ

El nebot

Quan un va fent-se gran va descobrint de mica en mica que moltes vegades els humans quan diem una cosa en pensem una altra. Una cosa així va succeir en un dels passadissos d'una clínica sota la mirada d'aquella infermera l'estampa de la qual, amb el dit alçat davant dels llavis, demana silenci.

—Miri, doctor —diu un home jove, aturant-lo— el malalt de l'habitació número trenta-quatre és el meu oncle, jo sóc el seu hereu i vostè m'hauria de dir sense por la veritat de la seva malaltia.

—Doncs, mireu —diu el metge—, si sou valent, us diré com van les coses, amb la claredat de la meua bata blanca. El vostre oncle abans de vuit dies tindrà l'alta i anirà pel carrer més trempat que un gínjol.

En oir això el nebot de l'oncle caigué de patac, com si l'hagués punxat l'agulla de l'anestesiista. La mala notícia era massa grossa. Amb una llatinada, Virgili deia: "Les teves pomes les colliran els nebots". Però, pel que es veu, aquell nebot, com molta nebodalla, tenia massa pressa.

Pere Campàs Bonay

CENTRE DE RELACIÓ
SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia ordinat i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM Equador, 53, entl. 4r.
Tels. 239.12.92 - 322.31.82.
Ref. concert i entrevista.

LA BÍBLIA A L'ABAST

La gran novetat cristiana

Totes les religions s'han dedicat a construir temples. Era alhora un esforç per acontentar Déu —li farem un palau digne d'ell, on hi estigui bé— i alhora un mitjà segur de facilitar la trobada dels homes amb la divinitat —ja sabem on el trobarem: al temple—. Era també un intent de "reclore" Déu, d'amagar-lo del tripijoc quotidià del món dels homes? Hauria estat una manera com una altra d'intentar manipular-lo. De fet, la vida humana s'organitza en una mena de dialèctica entre el que és sagrat —el lloc, el temps, el personatge, etc., de Déu— i el que és profà, allò que està fora o enfront del que és sagrat. Aquí hi viuen i lluiten normalment els homes. Israel va descobrir el Déu de l'univers —el Déu còsmic— i superant el concepte de la divinitat territorial, va arribar al coneixement del Déu dels pares, el Déu de la comunitat, del poble. Tenia únicament un temple, més exactament un santuari, que tot i ésser la casa de Déu, era la tenda de la reunió o la casa de l'aplec de tot el poble amb Jahvè. Fou un progrés, però malgrat això, se sentia lligat encara a un lloc sagrat on calia anar a adorar Déu. Jesús trenca aquesta dependència estreta dels homes a un lloc determinat. **Creu-me, dona; s'acosta l'hora que el lloc on adorareu el Pare no serà ni aquesta muntanya ni Jerusalem, diu a la samaritana. I concreta que aquesta hora ja arribat: és ara mateix, que els autèntics adoradors adoraran el Pare en**

esperit i en veritat, perquè Déu és esperit (Jo 4:21 ss.). Per això els cristians estrictament parlant no tenen una geografia sagrada ni, en aquest sentit de temple, la necessiten. Saben que Déu és a tot arreu i que el poden trobar a tot arreu també.

El cos de Jesús és el nou temple

Quan Jesús expulsa els mercaders del temple, els jueus li demanen un senyal de la seva pretesa autoritat per intervenir de manera tan original en els afers del temple. I Jesús els complau: **Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies.** Els jueus i Jesús parlen des de perspectives diferents. Per això sorgeix la dialèctica equívoca. L'evangelista, però, ens situa en la perspectiva de Jesús: **Es referia al santuari del seu cos. I afegeix: Quan ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Escriptura i en la paraula de Jesús** (Jo

2:18ss.). El cos de Crist —la seva humanitat— és el nou i definitiu lloc de trobada de Déu amb els homes. En ell, Déu se'ns manifesta i ens acull com a fills incorporats a la persona del Fill i configurats amb ell. El cos del Crist històric, doncs, i el del Crist místic, que és l'Església, és el veritable temple dels cristians.

L'Església, temple de Déu

No ho sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? (v. 16). Pau es dirigeix a la comunitat dels corintis, a l'Església. I diu clarament que és l'Església el nou temple de Déu. Per això cal que la comunitat —el temple— sigui tractada amb respecte tal com correspon a un "lloc" sagrat. **Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat** (v. 17a). No pertany a la vida "profana". Dedicat a Déu, és cosa seva, li pertany. I això és precisament el que passa amb la comunitat cristiana, l'Església. **Aquest temple sou vosal-**

tres (v. 17b) formant comunió, església. Per això, el tarannà pueril de què els corintis donen prova amb el seu comportament faciós fent capelletes entom d'aquest o d'aquell altre predicador, és una profanació del temple de la comunitat. Ja no ha hi "un" temple. Heu alçat moltes capelletes. Heu fet marxa enrera negant l'obra de Crist. S'ha acomplert en vosaltres el que diu l'Escriptura: **Fa caure els savis en els seus propis paranys** (v. 19). La vostra obra no s'aguanta més que el fum (v. 20). Tot plegat no és res més que demostració de la ignorància dels homes.

La lliçó

Tot és vostre. El cristià no és un reprimat. Contempla el món i la història sense por, amb llibertat, i s'hi mou com a casa. Perquè sap que Déu és a tot arreu. **Però vosaltres sou de Crist.** Si pot fer-ho servir tot i fins prescindir de tot si s'escau, és perquè en Crist es troba amb Déu i amb els germans. Ell és el veritable salvador —realitzador— dels homes. Perquè ell és el punt de confluència de Déu, de la humanitat i de tota l'obra de Déu, la creació i la salvació de la humanitat: **Crist és de Déu** (v. 23). El cristià sap que necessita llocs de reunió, de pregària, que siguin signes visibles de la presència de Déu enmig del poble, però que tot això està subordinat al valor del veritable signe de la salvació de Déu enmig del món: l'Església, integrada per tots els creients amb Crist al cap. **Que ningú no s'enganyi ell mateix** (v. 18a). L'autèntic i necessari temple de Déu és l'Església.

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."

Antonino Zichichi

38 - Ressò de les idees d'Oparin

La hipòtesi d'Oparin, i també la semblant però menys detallada de J. Haldane, quan es publicaren, foren considerades com especulacions purament teòriques. Interessants però no científiques en el sentit estricte del mot, perquè no s'hi veia possible cap mena de comprovació experimental. Mes a partir del 1953 la cosa canvià:.

L'experiment de Stanley L. Miller

L'any 1952 Stanley Lloyd Miller era un jove estudiant de 22 anys de la universitat de Chicago, que assistia als seminaris d'investigació del professor Harold C. Urey (1893-1981), premi Nobel de Química 1934 per haver descobert el deuteri, isòtop pesat de l'hidrogen, en els quals s'anализava la possible composició de l'atmosfera terrestre primitiva. Els resultats d'Urey eren molt semblants als d'Oparin. A Miller, l'alumne que amb més interès havia seguit les explicacions del professor, se li acudí que podia comprovar experimentalment el primer punt de la hipòtesi del bioquímic rus, "creant" al laboratori l'atmosfera primigènia de la terra:

ficà en un matràs ben gran aigua curosament destilada, amb "atmosfera" d'amoníac, metà i hidrògen, i, a més, dos electrodos de tungstè entre els quals feia saltar a intermitències l'electricitat a 60.000 volts per a reproduir els llamps de les primeres tempestes; i tot escalfat fins a mantenir l'aigua bullent.

Com que Miller era conscient de les possibles crítiques dels col·legues, va fer-ho tot d'amagat. Al cap d'una setmana veié que el líquid de l'aparell havia passat d'incolore a vermellós ataronjat. Analitzem què hi ha. La cosa no és fàcil. Cal fer-ho amb molt de compte... I què obtingué? Multitud de compostos orgànics, entre ells alguns aminoàcids! La cosa es féu pública i l'article que en publicà a "Science", el 1953: "Producció d'aminoàcids en condicions que podien haver estat les de la terra primitiva" causà sensació en el món científic. Miller es va fer famós. El primer punt de la teoria d'Oparin quedava, en línies generals, confirmat per l'experiència!

Miller es doctorava en Química a l'any següent. Ara n'és professor a la universitat de Califòrnia. El 1959 Urey i Miller a "Science" publicaven

conjuntament un altre article en què explicaven molt detalladament les seves conclusions sobre la composició de l'atmosfera primitiva, confirmant en part i millorament les d'Oparin.

Els resultats de Fox, Oró i Ponnampuruma

Podia demostrar-se al laboratori també que els primers compostos orgànics, segons el segon punt de la teoria d'Oparin, poden polimeritzar-se fins a produir proteïnes? El professor californià Sidney W. Fox (1912-...) doctor en Bioquímica el 1940, començà el 1955 les investigacions sobre la formació de polímers d'aminoàcids; millorà el mètode el 1958 i el 1960 publicà les seves interessants conclusions: posant una barreja de 18 aminoàcids diferents, en proporció semblant a com es troben en els organismes, sobre un tros de la lava volcànica, i ficant-ho tot en un forn a 170°C durant unes hores, no va sortir tot carbonitzat (com deia algun escèptic), sinó que efectivament els aminoàcids s'havien unit formant llargues cadenes: els "proteïnoïdes", com ell els anomenà, que no tenien l'ordre de

les proteïnes dels éssers vius, certament, però sí una certa ordenació. Per què no creure que així es formaren les primeres proteïnes?

El nostre compatriota Joan Oró i Florensa (1923-...), lleidatà, que es llicencià a la universitat de Barcelona el 1947 i obtingué el doctorat a Houston (EE.UU.) el 1956, d'on és catedràtic des del 1963, també cal citar-lo en el tema que historiem: va aconseguir el 1959 una síntesi tan important com els proteïnoïdes de Fox, l'adenina, peça essencial dels nucleòtids dels àcids nucleics; i el 1961 obtenia també l'adenosina, part integrant de la substància més imprescindible dels éssers vius per a amagatzemar l'energia, l'adenosintrifosfat (ATP):

Cyril Ponnampuruma (1923-...), nascut a Sri Lanka però nacionalitzat nord-americà des del 1966, és un altre dels més ardorosos investigadors de l'origen de la vida. L'any 1963 dóna un pas més en aquesta recerca; irradiant amb llum ultraviolada (abundósima a la terra primitiva per mor de no tenir encara oxigen ni la ozonosfera protectora que aquest gas ens ha originat) una dissolució aquosa d'adenina, ribosa i àcid

fosfòric, va formar de seguida adenosina, i seguint irradiant arribà a obtenir l'adenosintrifosfat (ATP) tan important. Més tard encara ha aconseguit formar nucleòtids, que són les peces essencials per a la formació dels àcids nucleics (ADN i ARN) tan vitals.

Conclusions

Tenim que Miller ens demostrà la versemblança del primer punt de l'exposició d'Oparin, i que Fox, Oró i Ponnampuruma demostraren la del segon. Més encara, del tercer punt (formació de coacervats amb membrana) tampoc no podem dubtar: el mateix Oparin els obtingué dissolent una proteïna en aigua i goma aràbiga, i Fox obtingué microesferes dissolent 15 mil·ligrams dels proteïnoïdes obtinguts en aigua salina calenta. Però... resta encara el punt més fosc: com es passa dels coacervats als primers vivents? Tenim els mahons de l'edifici, però pot el sol atzar construir ara la casa, que és una immensa factoria amb moltes instal·lacions? Continuarem parlant-ne.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

L'evolució correlativa cap a l'exigua família nuclear han fet canviar molt els paràmetres de la convivència humana.

Agrupacions: nova família

Durant els últims mil·lenis ha predominat com a base de la societat la prepotent família patriarcal en versió més o menys àmplia, i encara perdura amb les seves llums i les seves ombres en gran part del món.

Forma convenient al nomadisme i a la cultura ramadera, ho va ser també per a l'era agrícola, engendradora de patrimonis encara més dilatats i estables. Aquesta organització familiar es fonamentava sobretot en la consanguinitat. Amb gran freqüència era, alhora l'empresa econòmica d'àmbit domèstic per a la supervivència i el desenvolupament dels seus components.

Fins i tot les esposalles eren determinades generalment pels interessos mutus de les famílies respectives més que no pas per l'amor del propis contraents.

Família nuclear

La industrialització progressiva així com la concentració de gran part de la població en ciutats i l'evolució correlativa cap a l'exigua família nuclear, han fet canviar molt els paràmetres de la convivència humana. L'edat mitjana, amb els seus grèmis, va ser-ne un preludi, però els seus estaments encara estaven molt lligats a l'origen familiar. En la modernitat van sorgint com a base de la societat altres grups, no ja per la força de la sang, sinó, heterogenis, per l'atracció comparada d'uns ideals o la coincidència comuna en uns mètodes per a aconseguir-los. Sorgeixen fins i tot reunions de nombroses persones motivades en la seva entitat més fonda pel desig d'estar junts solidàriament, i són posteriors i encara plurals els objectius extrínsecs que pretenen. Tots aquests grups, ja siguin comunitats, associacions, etc., formen, podem dir, com unes noves famílies —també amb els seus clars-obscurs—, perquè encara que els seus vincles no proveniuen d'un origen biològic comú, sí que flueixen d'una meta comuna a assolir. No són famílies pel passat. Ho són analògicament pel futur. Poden ser grups de tot tipus: polítics, professionals, sindicals, recreatius, de cordial i enaltida alegria d'una ajuda mútua quotidiana, etc. Aquestes agrupacions tenen una cosa bona en la seva

mateixa arrel: són fruit de la llibertat dels seus components. En la família tradicional, que naturalment, però amb forçades modificacions, continuarà malgrat tot pervivint, els fills tendeixen a voler exercir la seva llibertat sortint-ne centrífugament i dispersant-se cada vegada més en direccions divergents. Uns germans es tornen pobres, uns altres rics; uns fel·ços, els altres frustrats. A les associacions, en canvi, i més encara a les comunitats, es tendeix a la convergència, a una comunicació i col·laboració més grans, progressives. Per la mateixa llibertat que alimenta la permanència dels seus membres, i per poc que el seu desenvolupament sigui coherent, els és natural aquesta solidaritat creixent per a aconseguir els seus objectius comuns. Són, doncs, aquests grups, un mosaic social, novell, no pel principi somàtic originant, sinó pel fi intel·ligent que els atrau, els aglutina i els potencia. En lloc de viure de mers records, viuen d'esperança. Aquells poden marcir-se al pas del temps. Aquesta va engendrant fe, que nodreix, enforteix i arriba a moure ingents obstacles.

Potser la societat més reeixida serà la que aconsegueixi conjuminar adequadament i respetuosa, les famílies per l'origen amb aquest altre tipus de famílies, acordades per lliure arbitri.

Alfred Rubio, metge
De l'Àmbit Maria Corral

Naturallesa humana i moral (1)

El nostre setmanari ha publicat, recentment, tres articles de J.M. Ferrando sobre "moral natural i sobrenatural". J. Lloria i L. Vilaseca, per tal de discutir alguns dels arguments que s'hi exposen, ens han fet arribar el seu punt de vista sobre el tema.

1.- La llei natural

Existeix una llei natural objectiva i perenne que regeix per a tots els homes, siguin quines siguin les seves creences religioses, el seu pensament filosòfic i les seves idees polítiques i socials.

Aquesta afirmació no és una estranya idea que alguns volem imposar als altres, ni un intent de rebaixar la moral cristiana, ni de confondre amb una llista interminable de canons i preceptes humans: és una proposició que està conforme amb la raó humana i la revelació divina.

El reconeixement de la llei natural és una constant en el pensament catòlic de tots els temps. En l'encíclica Summi Pontificatus, Pius XII la proclama clarament, advertint a més a més els perills que porta rebutjar-la.

Sant Tomàs d'Aquino defineix la llei natural com "una impressió de la llum divina en nosaltres, una participació de la llei eterna en la criatura racional". En el cor de tot home existeix una noció del bé i del mal, impresa pel mateix Déu, que no s'ha de confondre amb allò que els diferents homes i cultures anomenen bo o dolent, com sens dubte fa el senyor Ferrando.

Allò que els homes anomenen bo o dolent, no és més que l'expressió de la pròpia consciència, que no sempre està d'acord amb la realitat. Qualsevol moralista honest, sap que la consciència no és la norma absoluta de moralitat, ja que Déu i la llei impresa per Ell en l'home són per damunt d'aquella. Quan un cristià afirma tot el contrari, incorre en l'error de la moral subjectiva o de situació condemnada per l'Església.

L'home pot arribar a conèixer l'existència de Déu per la seva raó. Aquest coneixement està associat amb el reconeixement de la llei natural: no poden separar-se religiós natural i moral natural, encara que no tots els filòsofs són conse-

qüents en aquest punt.

Així com el coneixement racional de Déu, de la seva existència i atributs, no és el mateix en tots els homes, així tampoc no ho és el reconeixement de la llei natural: tots dos depenen de la capacitat i instrucció de cada u, i de la major o menor quantitat de passions i prejudicis.

Ara bé, així com no es pot ignorar per complet una noció de Déu, tampoc no es pot ignorar els primers principis de moral natural i les seves immediates conseqüències. El principi més elemental de moral natural és "dóna a Déu el culte necessari, i no facis als altres el mal que no vulguis per a tu, sinó procura'ls el bé que vulguis per a tu". I les conseqüències immediates són: "no robis, si no vols que et robin", "no matis, si no vols que et matin", "no siguis infidel al cònjuge, si no vols que sigui infidel a tu", "no aprovis l'avortament, si no vols l'eutanàsia", etc.

El fet que les diverses persones i cultures es regeixen per criteris morals diferents i encara contradictoris no és raó per dir que "la moral natural no existeix", com fa el senyor Ferrando: només obliga a afirmar, d'acord amb l'existència, que el coneixement que cada u en té és diferent, i que l'home pot actuar lliurement, conforme a la seva consciència o no fer-ho. Déu jutja a cada u, amb infinita justícia i misericòrdia. L'important és adequar aquest coneixement a la realitat tant com sigui possible i, obrar en consciència.

2.- L'evident immoralitat de l'home

El senyor Ferrando, ens parla en el seu primer article d'actes abominables, anomenat-los "naturals". En canvi, la recta raó ja ens diu que tals actes no són conformes amb la naturalesa humana, que són antinaturals.

La revelació divina, confirma aquest dictamen de la raó humana: En Gènesi 1,26-27 ens diu que l'home fou creat per Déu a la seva imatge i semblança, o sigui, intel·ligent, bo, lliure. L'Església ens ensenya que l'home, tal com fou creat, tenia un perfecte domini de les seves passions i, estava adornat amb dons preternaturals i sobrenaturals, que el feien fill de Déu (per gràcia) i immortal.

Quan l'home va pecar (gen 3), no solament va perdre aquells dons, sinó que la naturalesa humana va quedar profundament ferida, encara que no completament destruïda, tal com pretenia Luter i pretenen els protestants actuals. La mort és conseqüència del pecat original dels nostres primers pares. (Gen 2,17 i Rom 5,12).

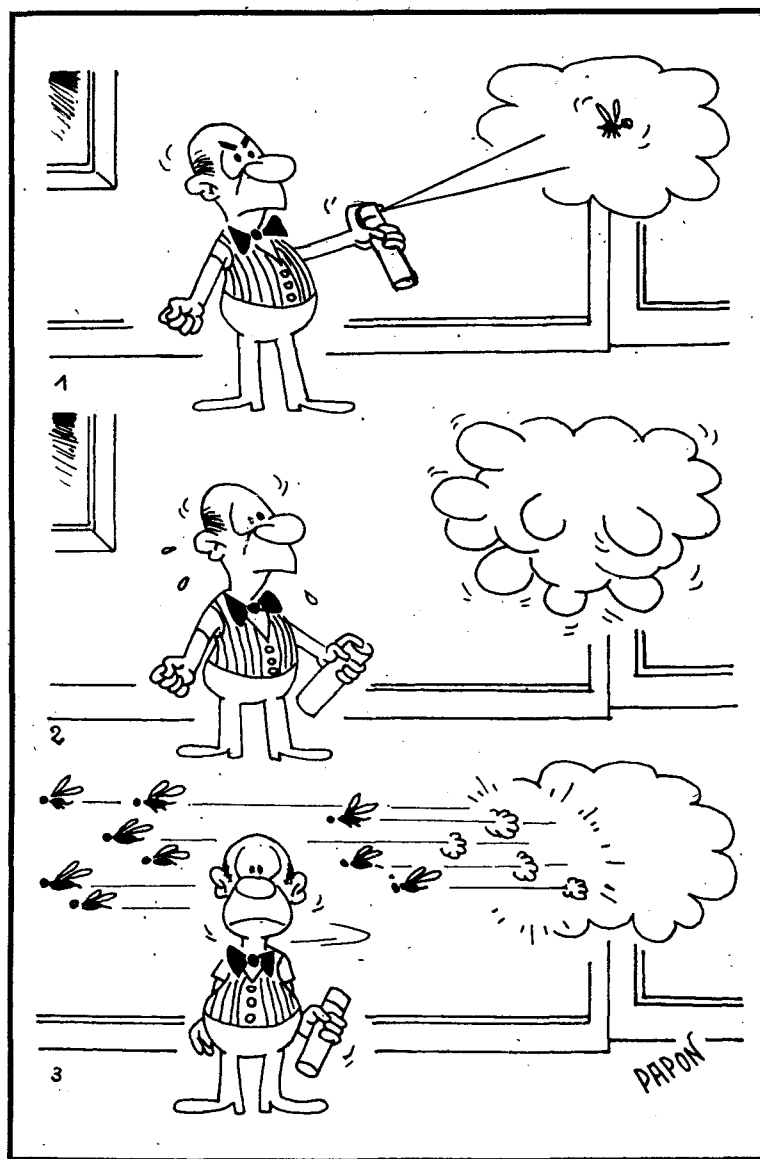
Totes les persones humanes, excepte Maria Santíssima, neixem amb aquest pecat i experimentem en nosaltres les seves conseqüències: la concupiscència, un cert desordre intern que tot sovint es tradueix en actes pecaminosos, quan lliurement ho consentim. Per això fem el mal que no volem i deixem de fer el bé que volem (Rom 7,19).

Tot el mal que veiem en el món i que el senyor Ferrando ens descriu, és conseqüència del pecat original i dels pecats personals. I aquest mal no és natural: l'home, en pecar, no solament ofèn Déu, sinó que es fa mal a si mateix i al seu proïsme: És més: l'home pot justificar racionalment allò que és dolent, enganyant-se i intentant, sense aconseguir-ho enganyar Déu.

No sembla un error molt humà confondre consciència i realitat, però ¿on apareix el pecat original en els articles del senyor Ferrando? ¿té cabuda en la seva fe?... De no ésser així, lamentaríem haver de dir que la seva fe no és la fe catòlica. Però no creiem que el senyor Ferrando hagi volgut negar conscientment i deliberadament un dogma de fe, tan important com aquest... "Errare (encara que de bona fe) humanum est". També nosaltres podem errar i llavors agrairíem que se'ns corregís fraternalment.

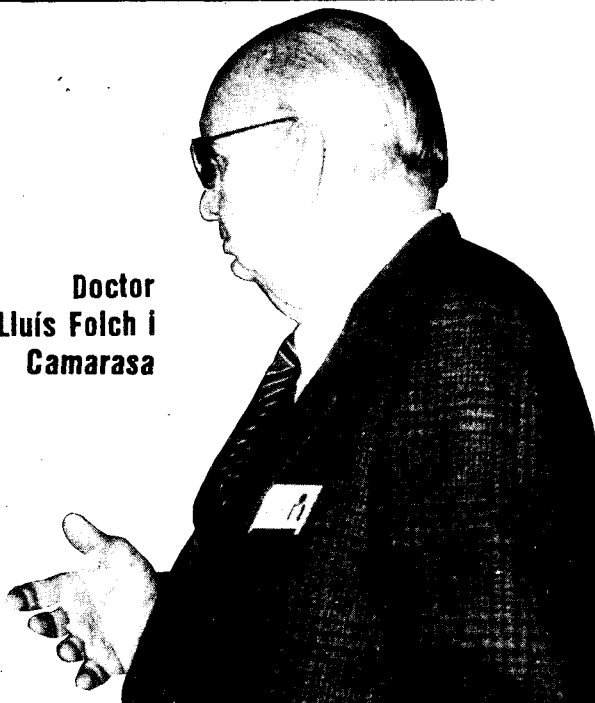
J. Lloria
L. Vilaseca

Humor

"Ser vell no és viure una existència absurda"

Doctor
Lluís Folch i
Camarasa

El doctor Lluís Folch i Camarasa, professor emèrit de la Universitat de Barcelona i Psiquiatra del Tribunal de Menors de Barcelona exposa, en aquesta entrevista, el seu punt de vista sobre temes relacionats amb el món de la vellesa.

—En una societat com la nostra amb una declarada preocupació pels ancians, ¿quina creu que ha de ser la missió dels vells?

—Els vells a causa precisament de la seva edat, son posseïdors d'una experiència i d'una riquesa en valors espirituals i culturals dels quals ens en podem beneficiar i que avui precisament no en podem prescindir. Més encara, ens poden ajudar a l'organització de la comunitat i a l'ordenació de la societat en què vivim. Creiem que la vellesa és un bé social, motiu d'enriquiment de la col·lectivitat que hem de saber aprofitar tot procurant que els mateixos vells s'hi sentin compromesos.

—En el procés d'envelliment d'una persona, ¿de quina manera es manifesta l'alteració de la seva capacitat mental?

—La vellesa és realment un declinar suau de la vida a causa de factors—mal coneguts— d'ordre biològic, psicològic i social. El que es diu molt sovint sobre les alteracions de la capacitat mental dels vells són preconcepcions, errors, o males interpretacions. Les aptituds intel·lectuals es mantenen amb un suau decreixement que és pràcticament lineal fins als 60 ó 70 anys o més. El fet no té relació amb l'edat; en la "resistència" al decreixement hi intervenen, a més, el nivell d'intel·ligència aconseguit en la juven-

tut, l'escolaritat, la cultura, la professió, un entorn estimulador, la salut, i fins i tot, el sexe. És a dir, que en el declinar mental dels nostres vells, pesa molt la seva història biogràfica.

—És ben cert que en molts ancians hi rau una por a sentir-se sols, però ¿quina relació creu vostè que hi ha entre aquest sentiment de soledat del vell i la seva capacitat d'estimar?

—Moltes formes de conducta que de manera gratuïta s'atribueixen a la vellesa són reaccions personals, formes de defensa davant de frustracions com la manca d'amor, de les injustícies, del tracte rebut per la seva comunitat. Els vells resisteixen millor les pors de les quals ens parlen els investigadors: por a la invalidesa, a la pobresa, a la soledat, a l'esdevenidor dels seus, al més enllà.

El malhumor, el fet de ser

rondinaire o irritable que apareix en alguns, depèn molt de la personalitat de cadascú. De vegades, són frustracions acumulades que provoquen manifestacions d'ira, que els fan molt difícils de tractar. Altres s'expressen adoptant actituds autoritàries o d'un ressentiment agressiu. Però malgrat aquest viure capaç d'amargar la vida als que el volten, hi ha sempre latent una capacitat d'estimar. Cal pensar en el dret d'estimar i ser estimat del vell i del dret de poder manifestar-ho.

La vellesa no suposa la renúncia a l'amor ni a la activitat sexual. Però sabem que estimar continua sent un art com en qualsevol moment de la vida. Com sabem, també, que la vida sexual evoluciona i que les manifestacions estan condicionades per la situació personal, que cal considerar en cada cas. Ens cal un nivell de cultura que ens

aparti dels errors, de les falses creences, i d'equivocades interpretacions. No n'hem de fugir de la sexualitat. La sexualitat forma part de la mateixa vida, de tota la vida i és una possibilitat permanent de comunicació, que no pot negar-se als vells. Si per ells continua sent un valor, hi han de poder aspirar amb tota la dignitat.

—Com podem preparar-nos per a ser aquest "nou vell" que ja portem a dins?

—Cal buscar un perfil ideal del vell, per poder actuar amb coneixement de causa des de molt abans del que en diuen la tercera edat. Avui el vell també està en un procés de canvi, com tantes altres coses. Cerquem el "nou vell". Si els vells arriben a trobar la seva identitat, tornarem a estimar la vellesa com una classe social valuosa i el món tornarà a parlar i a estimar els vells amb l'honra, la veneració i el prestigi que ho havia fet sempre.

Cal preparar-nos per a viure uns anys, que poden ser 30 o més, una vellesa sana, digna, creativa i plena. Cal preparar-nos des de molt joves per mantenir o crear noves il·lusions, nous projectes. Cal omplir la vida del vell de coses que per les quals s'haurà d'haver preparat abans de poder-les fer.

Ens cal retrobar i mantenir la joia de viure. Encara tindrem coses per fer però no volem solament, que ens deixin fer, sinó que ens deixin ser! Encara no es l' hora d'arriar-veles! Viure es mantenir el cor, els braços i els ulls oberts a l'esperança...!

Anna Castro

Visita als Claustres de New York

Alguna cosa d'allò que digué Voltaire "si Déu no existís, caldria inventar-lo" estigué a la rel de la construcció de **The Cloisters** de New York. Es tracta d'una estructura moderna concebuda en estil medieval, feta a base de reunir diversos elements adquirits de la vella Europa, generalment d'esglésies o de monestirs derruïts, i acoblats en un sol cos, revestits entremig de continuïtat que els doni la màgia de l'exacta col·locació al lloc. Això mancava a la metropoli grandiloqüent i dissoluta: calia crear el déu de l'esperit, la pau, el silenci i la reflexió que raja de la pedra ben posada i fermentada en l'art i en la història. Un acudit extravagant, però magnànim, fecundat per l'omnipotència del dòlar.

Es tracta d'un veritable monestir, però que no ha estat mai santificat per la vida d'uns ascetes, tret de la pietat que

dorm en les pedres importades i que hom pressent que s'encomana a les seccions de factura moderna a través de l'afinitat que guarden entre si. Està situat a l'extrem nord-est del Fort Tryon Park, al capdamunt de l'illa de Manhattan, on el Hudson es bifurca originant l'altre braç de riu que dona mitja volta a aquesta mateixa illa fins a la badia. El parc, els Claustres i una grossa porció de la col·lecció artística que aquests contenen, foren inaugurats i posats al servei del públic el 1938 gràcies a la munificència dels Rockefeller. Els Claustres, que són una branca del Museu Metropolità d'Art, són ells mateixos un museu. Les seves parets i estructures contenen diverses col·leccions d'art medieval: pintures, tapissos, escultures, orfèbreria, numismàtica. Però el lloc no té la freda rigidesa d'un museu: té vida, una vegada

dintre li senti bategar l'ànima, hi ha veus del passat entaforades a les pedres, com a Poblet, com a Santes Creus.

Amagat entre verdors

Està situat al cim d'un pujol, amagat entre verdors que us el prenen a la vista fins que sou pràcticament a tocar de les seves muralles, sempre folrades d'heura. L'envolta una flota d'arbres gegants—roures, acàcies, aurons, avets—que encara el fan més recollit i solitari. Per fora l'envolta el silenci flonjo que envolta els vells cenobis habitats. La torre romànica, emergint sobre els arbres allà al fons, s'atansa a una visió pirinenca, retallant-se contra el cel; té una innegable retirada al campanar de Taüll i tot fa pensar que el prengueren per model en dissenyar-la. A la vora, però, s'obre la gran explanada del Hudson, la qual s'aprima

vers l'horitzó i s'hi perd entre dos contraforts d'ufana, podent ésser vistos a l'altra riba, que ja és l'estat de New Jersey, els blocs d'apartaments moderns i les xemeneies dels complexos industrials acabant-se la il·lusió del Pirineu o d'haver-vos remuntat a èpoques passades.

Una vegada heu entrat per la porta principal, us trobeu en una petita estança circular que no té altra expansió que aquesta mateixa porta i unes escales llargues ascendents, encabides en una foradada, les quals no deixen veure on porten per tal com allà al fons torcen en angle recte. L'estança té seients de pedra tot al voltant, i la malícia del giny és aquesta: invitar a seure una estona al peu d'aquelles escales a fi d'esbandir el cap de ressons mundanals i l'esperit d'arrossegaments de fora, disposant-vos a afinar-los per a la con-

templació a base de l'ascetisme de l'escalada. Fins allà on torça l'escala tot serà de concepció i factura autòctones.

Hi ha una riquesa arquitectònica inconcebible i tota d'importació, col·locats els elements ça i lla amb un encert i una lògica que convencerien el visitant mitjà que no tingués antecedents sobre el lloc. Només de claustres n'hi ha quatre—heus ací la raó del nom en plural—, dos al pis principal i dos al de sota, aquells fora de l'àrea dels de dalt, i els quatre francesos. El més gran i solemne, situat al primer pis i al centre de tota l'edificació, és procedent de Sant Miquel de Cuixà i fou construït al segle XII amb marbre blanc i rosa del Llanguedoc, amb arcades senzilles i alguns capitells molt ornamentats.

Pere Ortis

El lema d'enguany és: Reconciliació, Convivència i Pau

Manresa celebra la Festa de la Llum

El lema de la Festa Major de la Misteriosa Llum d'enguany és **Reconciliació, Convivència i Pau**, tres paraules que s'han de tenir ben presents en el món d'avui i que poden ajudar-nos per tal de comprendre i assimilar millors els fets que es commemoren.

L'acte central de la Festa de dimarts és la solemne celebra-

ció eucarística que serà presidida per l'Abat de Montserrat, Dom Cassià M.ª Just, a l'església del Carme. Participaran en els cants l'Orfeó de Manresa, conjuntament amb les capelles de les altres parròquies de la ciutat.

En finalitzar la cerimònia religiosa, hi haurà la cercavila de la Llum. Durant la resta de la

jornada, se celebraran una sèrie d'actes culturals i esportius. Les activitats, amb motiu d'aquesta Festa, s'iniciaren el passat dia 1 i es perllongaran fins al 4 de març.

La Llum i la Sèquia són recordats i celebrats públicament tot l'any als carrers de la ciutat. Si més no per llur presència en el nomenclàtor de vies urbanes: Dels quatre centenars i mig de carrers i places de Manresa, gairebé una vintena publiquen el nom de persones, fets i circumstàncies relacionats amb aquells dos motius — la Llum i l'Aigua, la història i la tradició — pels quals anualment en arribar el mes de febrer, els manresans fan festa.

El carrer de la Llum i el carrer de la Sèquia són dos noms ben antics: figuren a la llista de vies manresanes des de fa més de cent anys (per acord municipal

del 1882). Però ho són encara més els del Cap del rec, de la Canaleta i Canal, que del segle

XVI ençà indiquen uns llocs pels quals entrava a la ciutat l'aigua de la Sèquia.

Auca

25. Excomunió als Consellers, per desobeir els primers, al Concejo excomulgó y en entredicho sumió

26. i entredit a la ciutat que tres temples ha aixecat. al pueblo que supo alzar tres catedrales sin par.

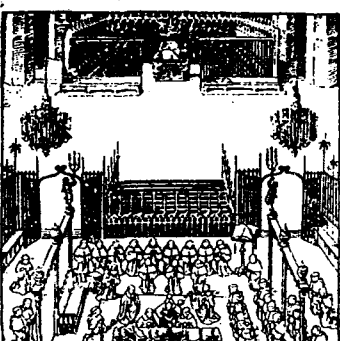
27. La Seu alçaren primer en el Puig del Cardener. la Seo, que yergue su brío en un cerro sobre el río;

28. El Carme en el lloc més alt dit el Puig del Mercadal. en otra cima, El Carmelo entre la tierra y el cielo;

29. I Sant Domènec, al pla, fora del cercle urbà. Santo Domingo en el llano.

30. Es font de gràcia estroncada el culte a porta tancada. Fuente es de gracia cegada el culto a puerta cerrada.

31. Com que la fe no han perdut van a missa a la Salut. Conservan la fe y virtud: van a misa a la Salud.

32. Retractar-se és condició per rebre l'absolució. Retractarse es condición previa a la absolución.

Un fenomen miraculós

Cada any, el 21 de febrer és dia festiu a Manresa. És la Festa de la MISTERIOSA LLUM, la nostra festa major d'hivern. Hi ha molta gent que aprofita l'ocasió per baixar a Barcelona... Molts dels que ens quedem anem a l'església del Carme, per a prendre part en la missa que s'hi celebra amb gran solemnitat. Sol presidir-la el pare abat de Montserrat o el senyor bisbe de Vic. I, en acabar, els cantors entonen els GOIGS DE LA LLUM —un estil de cant religiós típic de Catalunya—, que el públic segueix amb entusiasme.

Els Goigs de la Llum es canten amb una lletra i una melodia populars i expliquen a la seva manera la història de la Llum relacionada amb la de la Sèquia:

Per l'aigua que passava per les terres del bisbat, en gran entredit estava aquesta noble ciutat. Cinc anys continuament durà semblant desventura, fins que arribà la cura de mà de l'Onnipotent: Aquella Llum resplendent...

Un notari de Manresa, Pere de Bellsolà, el dia 13 de març de l'any 1345, va prendre nota de la declaració de vuitanta persones veïnes d'aquesta Ciutat, els quals li digueren que a mig matí del dia 21 de febrer anterior, havien presenciat un fenomen miraculós. El miracle —segons deien— consistia que, trobant-se alguns d'ells a l'església del Carme, van veure damunt l'altar o capella de la Sma. Trinitat d'aquesta església "una flama o senyal blanc i resplendent, semblant a una estrella, que sortint de dita capella va pujar suaument fins a la volta de l'església".

Veient una cosa tan extraordinària, aquelles persones van córrer a avisar els frares carmelitans, que tenien el convent al costat de l'església; anant-hi, tot seguit, els frares i els seus escolans cantaren una Salve i altres himnes litúrgics, repicaren les campanes i molta gent —unes tres-centes persones— acudiren al Carme, contemplant aquell prodigi, que alguns "creien que era veritat i altres dubtaven de si era veritat o mentida". Tres vegades la Llum misteriosa va anar i tornar de l'altar de la Trinitat a la volta principal de l'església, damunt l'altar major i una altra va baixar d'aquí a la capella de la Santa Creu o del Sant Salvador.

"I després d'això, no van veure més aqueix senyal, flama o prodigi". Així s'acaba l'explicació, que hem resumit, d'aquelles vuitanta persones que declararen davant dit notari. El document on consta la declaració és un full de paper, escrit en llatí i amb cal·ligrafia pròpia de mitjan segle catorzè, que es conserva a l'arxiu històric de la ciutat.

Amb el temps, la tradició popular i altres narracions no tan antigues han ampliat aquella primera història de la Llum manresana, afegint-hi nous detalls. Per exemple, que la Llum misteriosa havia vingut de la muntanya de Montserrat ("de Montserrat certament —partí tan alta ventura", cantem en els Goigs); que les campanes del Carme es van posar a tocar totes soles ("les campanes repicaven —sens que ningú les toqués"); que la Llum simbolitzava la Trinitat de Déu ("la Trinitat ens figura —Misteri tan excel·lent"). I sobretot que, en novat d'aquest prodigi, el bisbe de Vic havia aixecat aquella excomunió i l'entredit amb què estaven castigats els manresans.

D'aquesta manera, fetes les paus entre el Bisbe Galzeran i la ciutat de Manresa, s'hauria pogut continuar l'obra de la Sèquia.

Sentit religiós

D'aquí ve la relació que hi ha entre la Llum i la Sèquia. La festa que fem cada any de la Llum és, per als manresans, també la festa de l'Aigua. De la Llum que segons tradició ens vingué de Montserrat, i de l'Aigua que ens arriba de Balsareny. (En el programa de festes de la Llum figura sovint un número simbòlic: l'arribada d'una torxa encesa a Montserrat i d'una àmfora contenint aigua pouada a Balsareny).

La diada del 21 de febrer té un sentit religiós d'acció de gràcies a la santíssima Trinitat per la solució del problema espiritual —de l'excomunió, de l'entredit, de la discòrdia— i del problema material de la manca d'aigua —de la misèria, de la fam—. És també una manifestació d'alegria, per la pau restablerta amb la Concòrdia entre el bisbe i la ciutat —entre els béns espirituals i les conveniències materials— i per la prosperitat que la Sèquia ens prometia.

Sentireu dir algun cop que l'any 1345 —l'any de la Llum— significa la porta del progrés, de la riquesa, de l'engrandiment irrefrenable de Manresa. No és això ben exacte. D'aleshores ençà, Manresa ha tingut moments de tota mena: bons i dolents, de creixença i d'empetiment; de riquesa i de pobresa. El que és cert, que moltes coses i moments no gaire bons haurien estat encara pitjors i que les hores bones i els èxits no ho haurien estat segurament tant. Gràcies, doncs, a la Sèquia. I a aquella Llum que va il·luminar les intel·ligències i conduí les voluntats per camins de bé i de pau.

(De LA HISTÒRIA DE MANRESA EXPLICADA ALS INFANTS per Josep M. Gasol, prev., arxiver i cronista de la ciutat)

Llibres

La revisió del "progressisme" (1)

Sembla ocios de fer ara una crítica del llibre PETJADES D'UNA RECERCA quan acaba de guanyar el premi Baldri Rexach. Un premi que, per ell sol, parla ben alt dels valors d'aquest autor jove, inquiet i capaç d'inquietar lectors afeccionats a estudis actuals sobre temes que, afortunadament, encara apassionen petits grups de lectors.

El qui hagi anat seguint la trajectòria de Josep M.ª Lozano, no trobarà en PETJADES D'UNA RECERCA altra novetat que l'agrupament, en un llibre, d'articles dispersos: però, com diu l'autor en la nota prèvia "... tinc la secreta esperança que algú... s'animarà a fer de debò i sistemàticament, aquesta inajornable revisió crítica del 'progressisme' que en fa tanta falta en una Església que té el trist costum d'iniciar noves etapes sense saber per què s'abandona l'anterior o què se n'ha fet...". Aquí rau el valor d'aquestes petjades que, segons el P. Evangelista Vilanova en el pròleg "Es un gènere de crítica religiosa, situat a la mateixa frontera del cristianisme, amb la intenció de discutir els tèmics en què forem formats".

Potser amb això ja en tindrà prou el lector estudiós. Per una banda la revisió crítica del "progressisme" es fa amb la intenció manifesta d'estimular altres possibles autors a entrar en matèria, i a entrar-hi a fons i, per altra, sabem que es tracta d'una crítica fronterera per a discutir els tèmics que tantes generacions hem patit.

El llibre no massa extens, 98 pàgines, així sí de lletra atapeïda, es divideix en dues parts. La primera se centra en l'estudi del "passotisme" i en la seva possible oposició a la militància. La segona, en un assaig del cristianisme que l'autor qualifica de "ètic", "ri-

tual" i "vivencial", per a continuar analitzant el contenciós capitalisme-socialisme i la relació fe-moral, i acabar amb un interessant "Comiat: entre Job i Nicodem".

La lectura de "PETJADES D'UNA RECERCA" no és fàcil, perquè Josep M.ª Lozano elimina tot el que podria diluir el pensament inquiet i inquietador que fa del seu estil una exigència i un progrés constant que obliga el lector a no perdre el fil del discurs per a judicar amb esperit crític cada una de les afirmacions que l'autor, perquè sap que són i han de ser discutibles, li ofereix.

No estem massa acostumats a casa nostra a aquesta mena d'assaig: menys encara sobre temes tan endinsats en la teologia actual. Desitgem que les petites minories selectes que es preocupen de temes com els que Josep M.ª Lozano analitza, vagin augmentant cada dia per a bé de la cultura i del país.

Josep Liñán i Pla

(1) PETJADES D'UNA RECERCA de Josep M.ª Lozano. Editorial Claret. Notes per a una revisió crítica del "progressisme".

Petjades d'una recerca

Notes per a una revisió crítica del "progressisme"

Josep M.ª Lozano

10

Editorial Claret

Música

Concert dels "Amics dels clàssics"

El diumenge 26 de febrer tindrà lloc el tradicional concert de l'Orquestra Amics dels Clàssics a l'Auditori de la Biblioteca de Catalunya. Dirigits pel titular de l'orquestra el mestre Joan Palet i Ibars s'interpretaran obres de P. Lluell, S.M. Moreno, A. Sánchez i O. Respighi. A més i amb la col.laboració del pianista Josep Oriol Mañosas, s'interpretarà el concert en re de J. Haydn.

Com sempre a les 11,15 del matí al carrer del Carme, 47.

Treballs d'investigació musicològica del Pirineu

En-homenatge al compositor Emili Pujol, recuperador de composicions per a guitarra, la Diputació Provincial de Lleida, per mitjà de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, va convocar el premi de musicologia

Emili Pujol.

Aquest premi ha recaigut en treballs titulats **Música tradicional i popular al Pallars Jussà i Investigació etnomusicològica a Sant Llorenç de Morunys**.

A la televisió des del dia 17

Una biografia de Mozart

Després de diverses modificacions en la programació, per fi veiem en el televisor la biografia de Mozart. La sèrie de sis capítols ve avalada per la participació en la seva coproducció de catorze empreses.

El director de televisió francès Merce Blumel, es dedica durant tres anys a preparar aquest treball, en el qual es coordinaren tant les aportacions de totes les productores que intervenen, així com l'actuació de intèrprets i tècnics de diversos països. Durant les setmanes de gravació es conjugaren tots aquests elements essent el cost superior als cinc milions de dòlars. W. Amadeus Mozart és interpretat per Christoph Bantzer; Leopold Mozart, per Michel Bouquet; Constança Mozart per Martine Chevalier i madame Mozart, per Louise Martini.

La vida del compositor austríac descobrirà a través de sis capítols d'hora i mitja de duració. El començament de la història es remunta a 1764, quan el futur geni tenia vuit anys d'edat i portava ja des dels quatre, rebent lliçons de clavicordi i violí. Precisament, en un dels viatges amb el seu pare a Alemanya per ser donat a conèixer com a nen prodigi, s'estableix l'inici de la sèrie. A part de descriure la gràcia i el virtuosisme d'aquest compositor, la producció tracta, segons explica l'avanç que la presenta, de narrar la vida, el treball i la lluita que mantingué aquest home: Una lluita, sobretot, que entaulà amb els condicionaments de l'època que l'intentaven lligar a la condició gairebé servil de músic de cort. Ell reivindicà entre altres coses, un lloc més propi per a l'art musical. En aquells temps la música instrumental adquirí una preponderància que abans havia estat reservada a la música vocal. Les corts i els palaus aristocràtics fomenten aquest cultiu, amb el concurs de músics assalariats que constitueixen orquestres privades.

Arqueologia

Important i estranya troballa al Perú

Un temple monumental, sepulcat intencionadament fa uns 2.700 anys, ha estat descobert a la costa nord del Perú, a vuit-cents quilòmetres de Lima, per un equip d'arqueòlegs nord-americans i peruans.

Descoberta una tomba visigoda en un carrer de Pamplona

Uns obrers que treballen al carrer Amaya de Pamplona, en el bell mig de la capital, trobaren aquesta tomba visigoda, amb restes humanes. Fonts del Museu de Navarra, han declarat que el segle exacte dels ossos no podrà ésser determinat, fins que no es practiquin les anàlisis pertinents. Es creu que podrien ser datats entre el segle VI i el VIII.

Més troballes sobre la cultura de l'Argar

Ha finalitzat recentment la segona campanya d'excavacions arqueològiques realitzades a Gales, a l'indret anomenat "Castellón de Arriba", a càrrec del departament de Prehistòria de la Universitat de Granada, amb la col.laboració del Museu Arqueològic, ministeri de Cultura i l'INEM.

Fa quatre anys es realitzaren els primers treballs, en descobrir-se

sepultures a El Castellón. La notícia va córrer com la pólvora, i gent del poble, pel seu compte, pujaren al turó, feren clots i causaren danys al jaciment. Assabentats els dirigents del Museu, feren una visita d'inspecció i promogueren amb urgència una primera campanya en els mesos de juny-juliol.

Es creu que l'antiguitat del jaciment oscil·la entre 1700 a 1500 abans de Crist, dins de la cultura d'Argar. En les dues campanyes efectuades s'excavaren 43 sepultures, intentant-se recollir les restes d'un gran nombre d'altres que foren violades, que ofereixen abundants dades sobre la cultura de l'Argar.

Saps donar raó de la teva fe?

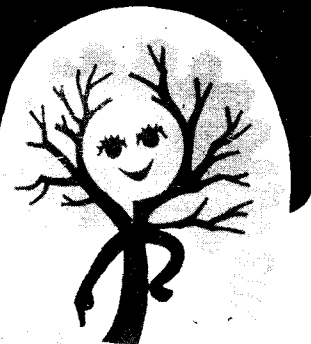
Superaries una prova elemental de coneixements bàsics de la Religió que professes? Creus tenir la preparació suficient per dialogar sobre la seva doctrina? No tens dubtes? Et desorienta i t'entristeix el confusióisme dominant? Com estar segur de seguir l'autèntic Magisteri de l'Església? Aquests i molts més interrogants floten en l'ambient actual. ¿Com respondre'ls?

CONVERSES BÍBLIQUES: Tenen lloc permanentment, de forma gratuïta, tots els dilluns de l'any de 8 a 9 del vespre, a Lúria, 13. Prova-ho.

SECIN (Servei Catòlic d'Informació) Apartat 2168

Organitzat per la "Crida a la Solidaritat"

Repoblació forestal per iniciativa popular

Durant el matí del diumenge, dia 29 de gener, **brigades totalitzant 750 voluntaris** varen treballar en el primer dia d'acció de la Iniciativa Popular de Repoblació Forestal, que impulsa la "Crida" distribuïts, tal com estava previst, en quatre zones de la Catalunya oriental:

1. TARADELL (comarca d'Osona)

Un incendi, el 31 de juliol de l'any passat, destruïa quasi el 80% del bosc del municipi (la majoria de propietat privada).

250 voluntaris (de totes les edats) varen plantar aglans d'alzina i roure fins a totalitzar uns 8.000 futurs arbres.

2. MASSÍS DEL GARRAF

Es va constatar la creixent degradació del Massís: per l'abocador d'escombraries procedents de Barcelona (4.000 tones diàries), les pedreres que destrueixen grans extensions del Massís i que ara es volen ampliar més de 2.000 ha., els incendis dels darrers anys....

Prop de La Morella, brigades, bàsi-

cament de joves (uns 250), varen plantar també més de 8.000 possibles alzines i roures.

3. ALT PENEDÈS

En la inauguració d'una casa de cultura i focus d'animació popular, oberta a la comarca, unes 200 persones varen plantar, de manera més simbòlica en aquest cas, arbres fruiters, alzines i roures.

4. CALDES DE MONTBUI

En un viver de la Diputació de Barcelona, prop de la Granja-escola "Torre Marimon", una brigada de 50 persones va plantar aglans de roures i alzines, tot iniciant així pràcticament la plantació de l'únic viver d'aquestes espècies (les autòctones del país) que hi ha a Catalunya. Es varen plantar 3.300 futurs plançons.

En total, doncs, s'hauran possibilitat uns 20.000 arbres en aquesta primera acció de la Iniciativa.

Les brigades de voluntaris varen escoltar i posteriorment debatre el projecte de Manifest que serveix de plataforma reivindicativa a aquesta

campanya; voldríem destacar dues idees noves que s'hi varen aportar:

1. la necessitat que el Massís del Garraf passi a ser declarat parc d'interès natural i així s'impedeixi la seva degradació definitiva.

2. la proposta per les conclusions definitives, de cridar la població catalana a constituir brigades de repoblació forestal locals i autònomes, a partir de la tardor vinent.

La propera acció de la campanya és pels dies 25 i 26 de febrer a TIVISSA (comarca de la Ribera d'Ebre), consistent a fer neteja de bosc (més de 15.000 hectàries cremades en aquell municipi) i podar els rebrots que encara poden viure.

LA SARDANA I LA DANSA

Barcelona sense sardanes

Amb les ballades del dia 29 de gener la sardana s'acomia de Barcelona per un període indefinit ja que, tal com vam avançar la setmana passada, les entitats sardanistes de la ciutat no poden mantenir els cicles d'audicions que promouen cada setmana, degut a la situació deficitària que, de fa temps, pateixen les esmentades entitats.

Un total de 243 ballades de sardanes han organitzat al llarg del 1983, la Unió de Colles Sardanistes, l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, l'Obra Sardanista "Violetes del Bosc", l'Agrupació Sardanista "L'ideal de Clavé" de les Roquetes, l'Agrupació Sardanista Doctor Trueta del Poblenou, les Colles Sardanistes de Barcelona, el Grup de Sardanes del Centre Parroquial de Sarrià, el Grup Sardanista d'Horta i la Comissió Sardanista de Sants, Hostafranc i la Bordeta. Totes i cada una d'aquestes 243 ballades de sardanes —que han costat una mitjana de 27.658 pessetes— han produït un dèficit de dos milions vuit-centes sis mil vuit-centes trenta-nou pessetes. Per altra part, d'acord amb les previsions d'augment del cost de les cobles —que es xifra en un 20%— l'import de les ballades de sardanes a celebrar a Barcelona durant el 1984 superarà els vuit milions de pessetes, xifra a la qual és impossible de fer front per part de les entitats esmentades i més si considerem el dèficit que ja arrossegueu de l'any passat.

Per aquest motiu s'ha acordat de suspendre indefinidament els cicles de ballades de sardanes a Barcelona i replantejar la situació, a més de gestionar l'obtenció de subvencions per part de l'Ajuntament i de demanar als balladors que adequin les seves aportacions voluntàries a les necessitats del moment. Per ara, les úniques ballades que subsisteixen a Barcelona són les del cicle que patrocina uns grans magatzems comercials, els dissabtes, a càrrec de la cobla Mediterrània.

Cal confiar que la bona voluntat d'uns i altres permeti de superar aquesta situació i que ben aviat la sardana pugui tornar a les places i parcs de Barcelona.

CURSET.— L'Agrupació Sardanista de Palau de Plegamans organitza un curset d'ensenyament de ballar sardanes entre el 4 de febrer i el 17 de març, amb sessions d'ensenyament cada dissabte a la tarda. Els nous dansaires formats durant aquest curset debutaran en la ballada que l'esmentada entitat celebrarà el dia 18 de març a Palau de Plegamans.

LA SARDANA A LA RÀDIO: NOUS ESPAIS.— Quatre audicions de sardanes noves es divulguen a través de les emissores de freqüència modulada a partir d'enguany.

El mes de gener va iniciar la seva singladura radiofònica un espai escrit i coordinat per Josep Ventura a través de Catalunya Ràdio. L'esmentada audició s'emmet cada dissabte, de nou a dos quarts de deu del matí.

Per la seva part, Ràdio Avui, de Barcelona, va posar en antena el dia 3 de febrer un altre programa dedicat a la divulgació de la sardana, amb el títol de "La sardana, a cent". Aquest espai està a càrrec de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, coordinat per Lluís Maluenda i presentat per Jordi Font. El seu dia d'emissió: els divendres, a un quart de deu del matí.

Igualment, el 4 de febrer l'emissora Ràdio Terra Ferma, va estrenar una emissió setmanal dedicada a la nostra dansa. Així, cada dissabte, a migdia, el ressò de la sardana arriba a les contrades de ponent en els 93'7 megahertz de la banda de freqüència modulada. El responsable d'aquest nou espai és Albert Balada.

Finalment hem de ressenyar que també els diumenges al matí, la sardana troba en les ones hertzianes una altra possibilitat de difusió. En aquest cas es tracta d'un espai sardanista presentat per l'emissora municipal de Montornès del Vallès, que s'emmet cada diumenge de nou a deu del matí, en la banda dels 102'6 megahertz.

EL MÓN DE LES COBLES.— El dia 2 de febrer va fer el seu debut la Cobla "La Lira" en una ballada de sardanes que va tenir lloc a la vila de la Pobla de Claramunt, a la comarca de l'Anoia. La nova formació radica oficialment a Barcelona i està integrada per un conjunt de músics que procedeixen d'altres formacions. Tots els interessats a contactar amb aquesta nova Cobla "La Lira" poden adreçar-se al seu representant: Isidre Prat, al carrer de Huelva núm. 54, segon, segona, de Barcelona (20); telèfon (93) 307.42.

Josep Ventura

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Dates: Del 7 al 18 de maig.

PREU: En principi cal comptar unes 140.000 ptes. que comprenen:

PENSIO COMPLETA: de tots els dies.

VIATGE EN AVIÓ: anada i tornada.

AUTOCAR: durant tota la ruta per Terra Santa.

PREU D'ENTRADA: a tots els llocs visitats, i desplaçaments amb taxi, abri, vaixell, etc.

ASSEGURANÇA A TOT RISC: per a tots els pelegrins.

TRAMITACIÓ DE VISATS

TAXES D'AEROPORT

ITINERARI: Les tres regions de la Palestina dels temps de Jesús: Galilea, Samari i Judea.

VISITANT: Cesarea marítima (zona romana i zona croada), Haifa, Santuari del Carmel, St. Joan D'Acre, Cafarnàum, Benaunces, Tabgha, Corozain, Natzarat, Primat de Pere, Tiberíades, Mont Tabor, Riu Jordà, Sebastia, Nablus, Pou de la Samaritana, Abugoiç, Jerusalem.

DES DE JERUSALEM: sortides a: Betlem, Betània, Batfagà, Hebron, Heròdiem, Ein Karan, Jericó, Mar Morta, Qumram, Ein Guedi i Massada.

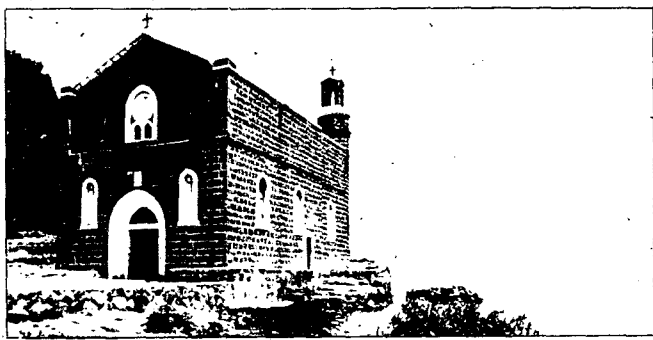
A JERUSALEM: Sant Sepulcre i Calvari, Sant Cenacle, Hort de Getsemani, Via-Crucis, Litòtrots, Església de les Nacions, Mesquites d'Omar i de l'Acça, etc.

Aquesta anada a Terra Santa volem que sigui per a tots els qui hi participin un autèntic pelegrinatge. Per això la pregària comunitària, la celebració de l'Eucaristia, la lectura puntual de l'Evangeli i l'assessorament durant tots els dies de la visita del Dr. Joan E. Jarque i Jutjar, director de "CATALUNYA CRISTIANA", ens hi ajudaran.

Per informació i inscripcions: "CATALUNYA CRISTIANA", c/ València, 244, 2on. Barcelona-7.

Tots els dimecres i dijous, de 9 a 1 i de 4 a 7. (Srta. Maria Figueras). Tels. 215 37 50 - 27 39 - 27 84 - 28 05.

La inscripció és oberta. PLACES LIMITADES. Reservat el dret d'admissió.

EDITORIAL REGINA

Edicions Litúrgiques

Agendes, dietaris i articles de pell.

Venda a llibreries i papereries

Mallorca, 87-89 - Barcelona-29

Tot un símbol de confiança

"la Caixa" inspira confiança. Per això tenim més de cinc milions de clients que ens han confiat

més de 900.000 milions de pessetes. Confiem en el nostre futur: mantenim un dels coeficients de

garantia més alts de tot el sistema financer espanyol. "la Caixa" té confiança en el futur del país: Inverteix milers

de milions de pessetes a l'any per tal d'impulsar l'economia nacional i millorar els equipaments i els serveis.

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

Tot un símbol

Jornada 22

La Lliga, d'un cop d'ull

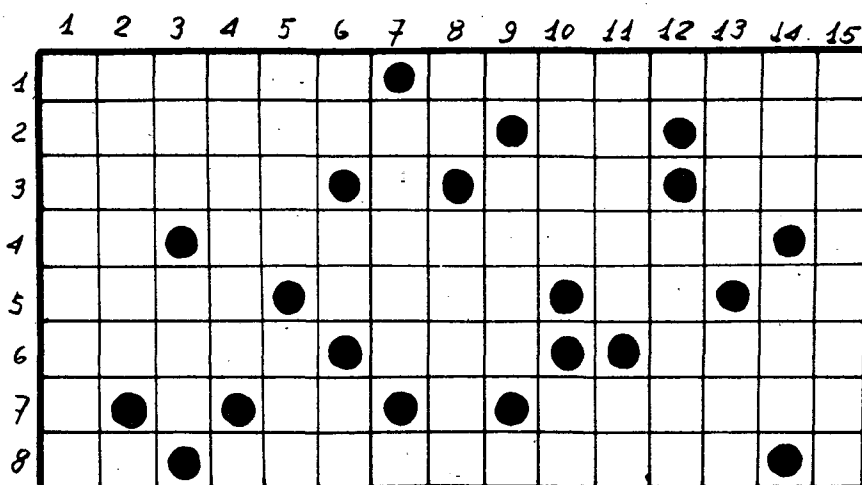
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
33+ 9	32+10	29+ 7	29+ 7	26+ 2	25+ 1	25+ 1	24	24+ 2	23+ 1	23- 1	21- 1	20- 2	20- 2	20- 2	15- 9	15- 7	10-14

ENCREUATS

Per Rosa Collell

HORIZONTALS

1.— Allò que ve immediatament després de la mort. Virtut cardinal. 2.— Dit d'un fill únic. Patria d'Abraham. Consonants. 3.— Cerimònies generalment religioses. Vocal repetida. La mateixa repetida. 4.— (A l'inrevés, la teva). Donar resguard per a la pluja. Consonant. 5.— Estri de ferrer, manyà. Nota d'afront. (En llatí "en"). Ciutat de Caldea. 6.— Umbel·lífera indígena metzinosa. (A l'inrevés, agència americana d'informació). Xifres romanes. 7.— Consonant. Consonant. Es dirigeix. El dia destinat per a les Missions. 8.— Pronom. Dit de la unió de la natura humana i la divina en una sola persona. Preposició.

VERTICALS

1.— Prometre alguna cosa apel·lant a Déu. 2.— Una sola cosa. Vocal. 3.— Part de la mà. (A l'inrevés, tela molt fina, transparent.) 4.— Idèntics. Consonant. 5.— Metall anàleg al potassi. El pare del

pare o de la mare. 6.— (En llatí, en). Onze. (A l'inrevés, aliment.) 7.— Pintura generalment posada damunt de fusta d'una imatge, usada generalment entre els orientals. Vocal. 8.— Consonants. Fins, no gruixuts. 9.— Vocal. Roig flamenc. Manera d'embenar. 10.— No brusc. (En

castellà, dóna.) 11.— Tràfec, molta feina. Nom d'home. 12.— Conjunció. Doni ànims. 13.— Que fa o rep una llum que no s'enfosqueix. Animaló llarg i prim que viu dins la terra. 14.— Aire popular canari. (A l'inrevés, cau dels ocells.) 15.— Que no té cap nacionalitat.

Solució

15.— Aparició
14.— Isa. un.
13.— Clar. Cuc.
12.— L. Animi.
11.— Tregi. Ol.
10.— Suau. Da.
9.— U. Alic. T.
8.— J. Prim.
7.— Icona. O.
6.— In. XI. ap.
5.— Cesi. Avi.
4.— Iguals. H.
3.— Dit. lut.
2.— Unitat. U.
1.— Jurament.
VERTICALS
8.— Tu. Hipostàtic. A.
MUND.
7.— N. T. Va. M. DO.
6.— Eusa. aic. ICI.
5.— Mall. INRI. M. or.
4.— at. Aixoplugar. T.
AAA.
3.— Ritue. C. AAA.
2.— Unigènit. Un. LSP.
1.— Judici. Justicia.
HORIZONTALS

CADECA

Visita a "La Vanguardia"

Un dels aspectes educatius que més preocupa a CADECA són les visites culturals: les hem realitzat a museus, instal·lacions industrials, centres radiofònics, ateneus, etc. i aquesta vegada, molt recentment, hem estat als tallers de "La Vanguardia" de Barcelona.

El diari del matí, que fa poc temps ha renovat els seus rotatius i els sistemes d'impressió, oferí als nostres jugadors i directius que els acompanyaven, una sèrie de "vivències" periodístiques i d'elaboració i tractament de les tasques pròpies de la confecció d'un diari. El temps se'ns féu breu i donà lloc a que per part dels nostres xicots es fessin a l'encarregat de guiar-nos en la visita, el Cap de Relacions públiques, senyor Gerard Martínez una sèrie de preguntes, algunes de

tipus tècnic, i altres, en forma de repòrters, que encara feren més aprofitable la nostra estada als tallers.

Observàrem atents tot el procés de transformació material que ha portat al periòdic en els seus 103 anys d'existència amb més de 36.000 números publicats, a un primeríssim lloc entre la premsa internacional.

Les fotografies que il·lustren aquest espai, recullen uns moments de la nostra visita, i agraïm a "La Vanguardia" l'oportunitat que ens donà per augmentar els coneixements culturals dels nostres xicots.

CADECA

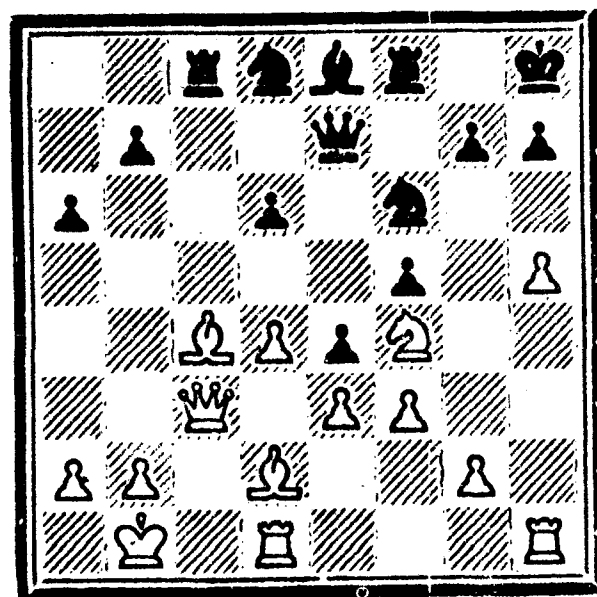

ESCACS

Per Jaume Mora

Diagrama 99

Blanques juguen i guanyen

Un rei arraconat no vol dir que hi deixi la pell. En tot cas cal que hi deixi una penyora.

Solució

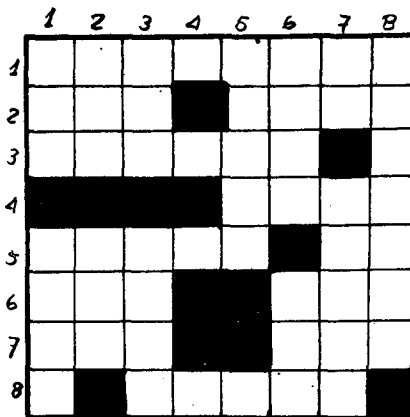
1... Ch5-g3+, 2 Rf1-f2 Cg3-h1+, 3 Rf2-f1 Df5-b1+, 4 Ad2-e1 Db1xe1+, i abandonaren

Solució al Diagrama 98

ENCREUATS

HORITZONTALS

- 1.- Sortida, dia de camp.
- 2.- Una substància per a donar gust al menjar. (A l'inrevés, el fillet d'un animal).
- 3.- Una cosa que hi ha al costat de la porta per trucar. Vocal.
- 4.- Nom de consonant.
- 5.- Que va lleuger, camina de pressa. Número.
- 6.- El que cobra un jornal, un treballador. Malvolença envers algú.
- 7.- (En anglès, contracció de pronom i verb. (En femení, culpa).
- 8.- La primera vocal. Grandiós, de grans proporcions.

VERTICALS

- 1.- Punt cardinal. Una de les cinc parts del món.
- 2.- Anyell. Embarcació per a recreació i esport.
- 3.- Xifres romanes. Allà on viuen les abelles.
- 4.- Vocal. Consonant. Vocal. Vocal.
- 5.- Estranyes, fora del comú. Cinquanta.
- 6.- (A l'inrevés, els tres mags que van anar a adorar el Nen. (En castellà, metall bo.
- 7.- (En castellà, anar. Poc fines, tosques.
- 8.- Una de les cinc parts de món.

Solució

HORITZONTALS	VERTICALS
1.- Excursió.	1.- Est. Àsia.
2.- Sal. aïr.	2.- Xai. lot.
3.- Timbre. E.	3.- CLM. Rusc.
4.- Erra.	4.- U. B. O. O.
5.- Aïrós. Un.	5.- Rares. L.
6.- Sou. Odi.	6.- sier. Oro.
7.- Its. Rea.	7.- Ir. Rudes.
8.- A. Colós.	8.- Oceania.

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V N.º 191

Saber dir "no", saber dir "sí"

Fa uns quants dies que la "tele" repeteix uns anuncis dient-nos a tots els nois i noies que hem de saber dir "no" quan algú ens proposa alguna cosa que va contra el nostre bé.

Penso que això és important. Si l'Adam i l'Eva del poema bíblic haguessin sabut dir "no", les coses, per bé de tots, haurien anat d'altra manera.

Hi ha moments que ens costa dir "no". No i sí, dues paraules ben curtes (només tenen dues lletres) i, tanmateix, sovint ens costa dir-les oportunitat.

Ens costa dir "no" a la mandra quan és hora de llevar-nos. Ens costa dir no a la "tele" quan és hora de fer els deures. Ens costa dir no al company que ens proposa alguna "gamberrada". Ens costa dir-nos no a nosaltres mateixos quan se'ns acut fer alguna malifeta.

Ens costa dir "sí" quan el pare o la mare ens demanen fer alguna cosa. Ens costa dir sí, quan fer el nostre deure ens exigeix un petit esforç. Ens costa dir sí quan un germà o una germana, un company o un amic ens demana ajut. I, potser, ens costa dir "sí", quan Jesucrist ens demana que l'estimem i siguem bons deixebles seus.

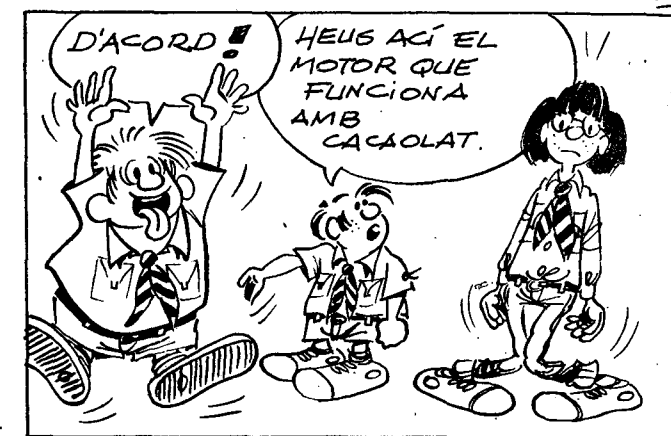
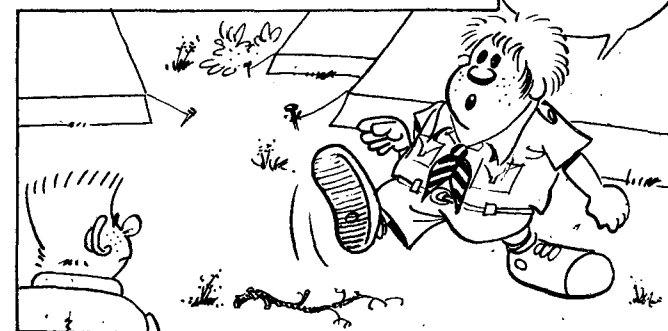
Res, nois, hem de ser valents, i aprendre a dir "no" i a dir "sí". Un "no" dit a temps, pot alliberar-nos de molts paranys; i un "sí" pot donar-nos molta alegria.

L'Angelet Ignasi

ÉS LA TERCERA I ÚLTIMA PART

QUÈ VOLEU?

EM SEMBLA QUE JA ENDEVINO EL FINAL...

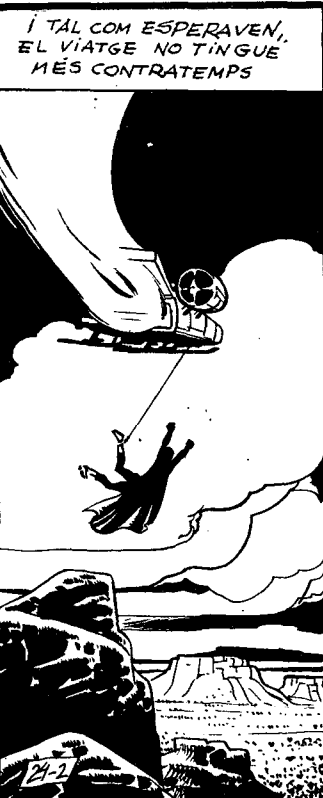

DEDICAT A L'AGRUPAMENT ESCOLTA "SANT CRISTÓFOR" DE LES PLANES D'HOSIOLLES.

L'Eixerit

EL ROBOT PI

ACABA EN EL PROPER N.º.

Llegendes

A poc a poc i després dels pals i ganxos i de N i E fan NE; i N i A fan NA; i NENA i NINA... Vingueren els cartipassos i les lectures.

En Pere Si, quan llegia pronunciava bé. Era fidel i estricta amb els signes de puntuació. No se saltava ni una coma i tenia el do de l'accent. Per contra, en Pere No, llegia més aviat malament i passava, sovint, de l'expressió en veu alta a un murmurí com de mosca borinera, que ningú no entenia.

El Sr. Lluís, per tal de corregir-lo, picava repetidament l'escriptori amb el regle.

En Pere No, aixecava el cap i rodó d'ulls guaitava per damunt del llibre. En ells el Sr. Lluís hi veia, torbat, el reflex fidel de tot el què havia estat tan mal llegit.

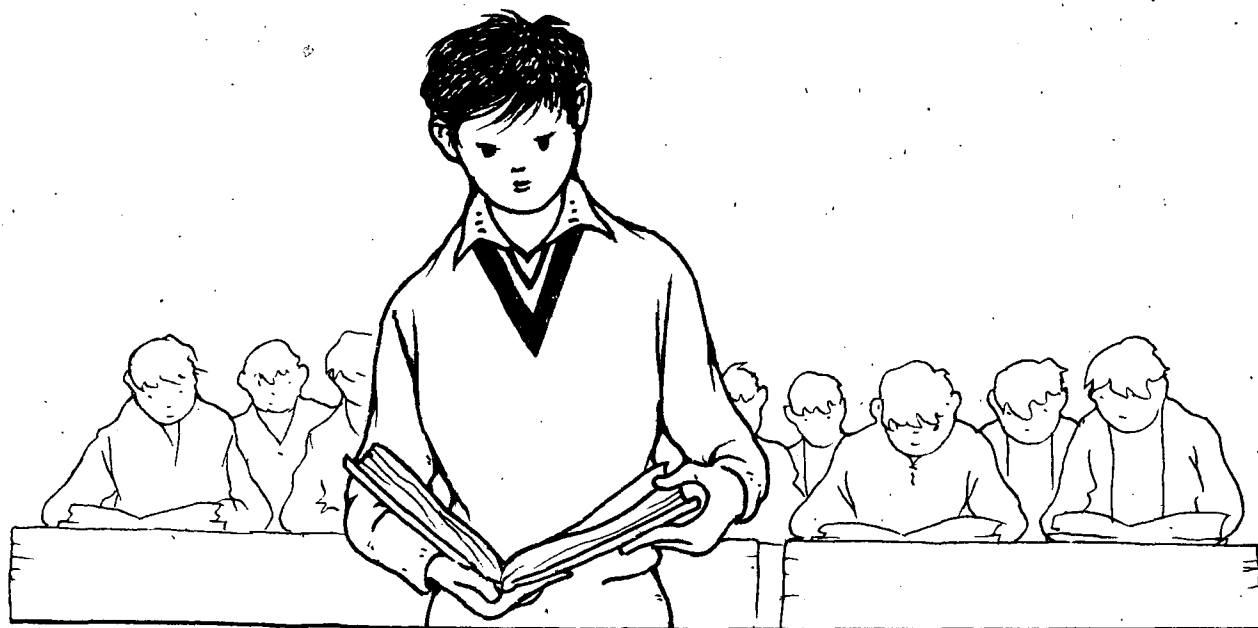
En Pere Si llegia bé, però el contingut sovint li patinava. Era com un conductor d'automòbil eficient, Escrupulós complidor de totes els senyals de tràfic. Però que no para esment ni en el paisatge, ni en si fa sol, i que ni tan sols, moltes vegades, no acaba de saber cap a on mena la carretera.

En Pere No era ben bé al revés. Es deixava envair pel que llegia i la llengua se li entrebancava amb la mecànica de les paraules. Enderiat per copsar-ne tot el sentit. Oblidava puntuacions. S'embarbussava amb les síl·labes i fins s'oblidava del to de la veu. En Pere No llegia com si anés a peu. Aquí, es parava. Allà s'engegava al ritme del que s'obria a la seva atenció. Més enllà, avançava irregularment, mig girat, com si seguís el pas d'un ocell volant en direcció contrària. Tot això, sense oblidar cap on el menaven les seves irregulars gambades.

Els ulls d'en Pere No captivaren l'atenció del Sr. Lluís. Aquells ulls l'obsessionaven... Eren un interrogant que el perseguia. Un dia, el mestre s'ho feu venir bé i a l'hora de plegar es feu trobadís i acompanyà, com aquell qui res, els bessons fins gairebé a casa seva.

Tot caminant, l'home els temptejà per tal de poder deslligar-los-hi la llengua. I tot caminant les llengües s'animaren. Sobretot la d'en Pere No. La d'en Pere Si restà més prudent. Distant. Gairebé indiferent.

Però, quan casualment, s'encetà el capítol de l'Agneta, el Sr. Lluís féu un posat tan encuriolit, que la llengua, als bessons se'ls engrescà de valent. Finalment fou acordat amb el Sr. Lluís, que aquest no podia passar sense fer-ne coneixença i que, per tant, anirien a visitar-la, un dia, plegats.

Jesús ens parla

Busqueu l'evangeli d'avui: Evangeli de Sant Mateu, capítol 5, versets del 38 al 48 (Mt 5:38-48).

Reflexionem:

1. Jesús ens diu ben clarament que no hem de ser venjatius. No és just tornar mal per mal, perquè el mal sempre és mal, faci qui el faci. Déu vol que lluitem contra el mal, no que fem el mal.

2. Nostre Senyor vol que vencem el mal fent el bé. Que estimem a tothom, fins i tot els enemics, encara que ens costi.

3. Vol que estimem com Ell estima: Déu ens estima sempre, ens perdona sempre, ens escolta sempre. És en això que tothom ha de conèixer que som fills de Déu i deixebles de Jesús: Perquè estimem sempre i perdonem sempre.

El mossèn

CONTE

Per Teresa Collell

Havia nascut a prop de l'alta muntanya, en una vall joliva, rodejada d'un paisatge agrest.

Era amiga de la neu dels cims i de les roques escarpades i atrevides. Trescant lleugera pels corriols tot conduint el ramat d'ovelles, com en la seva caseta alegre i polida, Marta era feliç.

Però quan la vida era tan bella, una allau gegantina, amassada amb la roca i la neu dels cims que ella tant estimava, li arrabassà per sempre el pare i la mare, i, amb ells, el caliu de la llar.

Uns veïns bondadosos l'acolliren i aconhortaren, que prou ho necessitava.

Però, trascorreguts uns dies, decidiren acompanyar-la a casa d'uns parents que vivien a la planura.

A aquesta bona gent, voluntat de recollir-la no els

n'hi mancava, però, al mateix temps, tenien una colla de marrecs i no gaire pa a la post. I un dia... passà un saltimbanqui, i es fixà en la noieta, bo i dient que li faria molt servei per arreglar el menjar i ajudar-lo en coses de l'ofici. La hi cediren, a canvi d'uns migrats diners, que l'home tragué —furfellant amb recança— del fons de la seva armilla atrotinada. No sabia pas quin era el vincle que la unia amb aquell home, prematurament envellit per una vida atzarosa; però comprenia que mai no podria deixar-lo, ja que per ella, s'havia després de tota la seva fortuna. I s'esforçava per a fer-lo content, tenint-li tot a punt, però, així i tot, ell no parava de rondinar.

(Continuarà)

DIUMENGE 19

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

10.00 CONCERT
10.30 EL DIA DEL SENYOR
11.30 HIPICA
11.35 POBLE DE DÉU
12.05 TEMPS I MARCA
15.00 TELEDIARI
15.20 INFORMACIÓ ESPORTIVA
15.35 LA VOLTA AL MÓN DE WILLY FOG
16.00 FAMA
16.50 I TANMATEIX T'ESTIMO
17.45 JOCS OLÍMPICS D'HIVERN
19.40 INFORMACIÓ ESPORTIVA
21.00 TELEDIARI
21.20 INFORMACIÓ ESPORTIVA
21.35 A LA CAÇA DEL TRESOR
22.35 ESPANYA HISTÒRIA INMEDIATA
23.35 ESTUDI ESTADI
00.35 JOCS OLÍMPICS D'HIVERN Resum.
01.00 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.30 HOCKEY SOBRE GEL Final olímpica.
17.00 ESTRENAS TV: "Matar es fácil". (1982)
18.30 AVENTURES EN EL MISSISSIPPI
19.00 ELS PARES DELS NOSTRES PARES
20.00 FLAMINGO ROAD
21.00 EL DOMINICAL
22.00 LLARGMETATGE: "El cabo atrapado".
23.45 COMIAT

CIRCUIT CATALÀ

10.30 MISSA
11.20 DOCUMENTAL
11.35 MIRAMAR ESPORTIU
13.50 DOCUMENTAL
14.00 CARA A CARA

DILLUNS 20

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

14.00 MIRAMAR ESPORTIU
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI
15.35 PODER SIN GLORIA
16.35 LA TARDA
17.00 EL JOTGLAR I LA REINA
17.30 ELS RIUS
18.00 BARRI SESAMO
18.25 EL LIBRO GORDO DE PETETE
18.30 DABADABADA
19.00 PISTA LLIURE
20.00 CONSUM

20.30 TELEDIARI
21.05 HITCKCOCK: "Cordero para cenar".
21.35 LA CIUDADELA
22.30 VIURE CADA DIA
23.30 TD CIERRE
24.00 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 CICLE ACTORS EN PRIMER PLA: "La tigresa".
18.15 RONDALLES D'EUROPA
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 ESTADIO-2
21.00 LA NIT DEL CINEMA ESPANYOL
23.45 TELEDIARI-3
00.15 TELE-ESPORT
00.30 COMIAT

DIMARTS 21

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

14.00 AL CALIU DE LA FELIU: "Siegfrieds".
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI
15.35 PODER SIN GLORIA
16.35 LA TARDA
17.00 AUTORRETRATO
18.00 BARRI SESAMO
18.25 EL LIBRO GORDO DE PETETE
18.30 DABADABADA

19.30 BASKET R. Madrid-Cibona de Zagreb

21.00 TELEDIARI

21.30 LA COMEDIA: "Antaviana" de Pere Calders.

23.30 TD CIERRE
23.35 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 L'AVIA CUINA
17.15 PER MOLTS ANYS
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 AL AIRE LLIURE
20.30 AMB LES MANS A LA MASSA
21.00 ESCRUPOLS
22.00 SI JO FORA PRESIDENT
3.45 TELEDIARI-3
00.15 TELE-ESPORT

DIMECRES 22

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

14.00 COMARQUES
14.25 MIRAMAR
15.00 TELEDIARI
15.25 PODER SIN GLORIA
16.30 LA TARDA
17.00 EL IMPACTE DE LO NOU
18.00 BARRI SESAMO
18.25 EL LIBRO GORDO DE PETETE
18.30 DABADABADA
19.00 NOSALTRES
20.00 DEMASIADAS ESPOSAS PARA PATRICK
20.30 TELEDIARI
21.00 VOLTA CICLISTA A LA COMUNITAT VALENCIANA
21.10 DINS D'UN ORDRE
21.45 SESSIÓ DE NIT: CICLE CINE NEGRE AMERICA: "El último refugio". (1941)
23.35 TD CIERRE

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 VEURE MÓN
17.15 PUNT DE REUNIÓ
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORT DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 TEMPS DE PAPER
21.00 ESTUDI OBERT
22.45 LA BONA MÚSICA
23.45 TELEDIARI-3
00.15 TELE-ESPORT
00.30 COMIAT

DIJOUS 23

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

14.00 LA TERRA I LA CENDRA
14.25 MIRAMAR
15.00 TELEDIARI
15.35 PODER SIN GLORIA
16.30 LA TARDA
17.05 D'AQUÍ CAP ENLLÀ
18.00 BARRI SESAMO
18.25 EL LIBRO GORDO DE PETETE
18.30 MICKI I DONALD
19.00 DE OLIMPIA A LOS ANGELES
20.00 DE PEL·LÍCULA
20.30 TELEDIARI
21.10 BONA NIT
22.40 COSAS DE DOS
23.10 EN PORTADA
00.00 TD CIERRE
00.05 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 TAULA DE SO
17.15 VOSTÈ PREGUNTA

18.15 RONDALLES D'EUROPA
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 LEO CONTRA TODOS
21.00 FILA-7
22.00 CINE CLUB. CICLE: BUÑUEL A MEXIC: "El ángel exterminador". (1962)
23.45 TELEDIARI-3
00.15 TELE-ESPORT
00.30 COMIAT

DIVENDRES 24

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

14.00 APERITIU AMB...
14.25 MIRAMAR
15.00 TELEDIARI
15.35 PODER SIN GLORIA
16.30 LA TARDA
17.00 EL ARTE DE VIVIR
18.00 ¡HOLA NOIS!
18.10 BARRI SESAMO
18.30 LAS FÁBULAS DEL BOSCO VERT
19.10 ANDY ROBSON
19.30 DE CARA AL MÓN
20.00 AL GALOPE
20.30 TELEDIARI
21.00 VOLTA CICLISTA A LA COMUNITAT VALENCIANA
21.10 UN, DOS, TRES
22.45 KENNEDY
23.45 TD CIERRE
23.50 CONCIERTO SENTIDO
00.30 TESTIMONI
00.55 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.30 ANIMALS BAIX EL SOL
16.00 MOZART
17.30 DARRERA FRONTERA
18.25 EN PARALEL, ELS JOVES

19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 LA CLAVE
00.15 TELEDIARI-3
00.45 TELE-ESPORT
01.00 COMIAT

DISSABTE 25

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

10.30 LA GRESCA DEL SAC DE GEMECS/XERINOLA
12.30 DOCUMENTAL
13.00 ALLÒ QUE EL TEMPS NO S'EMPORTA
14.30 RECULL INFORMATIU
15.00 QUE VOL VEURE?
15.00 DOCUMENTAL
15.00 COM HO VEUS
15.00 GENT JOVE
15.35 LAS CORTS ESPANYOLES
15.00 TELEDIARI
15.35 ELS PITUFOS
16.05 PRIMERA SESSIÓ: "El Valle de los Reyes" (1954)
17.40 DIBUJOS ANIMATS
18.00 ERASE UNA VEZ... EL HOMBRE
10.20 VOSTÈ, PER EXEMPLE
20.00 TELEDIARI
20.15 FUTBOL Real Madrid-F.C. Barcelona
22.10 VOLTA CICLISTA A LA COMUNITAT VALENCIANA
22.20 INFORME SETMANAL
22.35 DISSABTE CINE: "Solos en la madrugada".
00.45 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.30 LA VIGILIA DEL NOSTRE TEMPS
17.00 RETRANSMISSIÓ ESPORTIVA
19.30 TALLER DE TEATRO
20.30 FINESTRA ELECTRONICA
22.00 TEATRE REIAL
24.00 COMIAT

DIUMENGE
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 DALLAS
23.00 GOL A GOL

LABORABLES

20.00 De dilluns a dissabte: DIBUJOS ANIMATS
20.30 De dilluns a dissabte: TELENOTÍCIES
21.00 Dilluns: PRESENTACIÓ I PELLÍCULA
Dimarts: "MUSICAL ANGEL CASAS"
Dimecres: DOCUMENTAL
Dijous: ESPORTIU
Divendres: Sèrie d'humor: "SI MINISTRE"
Dissabte: JAZZ

Gran sorteig en suport de "Catalunya Cristiana"

Fent-nos ressò del gest del Sant Pare regalant-nos la seva bicicleta per promoure una acció popular en suport del nostre setmanari, "CATALUNYA CRISTIANA" organitza i obre a la col·laboració de tots un GRAN SORTEIG. Els premis són els següents:

- 1er. Premi: La bicicleta del Sant Pare.
- 2on. Premi: Dos viatges a Roma, obsequi de "Viatges Internacional Expreso".
- 3er. Premi: Una "Gran Enciclopèdia Catalana" (15 vols.) obsequi de "Gran Enciclopèdia Catalana, S.A."
- 4art. i 5è: 2 albums audiovisuals del Viatge del Sant Pare, obsequi de "Fidex Bouyer".

Fins el dia 4 de març, la bicicleta estarà exposada als aparadors de "Llibreria A.D.C.", c/. Comtal, 27, de Barcelona. Posteriorment ho serà també en les diferents ciutats episcopals de les altres diòcesis.

Els talonaris de butlletes per participar en el sorteig poden adquirir-se a "CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on., a hores d'oficina. El preu per butlleta serà de 100 ptes. El sorteig se celebrarà davant Notari, el dia 22 de juny del 1984.

GRAN SORTEIG EN SUPORT DE "CATALUNYA CRISTIANA"

DONATIU: CENT pessetes.

Núm. 00000

1er. Premi: La bicicleta, obsequi del Sant Pare.
2on. Premi: Viatge a Roma (dues places), obsequi de "Viatges Internacional Expreso".
3er. Premi: Gran Enciclopèdia Catalana, obsequi de "Gran Enciclopèdia Catalana S.A."
4rt. i 5è Premis: Àlbum Audiovisual de la visita del Papa (240 diapositives i cassette) obsequi de "Fidex Bouyer".
El sorteig es farà el dia 19 de juny del 1984, davant notari, als locals de "CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, Barcelona-7. Tel. 215 27 39.

Qualsevol tald trencat o esmenat serà nul.
Caduca als tres mesos.

El dipositori: Joan E. Jarque i Jutglar

Núm.

FELIU BOET
GRIFERIA NOBLE
Avda de Roma, 137 Tel 253 83 20 BARCELONA 11

XIX VIATGE CULTURAL

26 febrer 1984

VILANOVA DEL CAMÍ

Museu de l'aigua. Instal·lat al Molí de Rigat. Interessantíssim per l'extensa i variada col·lecció de rodes de calaixos, sínies i catúfols, com a elevadors mecànics més evolucionats que la corriola; models de canalització des d'època romana, models d'aixetes, filtres de pedra porosa i de porcellana a l'estil grec i romà d'Empúries, etc. etc.

LA POBLA DE CLARAMUNT

Església parroquial. Una imatge de la Mare de Déu de la Llet del segle XII.

CAPELLADES

Museu Molí paperer. L'interès fonamental de la visita radica en el mateix molí paperer instal·lat en el subsol de la casa i prop d'un llac que el nodreix, el qual permet de conèixer l'elaboració artesana del paper i la manufactura tradicional de la conca de l'Àndia des de l'Edat mitjana.

Farem el dinar al Bar Manel, de Martorell.
A la tarda, visitarem:

SANTA COLOMA DE CERVELLÓ

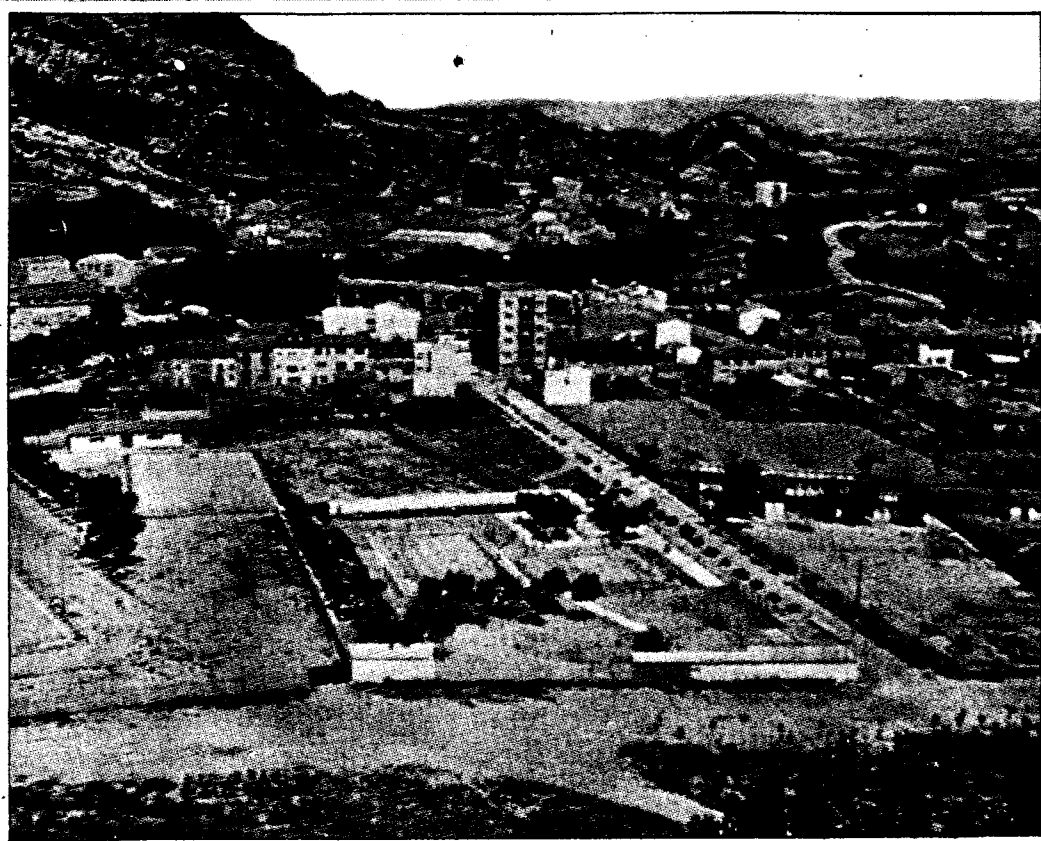
(La Colònia Güell) per veure-hi el temple de Gaudí i, finalment:

SANT BOI DE LLOBREGAT

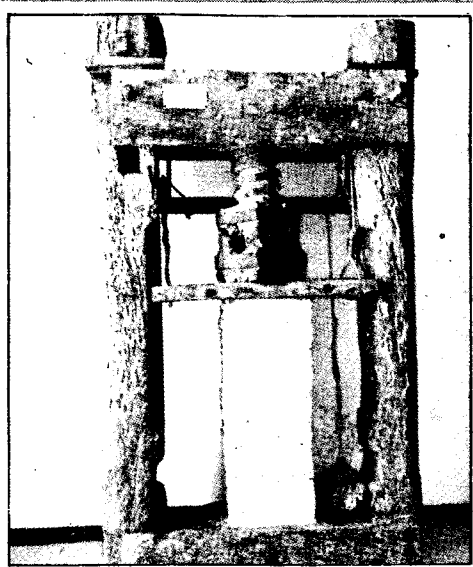
En l'església parroquial d'aquesta vila hi ha la tomba del que fou Conseller en Cap de Barcelona, Rafael Casanova.

Sortirem a les 9 del matí, del xamfrà dels carrers València-Balmes.

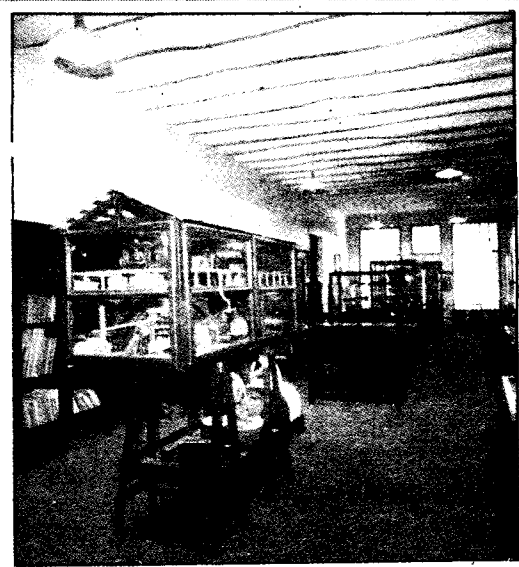
Preu: 1.600 pessetes, que comprèn el viatge, les visites, el dinar i la participació en el sorteig de llibres.

LA POBLA DE CLARAMUNT

Antigua premsa encoladora per paper

Sala de Museo del Paper, a Capellades

CAPELLADES